

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - LETNA NAROCNINA 900 din, polletna 450 din, četrtletna 225 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1800 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu številka 606-70/3-24

Štev. 7 (569)

Leto XII.

NOVO MESTO, 16. februarja 1961

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg številka 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave številka 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Ciasopisno podjetje »Delo« v Ljubljani

Srečno pot, tovariš Tito!

Ideja aktivne koeksistence, ustvarjalnega miro-ljubnega sožitja, te dni z mislijo »Galeba« znova manifestira našo iskreno in globoko pripadnost stvari miru. Predsednik republike tovariš Tito je v torek dopoldne s soprogo Jovanko odpotoval na prijateljski obisk v nekatere države zahodne in severne Afrike. Ob odhodu je tovariš Tito med drugim dejal:

»Globoko sem prepričan, da izražam željo vseh naših narodov, vseh državljanov Jugoslavije, ko pravim, da bom, kolikor bo največ mogoče, veren

tolmač tistih velikih simpatij, ki jih naši narodi gojijo do narodov držav, katere bom obiskal, in do vseh narodov Afrike - do tistih, ki so že ustvarili svojo neodvisnost, in do onih, ki se še borijo, z največjo željo, da dosežejo polno neodvisnost in da bodo v svobodi gradili svoje lepše življenje.«

Na tej poti spremljajo tovariša Tita milijoni src vseh naših državljanov. V tem velikem in pomembnem zgodovinskem poslanstvu smo vsi z našim predsednikom. »Galeba« in njegove potnike pozdravlja naša misel: Srečno pot!

Snidenje borcev V. bataljona Slovenskih partizanskih čet

25. februarja se bodo zbrali preživeli borci V. bataljona Slovenskih partizanskih čet. Zbor bo ob 9.30 v sejni dvorani okrajnega ljudskega odbora v Novem mestu. Okrajni

odbor Zveze borcev v Novem mestu naproša vse preživlele borce V. bataljona Slovenskih partizanskih čet, ki so bili v bataljonu leta 1941 ali pa do konca februarja 1942, da se mu

ustno ali pismeno javijo. Pri pismenih prijavih naj navedejo točen naslov bivališča.

Po zboru, ki bo 25. februarja ob 9.30 v Novem mestu, bo ob 10.30 polaganje venca na spomeniškem prostoru v Novem mestu, nato pa ob 11.30 skupen odhod v Dolenjske Toplice, kjer bo ob 12. uri spomeniška svečanost.

Novi sodniki porotniki

Oba zborni okrajnega ljudskega odbora sta na zadnji seji potrdila predlog komisije za volitve in imenovanja, ki je predlagala kandidature občasnih sodnikov okrajnega gospodarskega sodišča v Ljubljani. Iz našega okraja je bilo predlaganih enajst kandidatov. Na seji je bilo imenovanih tudi 51 sod-

nikov porotnikov okrajnega sodišča v Brežicah, 60 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Metliki, 93 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Novem mestu, 59 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Sevnici, 34 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Trebnjem in 66 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Vidmu-Krškem. Novi sodniki porotniki so bili izvoljeni zato, ker je do sedanjim potekla poslovna doba. Hkrati sta oba zborni okrajnega ljudskega odbora na tej seji izvolila tudi 125 sodnikov porotnikov okrajnega sodišča v Novem mestu.

Po predlogih komisije za volitve in imenovanja so odborniki na seji sprejeli več sprememb v zasedbi mest v raznih svetih in komisijah okrajnega ljudskega odbora ter nekaterih upravnih odborov, nekaj takšnih organov pa so imenovali na novo.

Zavod za izobraževanje in za produktivnost dela

Zavod za izobraževanje odraslih v Novem mestu se je razen z izobraževanjem pričel resno ukvarjati tudi s proučevanjem produktivnosti dela v gospodarskih organizacijah. Uspešno je uporabljal številne oblike družbeno-ekonomskega in strokovnega izobraževanja ter pomagal mnogim proizvajalcem nadoknaditi znanje, ki jim ga preteklost ni nudila, mnogim pa je pomagal odbrati strokovno raven na sodnih višinih. Ker prehaja zavod s proučevanjem produktivnosti dela na novo področje, so odborniki okrajnega ljudskega odbora na seji 4. februarja potrdili nova pravila Zavoda in ga preimenovali v Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela, Novo mesto.

Za stanovanje gre

Prosilec naj odloča o stanovanjski politiki in aktivno sodeluje pri gradnji stanovanj! - Stanovanjske zadrage kot nova oblika združevanja sredstev za gradnjo novih stavb

Združevanje sredstev in zdrava politika uporabljanja stanovanjskih skladov sta nujna za rešitev stanovanjskega vprašanja. Na občinah se kopiči vedno več prosej, gradnja stanovanj pa ne zadošča niti naravnemu pritisku. Kaj storiti? Na okrajnem sindikalnem svetu v Novem mestu je bilo posvetovanje o tem problemu. Mnogi izmed sprejetih zaključkov so taki, da jih ne kaže zametavati. Težav ne bomo odpravili z zbiranjem podatkov s področja stanovanjske izgradnje. Osnovno in najpomembnejše je pritegniti k reševanju problema prosilce in doseči, da bodo imeli ti kar največji vpliv na stanovanjsko politiko in gradnjo. Stanovanjske skladi imajo vse občine, vodijo jih upravni odbori. Na žalost so ti doslej v največ primerih le potrjevali to, kar so posamezni občinski funkcionarji objubil ali sklenili... Morda lahko prav tu iščemo vzroke za malodušnost pri ustanavljanju stanovanjskih zadrug, ki bi lahko doslej že marsikaj zgradile.

gradbene industrije, ki se pri množici stanovanjskih načrtov in raznih vrst stanovanj težko odloči za izdelavo montažnih elementov. Novi zakon o kamnolomih in peskolomih dovoljuje občanom predpisati dajatve za izkoriščanje letnih. Občinski odbori vsekakor ne bodo smeli takšnih dajatve predpisovati za pridobivanje gradbenega materiala za stanovanjsko gradnjo (ali pa vsaj te dajatve v takšnih primerih občutno zmanjšati). Ko bomo opravili vse, kar smo našli, se lahko pogumno lotimo stanovanjskega vprašanja. O njem naj razpravljajo in uresničujejo stanovanjsko gradnjo predvsem stanovanjski interes! Prosilec naj ne čaka, kdaj bo dobil odredilo nakazilo in se vselil; mobilizira naj svoja sredstva, sredstva podjetja, občine in sklada in priganja h graditvi stanovanj. Mladše državljanke opozarjamo že zdaj, da se bodo nekoč poročili in

bodo potrebovali stanovanje. Ze zdaj naj razmišljajo o tem in žeditelj! Naj se odločijo za »stanovanjski dinar« in vsak mesec nekaj sredstev vlagajo v poseben sklad v podjetju, stanovanjski zadrugi ali v banki, da bi pravočasno prihranili osnovno glavnico. Stanovanjska zadruga naj postane stalna oblika dela za reševanje stanovanjskega problema. Preden pričnemo graditi, se moramo odločiti za komunalno ureditev prostora, kjer bomo gradili. Pogovorimo se o tem z občino, saj bomo morali plačati komunalni prispevek. Izogibajmo se individualnim gradnjam, ker te komunalne stroške podražijo. Izdelajmo program, določimo prispevek za člane! Ni nujno, da je prispevek v denarju; nekdo lahko prispeva v materialu, drugi z delom in podobno. Zagotovimo si pomoč iz stanovanjskega sklada občine in ne pozabimo na podjetja, katerih delavci so člani zadruge! Delavski svet lahko sklene, da bo pomagal zadrugi, ki gradi za člane kolektivna stanovanja in prispeval marsikaj, kar ta potrebuje: morda sredstva, morda gradbeni stroj, gradbeni material, prevozno sredstvo in podobno. Večji kolektivi lahko ustanovijo svoje stanovanjske zadrage, če je pri njih dovolj stanovanjskih interesentov. Vsi vemo, da mnogi kolektivi porabijo velika sredstva, za redko težke milijone, za prevoz delavcev. Te stroške bodo zmanjšali, če bodo gradili stanovanja.

S sredstvi stanovanjskih skladov pač nismo mogli zgraditi toliko stanovanj, kolikor jih potrebujemo. Če se bodo s pomočjo stanovanjskih zadrug pridružila sredstvom skladov še sredstva iz podjetij

in tista, ki jih bodo prispevali zasebniki, se bo hitreje obrnilo na bolje. Sindikat naj dela v kolektivih. Socialistična zveza pa na terenu!

MILOŠ JAKOPEC

Metlika ima urbanistični načrt

Mesto Metlika je kot drugo v našem okraju (prvi je bil Crnomelj) dobilo svoj urbanistični načrt. Odborniki okrajnega ljudskega odbora so ga na zadnji seji soglasno potrdili. Projektant inž. arh. Sedlar je v urbanističnem načrtu Metlike ugodno rešil vprašanje površin za stanovanjske gradnje, stanovanjsko-poslovne prostore, za družbene objekte in take, namenjene rekreaciji ter hkrati lepo speljal promet skozi mesto in rešil tudi vprašanje komunalnih naprav. Ne bo odveč, če bodo s pripravljanjem urbanističnih načrtov pohitela tudi vsa druga mesta v našem okraju, saj nam »divjega« gradnje povsod močno škodujejo.

Bolj ko se odklikajo leta, kristalniji stopajo pred nas dogodki is revolucije. Se globlje in še pravilneje jih lahko vrednotimo in vedno trdnjeje je spoznanje, kako pravilna je bila vsa prehojena pot in koliko smo dolžni živim, ki so z življenji zapeljali svojo ljubezen do domovine. V velkem osvobodilnem boju zavzema graditev nove, ljudske oblasti eno izmed osrednjih mest. Spomnimo se besed, ki jih je veliki revolucionar Boris Kidrič-Peter izrekel 19. februarja 1944, ko je v partizanskem Crnomlju zasedal Slovenski narodnosvobodilni svet:

»Čas je nastopil. Da začnemo graditi narodno oblast in slovensko državnost v okviru federativne Jugoslavije bolj načrtno, bolj sistematično in s pogledom v daljšo perspektivo, kakor pa so doslej dovoljevale in zahtevale okoliščine ter potrebe naše narodne osvobodilne borbe... Slavnih dni naše revolucije se spominja Crnomelj z vsemi delavnimi ljudmi tudi letos, ko slavi 19. februar kot svoj občinski praznik. Šesto stran današnje številke smo namenili nekaterim gospodarskim vprašanjem trenutnega in nadaljnega razvoja občine Crnomelj, hkrati pa toplo čestitamo vsem njenim prebivalcem za letošnje praznovanje!

30.000!

V petek dopoldne so na oddelku za notranje zadeve pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto registrirali tridesetsovo motorno kolo v Sloveniji. Registrsko tablico S-30000 je dobil na svoje novo motorno kolo znamke NSU tovariš Darko Perko iz Rodin pri Trebnjem, avtokaroserist v tovarni IMV v Novem mestu. Tovariš Perko je že več kot štiri leta zaposlen v IMV, stanuje pa na Rodinah, od koder se je doslej vsak dan vozil s kolesom in vlakom na delo v Novo mesto. Poletje se bo vozil z motornim kolesom, ki ga je pred dnevi kupil v Ljubljani. Lastnik motornega kolesa z registrsko številko S-30000 je čestitil in mu želel srečno vožnjo šef prometne službe tovariš Darko Priatelj ter mu izročil tudi darilo oddelka za notranje zadeve pri okrajnem ljudskem odboru.

Naj povemu ob tej priložnosti še, da je bilo lani v našem okraju na novo registriranih 844 motornih vozil, kar je za 36 odstotkov več kot v letu 1959. Kohee leta 1960 je bilo v našem okraju v prometu 3.250 motornih vozil, kar nedvomno pričča o silno hitrem naraščanju motorizacije v naših krajih.

Obsojamo!

Nečloveška usmritev protikolonialističnega borca in revolucionarja črnega kontinenta, Patricea Lumumbe, je globoko pretresala delovne ljudi našega okraja. V torek, 14. februarja, ko je vest o tem prodrla v svet, so se zbrali številni kolektivi na protestnih zborovanjih, prav tako pa tudi prebivalci mnogih mest in naselij. Obsodili so neaktivno politiko Združenih narodov, ki so dovolili kolonialistom v mladi kongoski republiki ta zločin in številna druga gnusna dejanja. Iz mnogih protestnih zborovanj so bile poslane protestne resolucije sedežu OZN, razen teh pa še mnogo resolucij organom SZDL v domovini. Naši delovni ljudje so zahtevali hitro in odločno akcijo OZN v Kongu in ostro kaznovanje krivcev ter ponevno izreklj popolno solidarnost z izmučenimi kongoskimi ljudstvom.

VREME

od 16. do 26. februarja 1961. Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 17. in 25. februarja. V ostalem suho ozračje, lepo vreme z mrazom ponovi. Dr. V. M.

Ob letošnjem prazniku črnomaljske občine

Prebivalstvo občine Crnomelj praznuje 19. februarja svoj praznik - spomin na Prvo zasedanje slovenskega parlamenta - Slovenskega narodnosvobodilnega sveta, ki se je zbral 19. februarja 1944 na

Janez Zunič, predsednik ObLO v Crnomlju

takrat osvobojenem ozemlju v Crnomlju. Zasedanje je bilo eden najvažnejših mejnikov v izgradnji ljudske demokratične oblasti na Slovenskem, saj je postavilo trdne temelje za njeno nadaljnjo rast.

Naš prvi ljudski parlament je sprejel vrsto sklepov, s katerimi smo mobilizirali vse sile naroda za končno osvoboditev. Ko se letos spominjamo tega dogodka, ima praznovanje 19. februarja še poseben pomen: slavimo ga ob jubilejem letu ob dvajsetletnici vstaje slovenskega naroda, ki je na poziv KP in pod njenim vodstvom šel golorok v boj proti okupatorju. S tem si je slovenski narod odprl novo pot k svobodi in v svoji težki zgodovini.

Prebivalstvo naše občine ljubi skromnosti in mehkočrtnosti v teh usodnih časih ntržalo krišem rok. Razumelj je poziv KP in upotovalo, da mora smelo in zavestno poseči v velika in odločilna vpraša-

nja, saj je šlo za obstoj naroda. Ze v juliju 1941 je bil v občini prvi spopad partizanov s fašističnimi zavojevalci. V boju za svobodo naše prebivalstvo ni štedilo s svojimi silami; čeprav za ceno velikih žrtv, je nadaljevalo boj do končne zmage.

Siromušno, kot je bilo takrat, se je v domovinski vojni še bolj izčrpalo. Izšlo pa je iz te zmagovite borbe obogateno z dragocenimi izkušnjami zrelo in pomosno. Velike pridobitve NOB so zagotovile našim ljudem dostojno mesto v novi skupnosti slovenskega ljudstva in v bratski povezanosti vseh jugoslovanovskih narodov, ki smo jo skovali v ognju slavne revolucije.

Spomnimo se težkih dni po osvoboditvi, ko smo začeli graditi novo življenje v svobodi! Ko po petnajstih letih seštevamo uspehe naših skupnih naporov, s ponosom ugotavljamo, da žrtve v vojni, če-

prav še tako boleče, ne niso bile zaman. Iz njih je uzklilo novo, lepše življenje, ki ga je vredno živeti. Zasla je veličastna zgrajba sv. bdnih, enakopravnih, bratskih narodov FLRJ.

Danes naš človek ni več slepo pomizni; ne, kot socialistični graditelj piše nova poglavja svoje zgodovine. O novem času, ki smo ga gradili po vojni, pričča dolga vrsta dokazov: obnove in elektrificirane vasi, zgrajena industrija in modernizacija rudnika v Kačanjari. Ti objekti ustvarjajo pretečni del narodnega dohodka v občini in zaposlujejo vedno več delovne sile. Vse to znatno vpliva na hitro spremembo socialnega sestava prebivalstva, posebno še, če upoštevamo dejstvo, da je bilo pred vojnjo zaposlenih v vsej Beli krajavi v gospodarstvu komaj 130 ljudi.

Pred nami je napredek v kmetijstvu, ki se uspešno otre-

sa starih navad in prehaja iz naturalne v blagovno proizvodnjo ob podružbljenju proizvodnih sredstev. Vse to uspešno vpliva na vedno večje ustvarjanje socialistične odnosa na vasi. O novem času nam govore šole in reforma pouka, ki si uspešno utira pot s sodobno uvgajo mladega rodu. Mladini so široko odprta vsa pota za učenje, da bo sposobna stopila v življenje. Zdravstvena zaščita prebivalstva in zavarovanje kmetov, skrb za preskrbo prebivalstva z industrijskim blagom in prehrano, pospešena in iz leta v leto večja izgradnja stanovanj, vse to so dokazi časa in napredka, ki ga dosežamo kljub težavam.

Družbeno upravljanje in delavsko samourpravljanje pričata, da je naš proizvajalec hkrati tudi upravljaec. Sam odloča, kako in za kaj bodo porabljena sredstva, ki jih daje skupnosti od svojega ustvarjanja. (Nadaljevanje na 6. strani)

Kmetijsko-gozdarska zbornica

nov organ ob novem planu in še odgovornejših nalogah za nadaljnji razvoj kmetijstva in gozdarstva v okraju

Kot smo že poročali je bila 6. februarja ustanovljena v Novem mestu Okrajna kmetijsko-gozdarska zbornica, ki bo povezovala vse kmetijsko-gozdarske organizacije in predelovalno industrijo teh dveh gospodarskih vej. Zbornica ni nikakr nadrejen organ svojih članov, je le samoupravna organizacija, ki bo članom pomagala reševati preko svojih organov vse njihove probleme: nagradjevanje, usmeritev proizvodnje, investicije, proizvodne programe, finančne in proizvodne plane, analize itd.

Kmetijska proizvodnja se bo v okraju povečala v naslednjih petih letih za nad 60 odstotkov. Ta plan bo predvidoma dosežen s povečanjem zemljišča družbenega sektorja in dograditvijo potrebnih obratov ter z vedno večjim posrednim sodelovanjem. Doslej ima družbeni sektor kmetijstva le 4,2 odstotka zemljišča, ob koncu petletnega plana pa naj bi jih predvidoma imel že nad 16 odstotkov ali 12.800 ha. V združenem sodelovanju naj bi bilo do konca leta 40 odstotkov vse obdelovalne zemlje v okraju.

Uresničenje perspektivnega programa na je v veliki meri odvisno od pravočasnega vlaganja investicijskih sredstev. Gospodarske organizacije in ljudski odbori bodo morali zato zelo premišljeno in načrtno zbirati in uporabljati ustrezne sklade.

Podobno kot v kmetijstvu je tudi v gozdarstvu, čigar osnovna smer je intenzivnejša vzgoja gozdov. Treba bo povečati zmogljivost drevesnic in pospeševati pogozdovanje naploj in sadih intenzivne plantazne nasade. Predvsem je treba pametno razmejiti kmetijske površine. Kakor republiški, tako predvideva tudi okrajni plan krčenje starejših gozdov in pogozdovanje zemljišč, ki niso primerna za kmetijstvo.

Hkrati s prenosom pristojnosti gospodarjenja v gozdarstvu privatnega sektorja na kmetijske zadruge pa bo treba zagotoviti tudi naš lesni industriji, ki predstavlja v okraju 23 odst. bruto produkta, surovine, katerih j zdaj pri-

manjkuje. Kakor v kmetijstvu, tako bo tudi v gozdarstvu potrebno začeti s postopnim podružabljanjem gozdarških površin. Dela bo torej imela nova kmetijsko-gozdarska zbornica dovolj.

V krajši razpravi je bilo podarjeno, da so sedanji natečaj večkrat togi in birokratski, saj je po njih mogoče dobiti kredite le v omejenem času, na primer v štirinajstih dneh in potem nekaj let ne več. Seveda je nemogoče tako na hitro zbrati vse potrebno dokumentacijo, razen tega pa so natečajni odprti le za eno stvar, na primer za hlev, za vse ostalo v zvezi s hlevi: za pota, stanovanja, remize, melioracije itd., pa ni kreditov.

Samo ena zadruga v Suhi krajini

Ze lani sta se žužembški kmetijski zadruzi pridružili KZ iz Dvora in KZ iz Sel-Sumberka. Tako je zadruga leta 1960 dosegla 220 milijonov dinarjev celotnega prometa ali 18 odstotkov več kot prej. V začetku letošnjega leta se je žužembški zadrugi priključila še kmetijska zadruga iz Hinj.

Združena zadruga bo imela letos čez 300 milijonov dinarjev prometa. Ker bo tudi strokovne,

400.000 din škode

Pri Podgračenu, naselju blizu Brežice, je 3. februarja ob 21.45 uri zaneslo osebni avtomobil M-1844 zaradi velike hitrosti z avtocesto na travnik. Šofer F. S. je uspel ustaviti avtomobil šele 27 m pod cesto v smeri proti reki Savi. V avtomobilu so bili štirje, vendar ni bil nobeden poškodovan, pač pa je na vozilu škoda za okoli 400.000 dinarjev.

Trčenje v Gorjancih

7. februarja ob 14.25 je prišlo v Vinli vasi (na cesti Novo mesto - Metlika) do prometne nesreče. Osebni avtomobil S-1114 se je zadel v avtoBUS S-658. Pri srečevanju je hotel osebni avtomobil zavreti, a ga je začelo zaradi spolke ceste, snega, brzine in zaviranja zanašati. Škode je na obeh vozilih za okoli 280.000 dinarjev.

Pozdravite svoje v tujini s DOLENJSKIM LISTOM! Naročite jim ga - hvala! Nam bodo za pozornost!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Prejšnji teden so razpravljali o zakonskih načrtih, na podlagi katerih bo spremenjen naš gospodarski sistem v Centralnem svetu ZSJ, pa tudi v skupščinskih odborih Zvezne ljudske skupščine. Deloma smo naše bralce že seznanili s spremembami. Pa še danes nekaj o teh stvareh.

Spremembe, ki jih bo doživel naš gospodarski sistem, ne zalegajo samo nove oziroma drugačne delitev dohodka med podjetjem in skupnostjo. Sem je treba šteti tudi spremembe na področju zunanje trgovine, zlasti deviznega poslovanja, spremembe bančnega in kreditnega sistema ter končno tudi spremembe glede cen.

UVELJAVITEV SISTEMA

Predloženi mehanizem nove delitve dohodka temelji na naslednjih dveh načelih: prvič skušamo dosledneje uveljaviti načelo, da imajo vsi proizvajalci, ki gospodarijo z družbenimi sredstvi, za proizvodnjo v načelu enake družbene obveznosti in drugič določene družbene obveznosti obstoje tudi za vsako vloženo delo.

To dvoje skušamo uveljaviti z novimi instrumenti, ki naj bi bili trajnejšega pomena. Drugo je, ali bo treba, in to bo vedvorno tudi potrebno, stvari uveljaviti v nekaterih primerih postopoma. Vendar bodo vse izjeme še sedaj redkeje, kot so bile doslej.

Zato, da bi kolektivni gospodarski organizaciji čimbolje izkoristili družbena sredstva, bo treba plačevati 6% obresti na vložena sredstva. To pomeni, da bo tisti, ki bo boljše izkoristil stroje, ki bo denimo ob zelo dragem stroju uveljavil čimprej delo v dveh ali celo treh izmenah, prišel do večjih dohodkov, ki mu jih ne bo nihče več zalemal s kakšnimi progresivnimi obdavčitvami. Razumljivo, da bodo za nekatere proizvodne panoge ali posamezna podjetja te obveznosti vsaj v začetku prezahtevne. Zato bomo, kot že rečeno, v takih posameznih primerih dopuščali posebne ugodnosti. Družba si bo torej zagotovila rentabilnost poslovanja prav z določanjem teh obresti. Če bomo hoteli zagotoviti še večjo rentabilnost naše proizvodnje in še večjo produktivnost dela ob še večji izkoristitvenosti strojev, bomo sklenili in povečali odstotek teh obresti. Tako bomo prišli do instrumenta, ki bo v rokah družbe pomenil najboljše regulator oziroma usmerjevalec kolektiva k povečevanju produktivnosti.

Novi instrumenti so tudi renta, ki bo uveljavljena v nekaterih industrijah, ki imajo posebno dobre prirodne pogoje za izkoriščanje rud na primer. Veliko je bilo govora o prometnem davku, ki so ga sedaj priračunavali oziroma zahtevali njegovo plačevanje v vsaki fazi proizvodnje. Sedaj tega ne bo več, pač pa bomo prometni davek obračunavali samo pri končnem izdelku. Ukinitve »medfaznega« prometnega davka, kot pravijo temu gospodarstveniki, pomeni veliko večje možnosti za proizvodno sodelovanje podjetij. Dosedaj je namreč prav ta medfazni prometni davek zmanjševal in destabiliziral vsako sodelovanje. Namesto dosedanje progresivne obdavčitve iz naslova prispevka federacije in dohodka bo uveden kot začasni instrument povprečni prispevek v višini 15%. Še zlasti važno pa je, da bodo komune odlej dobile 20% od dohodka, ki ga bodo gospodarske organizacije porazdelile na sklade. Že prvi razumi kažejo, da se bodo v Sloveniji mnogim komunam dohodki zato znatno povečali. So primeri, ko bodo imele posamezne komune tudi do petkrat več sredstev kot doslej. No, zapisati je treba, da so to komune, ki imajo razvito industrijo ali pa zelo razvito kmetijsko proizvodnjo.

Kaj je trenutno osnovna naloga? Zdi se, da je nalučnejše, da bomo sistem čimprej uveljavili in da ne bomo že vnaprej skušali dokazati tako je bilo namreč vselej dokaj in ob vsaki podobni spremembi da nam sistem nudi slabše pogoje za sodelovanje kot je to bilo v minulih letih. In v načelu in v povprečju prav zato ne držijo šele delo, in sicer nekakšna mešana delo, na neobdelanih kmetijskih površinah in v nekaterih primerih na posamezne primere bo treba, kot že rečeno, posebno reševati.

Dalje so razpravljali o višini prispevka članov za zbornico. Predlagano je bilo, naj bi KZ plačevala po 3 promile od prometa, družbena posredstva, gozdnarstva in vodna skupnost pa po 4 promile od prometa. Seveda se je vsak delegat potegoval, da bi njegova skupina plačevala manj. Iz te razprave se je videlo, kot da jim je zbornica vsiljena in da se delegati ne zavedajo, da bodo imele njihove organizacije korist, ker bo zbornica reševala hitreje, bolje in ceneje nekatere stvari, ki jim same organizacije morda niti ne bi bile korist.

Brez razprave so sprejeli še program dela ter izvolili organe zbornice.

ga kadra dovolj, bo letos ustanovila lasten obrat. Nekaj zemlje je zadruga vzel v zakup, več pa jo bo vzela prihodnje leto, ko bo imela hlev za 100 plemenskih rodovniških telic. Medtem ko je bil rodovnik kmet in telic doslej vpeljan le na področju bivše kmetijske zadruge v Hinjah, so že začeli uvajati rodovnik za celotno področje združene zadruge. Pri zadruzi bo tudi letos gozdarska služba. Na površini 1,5 hektara pa pripravljajo drevesnico. M. S.

Obisk na žvilskem trgu v Krškem

V soboto, 11. februarja, smo obiskali tržnico in trgovino v zelenjavi. Na trgu 15 do 17 dinarjev — (v trgovini 18 dinarjev), jabolka 60 do 80, (50), čebula 70, (95), mleko 45, (42), krompir 20, (16), fižol 70 do 80, (80), solata 120 do 130, (110), soljeno maslo 600, (780), zelje (gla-

va) 30, (30), zelje (kislo) 50, (60), česen 170, (160), korenje (ruče) 50, (60), karkofola — je ni bilo — (150), spinata — je ni bilo — (150), por — ga ni bilo — (90), pomaranče — jih ni bilo — (200), limone — jih ni bilo — (220).

Poslovodkinja trgovine v zelenjavo nam je povedala, da

Sto hektarov orehov

Velikopotezna akcija kmetijske zadruge v Sevnici

V upravi KZ v Sevnici so sprožili veliko akcijo — 100 ha orehovit nasadov! Za kaj gre, saj 100 ha niti ni tako ogromna površina!

Baje je možno dobiti izredno ugodne kredite za nasade orehov. Gre za posebno vrsto

Ni se pravilno umikal

6. februarja je prišlo ob 15. uri do prometne nesreče na cesti med Tržičem in Kmetijem. Voznik motornega kolesa B. U. iz Gaborje je vozil iz Tržiča proti Kmetiju in med njo prehiteval nekoga pešca. Pešec se je prehiteljočemu motoristu umikal s sredine ceste v levo — motorist pa je hotel tudi po predpisih, se pravi z leve strani prehitevi pešca. Pri tem je prišlo do nesreče, v kateri je bil težje poškodovan pešec Ivan Pucelj.

orehov, ki cvetajo mesec kasneje kot naši domači, kar je za te kraje še posebno ugodno. Ugodni so tudi odplačilni pogoji, saj je treba posojilo priložni odplačevati šele po 12 letih, kar se približno ujema s pričetkom rodnosti. Vmes pa obdel iz teh zemljišč, ki morajo biti temeljito negovana, lahko imeli vrsto drugih koristi od kratkotrajnejših rastlin ali nizkodobelnih nasadov. Prodaja jedrc in tudi lesa pa je izredno rentabilna. Posebno pomembno je to tudi zaradi tega, ker gre za kraje, kjer so slabši pogoji za druge kulture.

Razprava med kmeti se je pričela v okolici Drožanja, Bučke in Tržiča. To so kraji, ki imajo najmanj mraza spomladi in tudi drugi pogoji ustrežajo. Sedaj je odvisno

največ od kmetov samih, če bodo pripravljeno pomagati z združenjem parcel in skupno obdelavo. Pri tem bi največkrat prišli v poštev stari in slaborodni sadovnjaki, ki že tako propadajo. Po temeljnih delih bi se donos krme in drugih kultur zelo povečal, po 12 letih pa bi nasad kaj hitro odplačal sam sebe. Velike koristi bi imeli od tega tako kmetje kot tudi kmetijska zadruga — torej posredno spel kmetije.

O zadevi velja resno razmisliti. To je prva taka investicija, kaže pa, da bo izredno ugodna. Sedaj je naloga krajevnih odborov in drugih organov po teh krajih, da zberejo mnenja in pomagajo s posojilni razbiljati nejasnost, ki bi lahko motila pametno presojlo.

proda največ solate. Sami smo se prepričali, da je preskrba z zelenjavo in mlekom v Vidmu-Krškem znatno boljša. Mlekar na nabavila mleko iz živinorejskega obrata Zadovinec in ga dneвно proda do 140 litrov.

Na tržnici so prodajali prosečno kašo po 100 dinarjev, koruzo po 40, koruzno moko po 50 dinarjev kilogram. Cena skutu v kolobarčku je bila 10 do 12 dinarjev, skodelica smetane 80 dinarjev. Za šest suhih jurčkov so zahtevali 50 dinarjev. Na trgu prodajajo tudi perutnino. — Prodajalka je cenila dva in pol kilograma težke kokoši na 700 dinarjev. Starejši prodajalec kokoši nas je opozoril, da je cena »brez glihanja« 900 dinarjev, češ da je vsaka od njih težka preko tri kilograme.

Prodajalke so nas prosile, da naj v »cajtenge« zapišemo še to, da prinesejo svoje pridatke na tržnico iz več kot deset kilogramov oddaljenih krajev... Je močno premaženo in da ni kaj prijetno stati na mrazu več ur. 70-letna Neža Cvelbar z Rake nam je pravila, da je prišla na tržnico že navsezgodaj prodajati jajčka, fižol in smetano in do osme ure še ni ničesar prodala, je prezebla je do kosti. Antonija Cerjak iz Pesja pri Ljubi pa je bila dobre volje. — Napravila je hitro in dobro kupčijo. Takrat pa se pozabi tudi na mraz...

Drago Kastelic

Brežice in gostinstvo

Zimski nedeljski popoldan, po ulicah pih hladni, viazen veter, skupina sprehajalcev opazuje zadnje ostanke umazanega snega ob pločniku. Takšno je bežna slika letošnje muhaste zime. Na Trgu svobode sta se ustavila dva avtomobila izletnikov iz bližnjega Zagre-

ba. Na postajališču avtobusov parkirajo že trije avtomobili z oznako »H«. Približno 15 izletnikov išče primeren prostor za zabavo in okrepčilo. Kavarna je nabito polna, gostilna pri Pošti je zaprta (tedenski odmor), ostale gostilne ne zmorejo vsega prometa. Dom JLA je obrat zaprtega tipa in tako dalje. Težko je odgovoriti tujcu ali izletniku, ki pride v Brežice, kdaj bo mesto dobilo restavracijo, primerno ravni današnjega turističnega razvoja. To je bežna ugotovitev nedeljskega popoldneva.

O tem prečem vprašanju se razpravlja že vrsto let. Predvidena je namreč dograditev Grajske restavracije in kavarni v drugi fazi gradnje Prosvetnega doma. Zares so to lepi načrti, vendar ne bi smeli ostati samo načrti.

Prva bi vsekakor prišla v poštev preureditev prostorov za Grajsko restavracijo, ker stavba že stoji. Preurejenj obojani prostori in terasa s prekrasnim razgledom na Krško polje in Gorjance bodo postali privlačna gostinsko-turistična

točka. Ta rešitev je aktualna tudi zato, ker v Brežicah nimajo primernih odprtih prostorov pri obstoječih lokaljih. In končno realizacija! Mnenja smo, da se mora pojaviti investitor, ki bo izposloval potrebne elaborate, dovoljenja in tudi sredstva za izvedbo del. Če upoštevamo, da so Brežice valde prometni in privlačen turistični kraj, da lahko postane gostinstvo in turizem pomembni gospodarski panogi občine, bo treba kmalu začeti z delom in reševanjem teh prečnih problemov. —ek.

V KANDIJI BODO DOBILI PROSTORE

Prostori so važen činitelj, na katerega ne smemo pozabiti, ko govorimo o dejavnosti neke organizacije. Zato smo vsi po zdravlili široko akcijo za pridobivanje prostorov za naše politične in društvene organizacije. Nekatere so prišli do prostorov z različni manjšimi adaptacijami, druge so napravili zamenjave itd., ponekod pa je bilo potrebno s pomočjo vseh delovnih ljudi graditi. Vzemimo za primer terensko organizacijo SZDL v Kandiji, ki si je poleg obširnega programa zadala zelo važno nalogo, zgraditi prostore za delo. — Danes lahko omenimo, da smo v tem pogledu prišli zelo daleč. Rezultati so vidni in s pomočjo vseh delovnih ljudi in gospodarskih organizacij, ki bodo morali prispevati precej ur, bo dosežen velik uspeh. — Dosedajni prispevek je precenjen. Naj omenimo, da so člani Zveze komunistov šli prvi v akcijo, pa tudi pripadniki JLA so prispevali velik delež. — Vsi delovni ljudje v Kandiji bodo imeli priložnost, da pripomorejo k čim hitrejši in cenejši izgradnji.

NABOČITE SI DOLENJSKI LIST!

ZAHTEVAJTE POVSOD IZDELKE DANA!

» D A N A «

lovarna sadnih sokov, likerjev, destilacija in promet z alkoholnimi pijačami

MIRNA NA DOLENJSKEM

KMETIJSKA ZADRUGA Z O. J. BREŽICE

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. šefa gozdarskega obrata
2. poslovodje obrata »Mesni izdelki«

Pogoji: pod 1. gozdarski inženir s prakso, pod 2. visokokvalificiran delavec mesnopridelovalne stroke s prakso. Osebnih dohodki so zagotovljeni po pravilniku o nagradjevanju. Ostali pogoji po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Pismene ponudbe z vsemi podatki pošljite na upravo KZ Brežice.

Upravni odbor in komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij v

INDUSTRIJI PERILA - NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta:

računovodje
finančnega knjigovodje
salikantista
pomožnega uslužbenca v meznem knjigovodstvu
šoferja - mehanika

Osebnih prejemki in nastop službe po dogovoru.

Kratke ZRAZNIH STRANI

JERUZALEM — Izraelci zložile je predložili obtožnico tožbe, navedenega volnega žlodičca Eichmanna. Dve točkov gorivita tudi o Eichmannovem delovanju v Jugoslaviji: ena o izseljevanju Slovencev, druga o uničevanju jugoslovanskih Zidov.

WASHINGTON — Predsednik Kennedy je objavil štiri točke o Kongu: 1. razorožitev vseh oboroženih sil; 2. sklicanje parlamenta; 3. izpostavitve Lumumbe in ostalih političnih ječnikov; 4. evakuacija vseh belgijskih vojakov iz Kona.

BUENOS AIRES — Na volitvah v Argentini so nepriznanih dosegli socialisti veliko zmago.

AKRA — Ganska vlada je nacionalizirala vse rudnike železa, studejsko in bili v glavnem v rokah britanskih družb. Britanci so že prepeljali veliko rudniko zapelj, ces, da se ne izplačajo, ker se je podražila devizna stia.

LIZBONA — Domačni in portugalski koloniji Angoli so s šestim orozjem napadli portugalsko strizno ter civilne in vojaške zapore v Lueni. Po uradni poročili je bilo ubitih 31 oseba po neuradni pa blizu 90. V Angoli vlada najhujši komunistični teror in je nezakonjeno moderne vrste suženjstvo.

MOSKVA — Francoska letala so 130 km od alžirske obale napadla letalo, s katerim je potoval predsednik prezidija Vrhovnega sovjeta Brežnev. Napad je izzval velikansko ogorčenje po ZSSR in negodovanje po vsem svetu.

NAPOLI — V tem italijanskem mestu je prišlo do velikih stavk, ki so se spremenile v prave politične bitke med strankajci in policijo. Stavkajoči so zaigrali več avtobusov in tramvajev.

PEKING — Zaradi slabe letine na Kitajskem, ki je posledica suše, drugih elementarnih katastrof, pa tudi drugih neprirodni pojavov, so poslali na delo na kmetie še dvajset milijonov ljudi. Položaj na Kitajskem označujejo kot kritičen, kar se tiče prehrane. Kitajska vlada je v inozemstvu, predvsem na Zahodu, kupila velike količine žita ter trideset tisoč ljudi, da bi lahko takoj prepelale žito v kitajska pristanišča.

Obrat v Cerkljah

Konec lanskega leta je bilo mnogo žolčnih razprav o združevanju zadrug. Niso bili redki tisti, ki so se ogrevali za »stare oblike«, za majhne, gospodarsko nepomembne zadruge, takšne, kakršnih smo bili vajeni prej. No, zadruge so se kljub temu družile v nove, pomembne kmetijske organizacije, dobre plati združevanja pa je čutili že zdaj, čeprav je minil komaj dober mesec dni od takrat.

Srednje kmetijske šole na Grmu, eden pa na oddelku enakole v Mariboru. Oba tehnika sta v Cerkljah, vedno pri roki kmetovalcem, kadar ti potrebujejo nasvet ali strokovno pomoč. Vse posevke lahko sprotno pregledajo, resno pa razmišljajo tudi o specializaciji kmetijske proizvodnje. V obdobju 1961 do 1965 bodo na Stojanskem in Vinjem vrhu na povr-

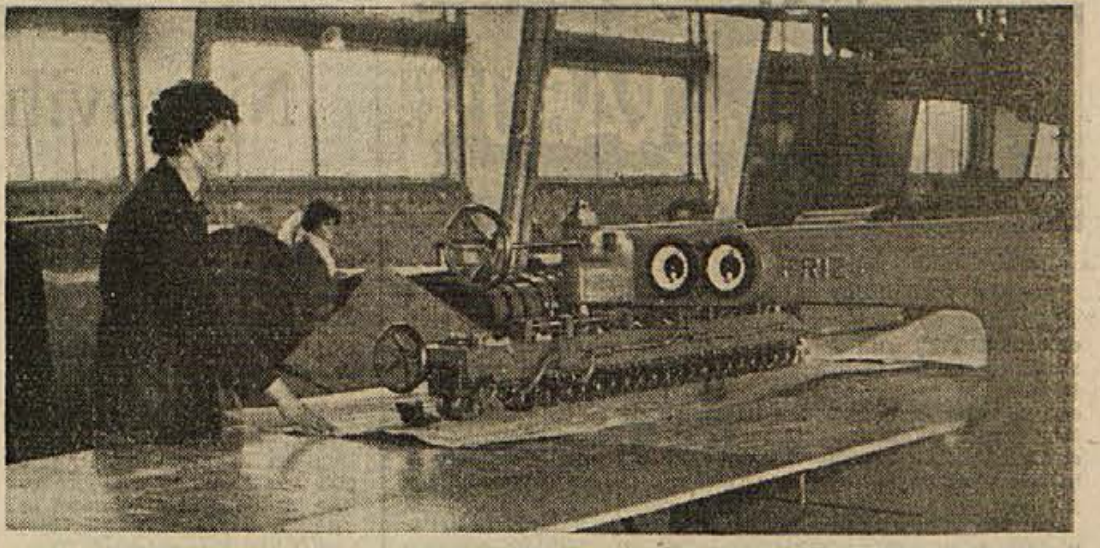
ved. Hlev bi že zgradili, pa se je malce zamudila revizija programa. Zdaj čakajo, da se naredi vreme. Hlev bo maja leš gotov, do leta 1965 pa ga bodo povečali za 500 glav letne proizvodnje. Za vsako gradnjo potrebujejo 36 milijonov dinarjev; zaenkrat imajo odobrenih le 9 milijonov. To bo zadostovalo za stojišča za 100 goved. V hlevu bo v napajalna korita

novili nov, samostojen živinorejski obrat.

Kako pa kmetovalci? V sezoni jesenske setve so podpisali skoraj 100 pogodb za posevek italijanke na površini okoli 60 ha. Na obratu imajo vse pripravljeno za podpisovanje pogodb v travništvu, ki se je pričelo te dni. Največji navala je v prvi polovici februarja, saj je v občini Brežice že sprejet odlok o agrominimumu v travništvu. Obrat ima pripravljene dovolj umetnih gnojil. Podpisovali bodo pogodbe dveh vrst: ali kmet umetna gnojila takoj plača ali pa mu jih zadruga kreditira. V drugem primeru se kmetovalec obveže, da bo prodal zadrugi pridelkov v dva do trikratni vrednosti kupljenega reprodukcijskega materiala. Odpuk poteka tako kot doslej, le kmetje se pritožujejo nad cenami. Doslej je bilo več zadrug, vsaka je imela svoje odkupne cene, odkup pa je ena sama zadruga, so cene enake... To je na splošno dobro, ne velja pa za proizvedo iz izpreminjalnimi cenami, kot so na primer jaja. Uprava v Brežicah ima premoško poslušala za izpremembo cen na drugih področjih, pa tudi trgovina je premoško prožna.

Nova zadruga ekonomija

Zadruga ekonomijo pripravljajo na področju Skopice in Krška vas, Blizu 30 ha zemlje, njiv in travnikov so vzeli v zakup od kmetov. Površine so dobre, na obdelovalnih površinah bodo pridelovali zeleno krmo za živinorejski obrat, na travnikih pa seno. Ko se bo zemljišče z nadaljnjim zakupom povečalo, bodo lahko usta-

LANI SO ŽENE V OKRAJU USTVARILE 16 MILIJARD DRUŽBENEGA BRUTO PRODUKTA

Izmed vseh zaposlenih ljudi v okraju je 32,4 odst. žena, ki so lani ustvarile 16 milijard dinarjev družbenega bruto produkta oz. kar 33 odstotkov skupne vrednosti. Prav gotovo je večina izmed teh 8.284 tovarišč razen poklicnih dolžnosti še zelo obremenjena z delom doma, v gospodinjstvu, družini in vzgoji. Ko razpravljamo o enakopravnosti žene v naši družbi, pač pa ne bi smeli niti trenutek pozabljati na ta njen pomembni delež v razvijanju gospodarstva v okraju. V vseh organih — od ljudskih odborov do zadrug in svetov, upravnih odborov in delavskih svetov, zborov volivcev do vseh političnih organizacij in društev — naj zato dobi svoje pravo mesto tudi vprašanje osvoboditve in resnične enakopravnosti žensk v boju za naše lepše življenje. Ne pozabljamo te velike naloge in odgovornosti socialistične družbe do zaposlene žene!

2327 novih naročnikov

V MALO MANJ KOT DVEH MESECIH SMO PRIDOBILI

2327 novih naročnikov

Najpogostejše opravila črno-goledecev: zadruge se bodo, če jih bomo združili, preveč odmaknile kmetovalcem, je zdaj omajano. Obiskali smo Cerklje. Tam je bila prej samostojna kmetijska zadruga. Z novim letom se je združila s KZ Brežice, v Cerkljah pa je ostal obrat kmetijske zadruge. Odpuk živine poteka tako kot prej, tudi cene so ostale enake. Kmetovalci imajo podpisanih 40 pogodb za pisanje mladih goved in 50 pogodb za pisanje belih svinj.

šini 20 do 25 ha uredili plan-tažni nasad jablan.

Kmetijski stroji, ki jih je imela prej KZ Cerklje, so ostali v obratu. Imajo 2 traktorja z vsemi potrebnimi priključki, 3 strojne mlatinice, 1 kombajn in vrsto manjših kmetijskih strojev. Pred dvema letoma, ko je domači zadružni svet odločil o nakupu prvega traktorja, so se kmetovalci tega prekoračnega stroja na vsi moči branili, zdaj pa že razpravljajo o nakupu dveh novih traktorjev, ker samo z dvema ne morejo zadostiti vsem potrebam po strojnih uslugah! Tako nam je povedal področni upravnik obratov v Cerkljah tovarišč Franc Mohor.

Hlev za 100 in 500 goved

Ko smo vprašali, kako napreduje zadruga proizvodnja, nam odgovor ni razočaral. Na obratu pripravljajo gradnjo tipskega hleva za 100 glav goveje živine. — Pozneje bodo zmogli vsi tega hleva povečati tako, da bodo lahko v njem vsako leto zredili 500 go-

22. julija - osrednja proslava v Žužemberku

20-letnico revolucije bomo proslavili z vrsto prireditvev, izmed katerih bo najpomembnejša tista ob dnevu vstaje — 22. julija. Ta dan bodo v Žužemberku odkrili največji spomenik 1150 padlim borcem s tega področja. Tega slavlja, ki bo največja letošnja manifestacija v Sloveniji, se bo udeležilo približno 100.000 ljudi.

Smrt fašizmu!

S tem vzklikom in s podobnimi antifašističnimi gesli se je v ponedeljek zjutraj pojavilo na novo-mestkih ulicah nad 1000 mladincev in mladin v srednjih šol Novega mesta. Mladina je obšla vse mesto, vzklikala zahtevo po enakopravnosti tržaških Slovencev in ostro protestirala proti najnovejšim nezbrzdanim napadom šovinistov in profašistov v Trstu. Mladinci so nosili v spredu transparente, na prostnem zborovanju pa so sprejeli tudi spodbudno resolucijo. Čez dan so se v mestu pojavili letaki z napisi »Smrt fašizmu in s podobnimi gesli, s katerimi terja mladina Novega mesta svobodo in pravice za naše brate v Trstu.

Protestna resolucija mladine novomeških srednjih šol

DRŽAVNEMU SEKRETARJU ZA ZUNANJE ZADEVE, BEOGRAD

Mladinci in mladinke novomeških srednjih šol s presenečenjem sprejemamo vesti o oživitvi fašističnih in šovinističnih izpadov proti slovenski manjšini v Trstu ravno v času vedno večjega sodelovanja med obema državama in prizadevanja za mir in sožitje med narodi. Zaradi pasivnosti italijanske vlade do teh izpadov sklepamo, da jih podpira, kar vsekakor ni v prid odnosom med obema narodoma.

Zahtevamo, naj Državni sekretariat za zunanje zadeve opozori italijanske oblasti na žalitve Slovencev in vseh jugoslovanskih narodov s strani nahujskanega dijaštva, in stori vse potrebno, da bodo taki napadi prenehali in se bodo začele izvajati določbe Londonskega sporazuma.

MLADINA NOVOMEŠKIH SREDNJIH ŠOL

Marsikaj iz Metlike

Na običnem zboru sindikalne podružnice trgovske stroke so med drugim govorili tudi o delavskem in družbenem upravljanju na splošno in posebej o trgovski stroki. Za uvod so poslušali predavanje o upravljanju, potem pa so se o delavskem samoupravljanju pogovarjali. Ugovinjeno je bilo, da potrošniški sveti niso delali, kakor bi morali.

Učenci metliške šole so slavnostno proslavili slovenski kul-

turni praznik — Prešernov dan. V ta namen so pripravili akademijo, na kateri so nastopili pevci in recitatorji s Prešernovimi pesmi in nekaterimi drugimi revolucionarnimi in partizanskimi pesmi. Tako je bila akademija uvod v proslavljanje 20-letnice vstaje.

Po sindikalnih organizacijah so zdaj predvolilni sestanki, na katerih obravnavajo probleme proizvodnje in pripravljajo kandidatne liste za nova vod-

V Sevnici nov obrat družbene prehrane

Te dni je pričel v okviru stanovanjske skupnosti v Sevnici delovati obrat družbene prehrane. Lokal ima na trgu, kjer je bila prej komisijata trgovina trgovskega podjetja Sloja. Okusno opremljena lokal obiskuje v dopoldanskih urah okoli 100 abonentov — javnih uslužbencev (z občine, sodišča, LM), pa tudi nekateri delavci se hranijo tu. Obilni obroki stanejo le 50 dinarjev, s kvaliteto hrane pa so vsi zadovoljni. Želijo le, da se ne bi po »prvih zaletih« postlabšala. Zaenkrat deluje obrat le dopoldan. Menijo pa, da bi se verjetno izplačalo imeti lokal odprt tudi popoldan. V tem času naj bi služil kot neke vrste kavarna, saj bi marsikdo verjetno rad posedel ob revijah, šahu ali v pogovoru tudi po večerih.

Stanovanjska skupnost ima v Smarju tudi brivsko-frizerski obrat, ki so ga prevzeli od Komunale. V kratkem (baje še ta teden) pa bo v blivcu pričela obratovati tudi pralnica. Predsednik sveta stanovanjske

Še ena žrtev alkohola

10. februarja se je Martin Pajuh, zaposlen v tovarni Celuloze, vračal ob 0,30 vrnjen domov. Na stopnicah pred stanovanjem mu je spodrsnilo, da je padel in pri tem dobil hude telesne poškodbe. Poškodovanca so takoj odpeljali v bolnišnico. Zdravstveno stanje je zelo kritično.

Posvetovanje na posestvu »MATIJA GUBEC« v Leskovcu

Na željo upravnega odbora kmetijskega posestva »Matija Gubec« v Leskovcu je bilo pred nedavnimi posvetovanje o združitvi posestva s kmetijsko zadrugo v Krškem. Posvetovanja so se udeležili: predstavnik OZZ tov. Lojze Pajnič, predsednik ObLO Stane Nikolič, podpredsednik ObLO Jo. Je. Jurcic, sekretar občinskega Komiteta ZKS Milan Ravbar, predsednik SZDL Lojze Ših, direktor Zadrugne hranilnice in posojilnice v Brežicah Ivan Glojgovšek, predstavnik občinskega in okrajnega sindikata in upravni odbor podjetja.

Naš list je o zadevi priključuje posestva s kmetijsko zadrugo poročal že dvakrat. Vse tisto, kar je

Zadnje nedeljo v januarju je bil v Boštanj v dvorani TVD Farizan občni zbor gasilskega društva. Na zboru, na katerem je bila udeležba zelo velika, sta bila tudi Jože Smolej in Dominik Češek.

Boštanjski gasilci o sebi

ki sta dala društvu nekaj nasvetov. Delovna poročila so poudarila, da so bili gasilci lani zelo marljivo. Pri ocenjevanju, ki ga je izvedla obč. gasilska zveza, so v C kategoriji dosegli prvo mesto. Tu di plonirji (zdaj bodo dobili nove uniforme) so bili delavci. Na občinskem tekmovanju na Lisci so zasedli drugo mesto. Za ta uspeh je zaslužen njihov vodja Anton Simončič.

V razpravi so poudarili, da je skoraj nujno ustanoviti žensko gasilsko desetiško. Ze pred leti so razpravljali o tem, kako nujno bi bilo treba na Vrhu in Okiču zgraditi bazen za vodo, ker je v vršah vode še vedno zelo poredke. Na Okiču so bazen tudi zgradili, medtem ko zaradi nesloge vaščanov na Vrhu še vedno nimajo vode. Nadalje so se dogovarjali, da bodo s prostovoljnimi delom popravili gasilski dom, zgradili stolp in dostojno proslavili 20-letnico vstaje naših narodov.

V novem odboru bistvenih sprememb na Referent za prosveto je zdaj Dragica Volčenk, Alfréd Zelenjak

Letos več kadrovskih brigad na avtomobilski cesti

Znano je, da vsako leto grede na avtomobilsko cesto tudi mladinci, ki se želijo izpopolnjevati v strokovnem pogledu. Naj ob tej priliki omenimo nižji in višji traktoristi tečaj, dalje možnosti za opravilne izpiztov za moped in motor, fotoamaterski, kinooptičarski, gospodinjstvi, kubarski tečaj itd. V letošnjem letu bodo organizirali posebne brigade, v katerih se bodo mladinci dva meseca strokovno izpopolnjevali. Tako bodo osnovane brigade za elektronske instalacije, avtoelektričarje, vodovodne instalatorje itd. Vsek mladince, ki se bo udeležili zvezne delovne akcije bo imeli možnost, da si v dokaj kratkem času pridobi poklic. Seveda pa je prvi pogoj marljivo učenje.

VARUJMO OTROKE PRED OHROMELOSTJO!

Te dni se je pričelo v našem okraju cepljenje proti otroški paralizi, ki zajema vse otroke, rojene v letih od 1949 do 1960. Tokrat uporabljajo zdravstveni organi novo cepivo, ki ga otrok použije. Cepivo je učinkovitejše kot dosedanje, saj ustvarja 100 odstotno odpornost proti paraliz, vendar pod pogojem, da ga otrok použije trikrat v presledkih šestih tednov. Novo cepivo so uspešno preizkusili v Srbiji in tudi v drugih državah v svetu. Cepitvemu otroku ne povzročajo cepivo nobenih niti najmanjših motenj. Trikratno cepljenje velja le 400 din, ker večino stroškov krije Sklad za boj proti otroški ohromelosti.

Starši! Ne zamudite priložnosti! Obvarujte svoje otroke pred ohromelostjo, ki bi vam in njih gnila življenje! Ko vas bodo oblastni organi povabili, se brez pomisljanja odzovite in privedite svoje otroke! Z 400 dinarji boste otroka obvarovali hude nesreče! Z uspešnim cepitvjem smo že skoraj popolnoma zavrli primere davice, ki je nekaj pomorila številne otroke, lani pa je bilo v vsem okraju le 30 primerov davice. Zboleli se le tak, ki niso bili cepljeni! Enako je z oslovskimi kašljem. Lani je bilo prijavljenih le 166 primerov (tudi tu ni bil nobeden izmed obolelih cepljen) še leta 1958 pa je bilo kar 840 primerov v našem okraju. Pomislite, da je cepljenje cenejše kot zdravljenje in brez oklevanja privedite svoje otroke rojene v letih od 1949 do 1960 k cepitvi proti otroški ohromelosti (paralizi)! Privedite tudi otroke ki so že bili cepljeni proti ohromelosti! Zdravstveni organi bodo cepili tudi odrasle, ki bodo to želeli in vplačali 400 dinarjev.

ORVARUJMO OTROKE PRED VELIKO NESRECO, OTROŠKO OHROMELOSTJO!

Izobražen delavec bo boljši gospodar

Zapiski z občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva v Črnomlju

V torek, 7. februarja, je bila v Črnomlju občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki so se je razen delegatov in ostalih gostov udeležili še član predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze Niko Silih, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Novo mesto Niko Belopavlič in sekretar okrajnega odbora Socialistične zveze Roman Ogrin. — Uvodno poročilo je prebral predsednik občinskega odbora Socialistične zveze Franc Stajdohar. Po poročilu se je razvila razprava, v kateri so sodelovali Franc Košir, profesor Marjan Škrbinšek, Vladka Vanovič, inž. Branko Peternej, Ivan Justinek, Franc Kočevar, predsednik okrajnega ljudskega odbora Niko Belopavlič, Jože Škof, Bojan Fabjan, Janez Ile-nič, Janez Kramarič, Reška Jenič, Lojze Starliha, Avgust Cullberg, član predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze Niko Silih, Rudolf Kobe, Peter Veselič, Janez Kump, Karel Jerman, Stane Novak in tovariš Starešinič.

Dvakratno povečanje proizvodnje (od okoli 4 na 12 milijard dinarjev) in narodnega dohodka, bo mogoče izpolniti le s podporo vseh proizvajalcev, vseh prebivalcev in vseh organizacij. Vsi nakazani problemi so zadevali proizvodnjo, pa čeprav je šlo za vprašanja zdravstva, delavskega samoupravljanja, izobraževanja, kmetijstva, kulture, prometa, krajevnih odborov, prosvete, nagrajevanja, stanovanj itd.

Delegati, posebno pa Franc Košir, so poudarili, da bo težko reševati vprašanje gospodarskih investicij. Podjetja naj bi si prizadevala ustvariti čimveč lastnih skladov, pripravljene pa naj imajo tudi dobro izdelane programe, ker bo le tako mogoče realizirati vse predvidene investicije in povečati proizvodnjo po načrtu.

Za večjo proizvodnjo in storilnost pa je potreben tudi spoben kader. O tem so razpravljali inž. Branko Peternej, Franc Kočevar in Ivan Justinek. V preteklem letu je bilo v občini od skupno zaposlenih šest odstotkov visokokvalificiranih, 28 odstotkov kvalificiranih, vsi ostali pa so bili polkvalificirani ali nekvalificirani. — (Po programih, ki so jih izdelali le gospodarske organizacije se

odnosi med nami bodo bolj topli in bolj človeški, je dejal delegat Janez Kramarič.

Franc Stajdohar, predsednik obč. odbora SZDL v Črnomlju

V organih delavskega in družbenega upravljanja sodeluje vsak šest član Socialistične zveze. Vprašanje je, če so vsi ti res dobri upravljalci. Zato bi morali skrbeti za politično in ideološko izobraževanje upravljalcev in ostalih članov kolektiva. Se bolj odkrito bi se morali pogovariti o raznih napakah, še bolj skrbeti za družbena sredstva itd. »Prav zasluža vse boljšega delavskega upravljanja pa je, da se je lani proizvodnja povečala glede na leto 1959 za 40 odstotkov,« je med drugim povedal Franc Kočevar.

Delegat Karel Jerman je govoril o nagrajevanju po učinku in poudaril, da so tam, kjer imajo vpeljano nagrajevanje po učinku, veliko večje povprečne plače (do 22.000 dinarjev), kot tam, kjer plačujejo še po starem načinu (tu zaslužijo povprečno tudi samo po 9.000 dinarjev). Stari način nagrajevanja ne daje članom kolektiva delovnega poleta, zato je tudi zaslužek manjši.

Več delegatov, med njimi profesor Marjan Škrbinšek, Vladka Vanovič, Ivan Justinek, je razpravljalo o šolstvu. Po-

udarili so, da je trdna osnovnošolska izobrazba pogoj za uspešno nadaljnje šolanje. Nekatere šole v občini pa so v žalostnem stanju glede prostorov, učil, kadi- rita. In vendar bi bile investicije v šolstvu najboljše naložbe, ker brez šol ni naprednejše proizvodnje...

Tudi o mladini je govorilo več delegatov. Nekateri so povedali, da organizacija Ljudske mladine še ni dovolj povezana s Socialistično zvezo in z Zvezo komunistov. Delegat Janez Ile-nič pa je dejal, da se pri njih mladina ne zbira v krožkih, ker ni zanje prostora in da zato vseh prerada popliva. Neki delegat je pripomnil, da je težko vprašanje gospodarskih investicij, še težje pa za negospodarskih. Brez potrebnih stanovanj namreč industrija ne bo dobila kvalificirane, strokovne in ostalega kadra. Zadnjih nekaj let je bilo sicer zgrajenih precej stanovanj, vendar v glavnem le z družbenimi sredstvi, medtem ko so zasebna sredstva ostala neziskoristična. Delegat Lojze Starliha je predlagal, naj bi za smotno izkoriščanje tudi zasebnih sredstev osnovali v večjih krajih in pri večjih kolektivih stanovanjske zadruge. Poudaril je, naj bi te zadruge gradile bloke ali pa strnjena naselja, ker bo tako manj stroškov z napeljavo vode, elektrike, kanalizacije itd.

Tudi družbena prehrana šepa. Nekaj delegatov se je zelo zavzelo za ustanovitev obrata družbene prehrane, ki naj bi

ga spravili »na noge« s pomočjo več podjetij. Poudarili so, da je ustanovitev takega obrata nujna, ker je od njegove ustanovitve odvisna pravilna prehrana in s tem tudi zdravje zaposlenih.

Več delegatov je razpravljalo o prometu in zahtevalo uvedbo novih avtomobilskih prog v več krajih, od koder se zdaj ljudje ob vsakem vremenu na delo vozijo s kolesi ali pa hodijo peš. Niko Belopavlič je govoril predvsem o komunalnem sistemu in poudaril, da mora biti vsaka komuna ekonomsko samostojna in da je treba družbene organe na terenih še okrepiti. Krajevni odbori in državljani naj bi namreč reševali nekatere drobne stvari, ki jih je doslej v njihovem imenu reševala komuna. Dalje je govoril o družbenih zavodih, ki bodo poslovali v bodoče ekonomsko samostojno.

Član predsedstva glavnega odbora Socialistične zveze Niko Silih je delegatom nakazal smeri nadaljnega razvoja samoupravljanja in jih seznanil z nekaterimi spremembami, do katerih bo predvidoma prišlo v naslednjem obdobju. Dejaj je, da je naš cilj še bolj približati upravljanje neposrednim proizvajalcem in da bo komuna osnovna celica družbe. Pripravljajo se bistvene spremembe v javnih službah (zdravstvu, šolstvu itd.), ker je imel dosedajnji administrativni način urejanja zadev vrsto negativnih posledic. V javnih službah so

bili doslej uslužbeni prikrajšani za samoupravljanje, se pravi, da so ostali uradniki kot povsod drugod po svetu. Pripravljajo se tudi sprememba ustave. Tovariš Silih je dejal, da sta družbeno upravljanje in družbeno življenje dve važni področji dela Socialistične zveze. Poudaril je, da je treba mladino vse hitreje vključevati v družbeno upravljanje in ji zupati odgovornost za vse družbeno življenje. Mladina je polna ustvarjalnih sil, ki naj jih sprošča v delu, ne pa da ji kdo te sile duši.

Tovariš Silih je potem dal časa razpravljati o skrbi za blyšče borce in menil, da se mora tudi Socialistična zveza zavzemati za čim hitrejši, boljši in socialnejši način reševanja vseh njihovih problemov. Ob zaključku pa je dejal, da čaka Socialistično zvezo velikih del na vseh področjih, posebno pa na komunalnem in pri družbenem upravljanju ter delavske-tem samoupravljanju.

Delegati so na konferenci podprtili, da je izpolnitev gospodarskega načrta odvisna od prizadevanja vsakega posameznika, vseh političnih organizacij in od kreative družbenega in delavskega samoupravljanja. Le z razvitim družbenim in delavskim upravljanjem se pravi z zavestnim delom in če bo vsak posameznik tudi upravljalce, bo mogoče izpolniti zelo obsežni petletni plan.

JAKOB SPRINGER: SMRT na RABU

Spomini iz rabskega taborišča

Ostali bolniki, ki so slišali najin razgovor, so bili v strahu, kaj bo, če bo kurat moje zaničevalne obtožbe javil oblastem. Tudi sam sem bil v skrbeh, a potolažila nas je strežnica, ki mi je vse tisto prevajala, da se ni treba nič bati, da je že ona uredila zadevo. Rekla je, da mu jih je ona še drugače natrobila v ušesa, pa da je on gluh za vse take stvari, da je ženskar in da se ga komaj otepa. Vse strežnice so bile zavedne Slovenke, ki so sovražile okupatorja in bile predane in zavedne pristašnje našega osvobodilnega gibanja.

Kot je omenjeno: v bolnišnici smo imeli tople postelje, ni bilo golažev in pa paketi so začeli prihajati. Pakete smo si pač razdelili med seboj. Tudi našim dobrim strežnicam smo dali delček, saj so one ravno tako stradale kot mi.

Pakete tistih, ki smo odšli v bolnišnico, so zavrnili in so romali domov. Takrat je bila sila največja. Kako hudo je lakota iztrpala ljudi, smo videli in občutili prav v bolnišnici. Bolnik, ki je sam šel na stranišče, je na hodniku obnemogel in čakal, da je kdo prišel in ga dvignil ter ga odpeljal v posteljo. Navadno je bolnika peljala strežnica, če te ni bilo, pa smo se bolniki sami opotekali po hodniku kot pijani, se oprjemali zidu in malokateri je srečno došel na cilj.

Marsikateremu je pri jedi ali pri pogovoru izstopila željst. V takih primerih smo v začetku poklicali zdravnika, pozneje pa smo kar sami naravnali željst.

Nekoč je prišla komisija iz Rima. Sami debeluhari vojske in civilne oblasti. Postavili so se na prag poleg sobe in eden je cinično izjavil: "Vse mrtvo", in so odšli.

Po nekaj tednih so se nam od ležanja na naših okostnjakih napravile rane. To je bilo najbolj mučno, a vse smo voljno prenašali, le da smo bili na toplem. A že po par tednih so nas v najbolj vetrovnem in deževnem vremenu zapeljali nazaj v taborišče. Morali smo napraviti prostor za druge, ki so jih vse premrzle in umirajoče dan za dnem dovažali v bolnišnico.

Za božične praznike in novo leto smo se zopet sestali v manjletni sobi. Prav tako so se tudi uši takoj spravile na delo. Dobile so novega stanovanja, svežo kri. Uši so bile poglavje zase. Vsak dan opoldne, ko je sonce bolj močno postajalo, smo se v dolgi vrsti posedli zunaj in temeljito pregledali zamazane in strgane kose perila. Ker nismo imeli več kot kar smo imeli na sebi, je bilo zelo težko vzdržati red in čistočo.

Kdor ni vsak dan sproti obiral uši in se vsaj eno uro zamudil pri teh domačih živilih, je bil izgubljen. Bili smo priče, ko so takega, ki se zaradi bolezni ni mogel čistiti, uši umorile. Izpilo se mu kri. Po životu ena sama velika rana. Seveda so se od umrlega takoj preselile k nam preostalom.

Koliko je bilo te golazni, izprizice dejstvo, da je brivce, ki nas je strigel in bril, imel strojček za striženje vedno vse krvav od razrezanih uši. Bile so debele, kot da so pitane. Strojček je moral večkrat čistiti, da je lahko nadaljeval delo. Isto tako je bila tudi britev vedno zamaščena in krvava od razrezanih uši.

Po nekaj tednih bivanja v taborišču sem sam, ne vem kako, je bil dodeljen v okrevališče "Tende Roma", ki so ga ravnokar uredili. Zraven taborišča v ograjenem prostoru so postavili velike platnene lope — hangarje, v katere so strpali 80-90 mož. Postelje so bile zbite iz surovih desk in dvoine, tako da je eden spal spodaj, eden zgoraj, oziroma je bilo skupaj povezano, nastlano z nekaj slame, ki je bila polna golazni, a uši so se sprehajale v trumah gor in dol, sem in tja. Bilo je podobno velikim razkopanim mravljiščem kje na travniku.

Dobra stran tega okrevališča je bila, da smo bili vsaj pod streho, le burja je tulla skozi reže na vogalih. Hrana je bila pa tu izvrstna, zelo tečna, vsak dan meso, večji hlebec kruha in vsak je prejel kozarec domačega dalmatinskega vina. In res se nam je stanje začelo bistveno boljšati. Poleg tega smo začeli redno dobivati pakete. Tudi zaozdale, ki so že ležali v raznih skladiščih, smo dobili. Marsikateri je obenem prejel po pet paketov, seveda smo se založili z vsem. Notri je bila mast, med, suho sadje, konzerve, prepečenec, pisma in denar, perilo, milo, vse, kar smo potrebovali. Pisali smo domov in čez nekaj tednov je bilo že tu.

Le denar, na katerega so bili Italijani posebno lakotni, je bilo treba dobro skriti, a to so naše žene doma skrbno uredile. Posoda za mast ali med je imela dvojno dno ali pa je bil denar zapečen v kruhu. Tudi zabojčki so imeli dvojno dno, kjer je bila spravljena partizanska literatura in razna zaupna poročila z doma, ki so se tako izognila cenzuri.

Pakete so nam vse odprli, vsebinno strelili na mizo in, če so našli denar, nalivna peresa ali kaj podobnega, je hitro romalo v njihove nenasične žepce.

Največji reveži so bili prebivalci iz okolice Čabra in Prezida. Doma je bilo vse požgano, ves izropano, cela pokrajina upuščena, cele družine izgnane na Rab. Ni bilo nikogar, ki bi jim poslal pakete. Mlajši možje so delali pri raznih delih v taborišču, da so dobili boljšo hrano in si tako rešili golo življenje. Ostali, povečini starčki, so prinesli s seboj ure, zlatino, razne obleke, volnene jope in to prodajali na trgu, v "Karlovcu" po smešno nizkih cenah, da so si kupili nekaj hrane zase in družini.

Zaradi pomanjkanja denarja je bilo vse to zelo poceni. Ure so največ kupovali vojaki, ki so imeli denar, nakraden pri internirancih, a oblike so kupovali naši ljudje, ki so prišli od doma zelo slabo oblečeni.

Marsikateri je prodajal kruh, da si je za tisti denar kupil obleko, a to je marsikoga pokopalo.

1941-NAPAD-1961-VSTAJA-1941-KPZ-1961-OF-1941-ZMAGA-1961-SVOBODA-1941-SOCIALIZEM-1961

Njegovih 200.000 prijateljev

Dan za dnem prihajajo. Z avtobusi, kolesi in peš. Prihajajo ljudje vseh narodnosti, seveda pa je največ slovenske mladine, ki hoče spoznati pota svojih mater in očetov. Prihajajo v Topliško dolino in se napotijo v partizanski Rog. Cilj njihovega potovanja je Baza 20.

V vseh štirih letnih časih jih je dovolj. Poleti se ustavljajo v Dolenjskih Toplicah, okopujejo se in sveži nadaljujejo pot. Takrat jih je posebno veliko. Avtobus za avtobusom se ustavlja v Poljanah, kjer živi vodič, ki jih popelje na Bazo. "Leta 1953 sem začel voditi na Bazo prve skupine," je pred dnevi pripovedoval **Lojze Murn**. "Najprej so prihajali

"Koliko ljudi ste že popeljali na Bazo?" me je zanimalo.

"V letih, odkar sem oskrbnik Baze 20 in vodič, sem pripeljal do partizanskih bolnišnic kakih 200.000 ljudi, morda nekaj več..."

"Kaj obiskovalce najbolj zanimala?"

"Radi bi izvedeli kar največ. Mladi se zanimajo za vsako malenkost. Pripovedovati jim moram, kako so bile bolnišnice skrite, kako smo vodili ranjence z zavezanimi očmi po gozdovih, kako smo skrbeli za hrano in še posebej za vodo, ki je v teh krajih ni. Izvedeli hočejo za imena borcev, ki so se v teh bolnišnicah zdravili. Med obiskovalci Baze je vedno tudi kakšen bivši ranjenec, ki so mu v teh barakah požrtvovalni partizanski zdravniki rešili življenje... Pred štirimi dnevi me je obiskal tovariš iz Ljubljane, ki je bil ob neki priliki med vojno padev in prepad pri Starih žagah. Bil sem zraven, ko smo ga reševali in prenesli v bolnišnico..."

"Med vojno ste bili na Bazi?"

"Da, celo vojno sem preživel v kočevskih hostah. Poznal sem bolnišnice Jelenbreg, Stari log, Pugalj, Spodnje Lašče, Mali in Veliki Ajdovec, Spodnji in Zgornji Hrastnik, Vinico, Lesen kamen, Skrilj... Vsa ta imena so seveda partizanska in ne ustrezajo pravim zemljepisnim... Vsak dan prihajajo pisma. Pisejo mi borci, nekdanji ranjenci in drugi obiskovalci. Pošiljajo mi fotografije in na koncu pisma dostavljajo, da bodo ob prvi priliki zopet obiskali Bazo 20, gozdove, kjer so se borili in zdravili, grobove, kjer leži njihov oče, mati ali brat... Vsakega obiskovalca rad popeljem v te tihote vasi, saj so bile pred leti to njihove vasi, njihove domačije..."

In tako krog njegovih prijateljev raste. Saj nihče ne more pozabiti tihih smrek, barak in stezic, grobov, ki jih je z besedami oživljal bivši partizan oskrbnik Baze 20 — **Lojze Murn**.

Ob lanskem Zletu bratstva in enotnosti v Novem mestu je obiskal Bazo 20 tudi tovariš Aleksander Ranković-Marko z družino in z drugimi voditelji naše revolucije. Predsednika Glavnega odbora Zveze borcev NOV Jugoslavije je vodil med barakami na Rogu naš dober znanec, vodič Murnov Lojze, ki ga vidite na sliki v razgovoru s tovarišem Rankovićem

NAROČNIKI: NOVE NAGRADE!

V zadnjem tednu so se že nekatera podjetja odločila, da bodo sodelovala v velikem nagradnem žrebanju našega lista. Industrija perila, Novo mesto, je prispevala moško srajco; podjetje -USNJE IN CEVLJARSKE POTREBŠČINE- v Novem mestu je podarilo kos krzna in nar napenjalec; **MLEKARNA** v Novem mestu bo prispevala 2 salami topljenega sira; Trg podjetje -RESA- iz Vidma-Krškega pa blaga za 6.000 dinarjev!

S tem dopolnjujemo seznam zadnjih objavljenih dobrot. Na željo mnogih naročnikov sporočamo, da bodo pri žrebanju sodelovali vsi stari in novi naročniki, ki bodo do dolocenega roka poravnali polletno naročnino za DOLENJSKI LIST (450 dinarjev). Naročnino bodo pri vseh naročnikih v Sloveniji začeli pobirati pismonoše te dni, naročnike iz drugih republik pa naročimo, da takoj sami nakajajo vsaj polletno naročnino!

Številni obiski naše mladine v tujini

Ljudska mladina Jugoslavije ima skoro z vsemi mladinskimi organizacijami v svetu zelo dobre stike. Letos bo okoli sto naših mladincev obiskalo Sovjetsko zvezo, Češkoslovaško, Poljsko, Avstrijo, Nemčijo in Francijo. Omenjene države oziroma njihove mladinske organizacije bodo obiskali mladinci, ki aktivno delajo in bi jim taki stiki pomagali pri nadaljnjem delu.

Je recite: "Našem kraju pa nikoli nič ni ošisev; račice odložile in nam namočile, kaj je pri ves novegal"

MARIJAN TRATAR

Kristina Čadonič, 8. razred osn. šole na Vinici.

Z današnjo številko je dosegel »DOLENJSKI LIST« naklado: 17.480 izvodov

Naročnikov ima danes 16.426

Pripovedujmo mladini, kako je bilo pred 20 leti

Na zadnji občinski konferenci Zveze borcev v Novem mestu so razpravljali med drugim o tem, da bi občinske komisije

Novi odbor ZROP že dela

Pretekli teden je bila v Novem mestu seja novega okrajnega odbora ZROP. Razen članov odbora se je je udeležil tudi organizacijski sekretar glavnega odbora ZROP Stanko Petelin. Na seji so izvolili predsednika komisij za strokovno izobraževanje za izvenmatadno vzgojo in za osebna vprašanja. Dalj časa so nato razpravljali o delu vseh teh komisij, še posebej pa o spomladanskem planu predavanj.

bo vsak mesec do konca leta zbirala mladina tega terena in poslala pripovedovanje naših borcev iz velikih dni borbe. Najprej bo govoril pionirjem tov. Plavec, marca pa bo o dogodkih v rabskem taborišču pripovedoval Karlo Smid. Z diafilmi si bodo pionirji in mladina ogledali pot vseh sedmih ofenziv. V poletnih mesecih nameravamo to dejavnost prenesti v naravo ter organizirati pohode in znane partizanske kraje: v Beceletovo jamo, k Urhu in podobno.

Na enak način ti lahko mladinci ozvešili spomine na našo borbo tudi ostali tereni v mestu in bližnji okolici. — Tudi prostori bi se dali dobiti z dobro voljo. Če drugje ne pa v mladinskih sobi ali pri podjetjih, ki imajo dvorane.

Tudi po ostalih krajih izven mesta, po šolah naj bi krajevne organizacije ZB in učiteljstvo pripravili podobne načrte za delo z mladino. Priprani smo, da bodo pri tem vse krajevne organizacije, zlasti pa LMS, SZDL in seveda ZB, prav rade pomagale.

Ni pozabljena...

Upokojena babica Marija Abina iz Gorenje vasi pri Murni je nedavno praznovala v krogu svojih dragih 77-letnico življenja.

Bila je vsekakor napredna žena in v naprednem duhu je vzgajala tudi vse svoje otroke. Že v stari Jugoslaviji je zavratala nazadnjaško časopis-kom. Se jo hodijo klecat pomoti in še bi se rada odzvala, a noge ji ne dajo več.

Sicer pa je še krepka in doma bo z dragoceniimi nasveti

še mnogim pomagala. Je vneta bralka Dolenjskega lista in Ljubljanskega dnevnika, ki ju do zadnje vrstice prebere še brez oči.

Bivši borci aktivisti ji od srca želimo, da bi vedra in zdrava uživala svoj zasluženi pokoj!

Marija Abina, upokojena babica iz Gorenje vasi pri Murni.

Pomagajmo alžirskim otrokom!

Otroci, ki živimo v miru in skrbi za nas socialistična skupnost, vsak dan bolj spoznavamo, kako težka je bila borba za osvoboditev. Mnogo smo slišali o trpljenju naših otrok v času, ko je v naši domovini divjala vojna.

Ena izmed takih dežel je tudi Alžir. Tam se borijo že celih šest let. Že šest let alžirski otroci stradajo, umirajo in trpe v taboriščih in skrivališčih. Potrebujemo kruha, obleke, knjige in še marsikaj drugega. Potrebni pa so tudi prijateljstva in sočustvovanje v svojih nečloveških mukah.

Tudi vinski pionirji smo sodelovali v denarni nabiralnici

Marijan Tratar

Alžirskim otrokom šetimo, da bi čimprej začeli v svobodni domovini.

Kristina Čadonič, 8. razred osn. šole na Vinici.

Ivan Tavčar: GRAJSKI PISAR

Zgodovinska podoba

"Mati, Maruša, ali spet vidite?" je zavpila mlajša tovarišica.

"Mati Medudka, kaj vam govori?" je kričal orjak ter jadrno odlozil svoj koš v travo. "Kaj vam govori?"

"Vprašaj moža, stojičega tam pred hišo — obilo greha mu tare dušo — vprašaj tega moža!"

Starka je govorila, kakor so tedaj govorili luteranski predikanti, katere je brez dvojbe v svoji govorici posnemala. "Vprašaj ga, kako pravijo tej gori. Moja duša mi govori, da je to gora Blegas!"

"Blegas je, Blegas?" se je oglasil Primož z Dobja še prej, nego je prišel oni k njemu.

"Mati Maruša, kaj vam govori?" je ponavljal velikani svoje vprašanje.

"Vidim ga, poslušam ga," je pričela starika slovesno, zagledavši se v večerno nebo, "na zlatem vzduhu prihaja in s svetlo vodo me škrovi in ob njem so vse voljske angele in arhangele. In tako govori: vse je zapravljeno, vse je hudobno in popačeno, z vesoljnim potopom zopet pridem na zemljo in človek in žival bosta potonila. Ti pa, Maruša, hči Andreja Pogorela in Lenarta Meduda čista gospodinja, ti ne boš prej deležna nebeskega kraljestva, dokler ne boš postavila cerkve na gori Blegas.

Kjer se bo častilo petero mojih ran!"

V tem je bila tudi mlajša zamaknila. Komaj je utihnila ona, oglasila se je le-ta: "Gledam jo in poslušam nebesko Gospo. V modri obleki je in rdeče ima rokave. Pred bogom kleči in prosil ga, da bi nas ne udaril in ne kaznoval. Delajte pokoro, delajte pokoro!"

Na zemlji leže, sta ti čudni svetnici zvižjali telo, kakor bi trpeli najhujše bolečine. Napele so se jima oči in pot jima je zalil obraz ter neprestano sta klicali: "Delajte pokoro!" Končno sta pa vendar onemogli in težko sopeč ležali v hladni travi. Tedaj je prišel trenutek za velikana. Pokleknil je in dvignil roki proti nebu, tuleč: "Molimno, molimno! Konec sveta se bliža in sodni dan je prišel! Molimo, prejubli kristjani!"

Oddahnil se, vpraša s sladkim glasom: "Čigavi smo?" Sam je odgovoril: "Našega mlodištevca Jezusa smo vsi! To vam pripoveduje Jerom Stópištran, ki je samega hudica ungal v cerkvi na Koroški Belli, gori na Gorenjskem! Zatorej delajte pokoro, pokoro!"

Jerom Stópištran je izvlekel bič nekje iz svoje obleke in tepel se je z njim po svojem telesu, da je kar treskalo in da se je od prahu vse kadilo. Naposled je tudi omagal in vsi trije so ležali brez moči

na tratinji. Tu in tam je zaječal kdo: "Milostivi naš Jezus!" ali pa "Sveti Duh, pridi k nam!" ali: "Molite, molite, sodni dan je prišel!"

Bravec je že uganil, da je tu nastopil oddelek tako imenovanih "skakalcev" ali "tresalecev", ki so tedaj s svojimi nauki pomnoževali zmešnjavo na zmešnjavo, vladajočo na verskem polju. Vsa družina Dobničanova se je zbrala okrog tulcev in opazovala strme, kako so ti čistili boga.

"Kaj pa hočejo?" je vprašal hlapec Miha.

"E, kaj," odgovoril je Peter, "novo vero prodajajo, pa bo slaba, ker so babnice vmes!"

"Te še maše ne bodo brati mogle," pristavil je Miha. "Pojdiva! Pri Omeju na Lajšah bomo danes podrl hlev, ker je Tonetu z Brda brata ubil. Naprosil je nekaj znanec, da mu pomagajo, ker drugače pravice dobiti ne more. Udarimo tja!"

Hlapec sta takoj odšla. — Drugačnega mnenja pa je bila hišna gospodinja, stara žena. Že spčetka je točila solze in ihtela: "To je prava pobožnost! To so sveti ljudje! Oj, da bi le pri nas prenočili hoteli!"

"Mati, takovi ljudje se res ne smejo odganjati," oglasil se je tudi Luka z Volče. Za grmom je tihal in čakal, da je odjedil visoki pisar. Potem pa je takoj zopet prilezel k hiši in za trdnj sklenil, da mora dobiti svoj dar. "Če bi jaz kaj imel," nadaljeval je berač, "skuhal bi jim večerjo in se mesa bi jim priložil, da bi bili vsi siti. Bogu vseč bi to bilo, naj reče kdo, kar hoče!"

sumnjo je opazoval Luko, berača. Očitvidno ni vedel, kam bi posadil tega moža, in meril ga je od nog do glave, prav kakor bi slutil v njem tekmeča, ki mu je morda s svojo "svetostjo" že prevzel prebivalce te hiše.

"Zdaj te poznam, Jeromem si in nikdo drugi," zavikne Luka. "Lej ga, ali me ne poznaš?" Mar nisem bil v cerkvi na Koroški Belli, ko si ti službo božjo opravljal? Mar ga nisem videl tam, hudica v kozlovski koži, ki je bil črn kot oglje in je gledal kot osa? Mar nisem delal križ za križem, ko si ga podil iz cerkve, da je zbežal pred tabo na Storžič ali pa še celo na Grintovec? Oj, ljudje božji, to je svet in pravičen mož, in veselite se z mano, da ga imate pod streho!"

Ko mu Jerom ni ničesar odgovoril, obrne se Luka k njegovi drugi družbi.

"Sveta Marija! zakliče, — tu je mati Medudka! Ali še živiš? Ali si že dozdala cerkev na Sveti gori pri Planini? Oj, služabnica božja, srečne so oči, da te še gledajo!" In skrivnostno se obrne k hišni gospodnji ter ji pravi polglasno: "Maruša Medudka je, tista, ki zida cerkev na Sveti gori pri Planini. Vsak dan je zamaknjena, da gleda obličje našega preljubega Jezusa Boga hvalite, da hoče v hišo!"

"Le v hišo, da smo na gorkem in na suhem!" pozval je v tistem hipu oče Primož navzočo družbo.

Ni si dala prigovarjati. Najprej je silil v hišo Luka z Volče. Ko so drugi vstopili, opazil so ga že na klopi pri peči, po kateri je bil razlozil svoje reči. Dolgi Jerom pa je kar sredi hiše odlozil svoj koš, iz njega izvlekel umazano pretnino in je razrznil po tleh. Mati Maruša je takoj padla na kolena, dvignila roki proti nebu in zamolila: "Bog, ne pozabi te hčere! Nato pa je kakor snop padla po rjuhi in se

v hipu zamaknila. Da je lože ležala, potonila ji je mlajša "svetnica" nekaj cap'poč glavo.

"Bo li že zaspala?" vpraša je hišna mati skrbno. "Naj vendar počaka, pripravila vam bom malo večerje!"

Jerom je odgovoril: "Tako leži na golih tleh vsako noč!"

"A večerjala bo vendar?" vpraša gospodinja znova.

"Ne vem, sedaj premišljuje, in buditi je ne smem! Pa le skuhajite!"

Na ta odgovor Stópištranov je odhitela mati Dobničanka v vežo. Kmalu se je začelo izpred peči vrečanje in vrenje, kar je kazalo, da se pripravljajo dobra večerja.

Ravno v tistem času — v tem se je bilo stemnilo — slonel je ob stari hruški za Dobničanova hišo človek, zavil v dolgo črno obleko. Na prvi pogled si spoznal v njem novoverskega predikanta, ki je tiste dni v pogorju razširjal nove nauke. Bil je Jurij Knaflj, mož v cvetici mladosti. Kakor kip je stal pri deblu in oči je upiral v nočno temo. Pričakoval je nekoga, ali dolgo časa brez uspeha. Končno se je pri hiši iz sence izvila ženska oseba, ozrla se plaho na vse strani, potem pa prihitela na mesto kjer je stal predikant.

"Pozdravljam te v imenu Jezusovem," ogovoril jo je le-ta tiho. "Dolgo sem te čakal, Francica!"

"Nisem utegnula prej priti!" odgovorila je domača hči. "Vse polno jih je v hiši, in morala sem kuhati večerjo!"

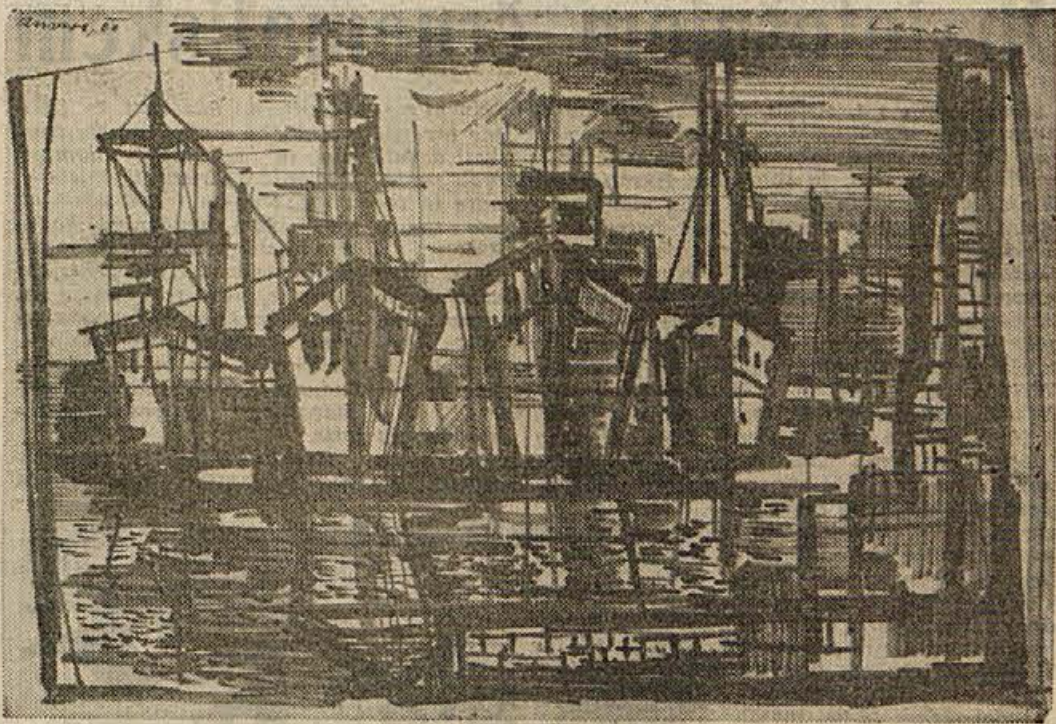
"Ali ste vsi stanovitni, kar vas je spoznavalce svetega evangelija?" vprašal je nato predikant. "Kaj se je zgodilo, kar me ni bilo tu od zadnjega časa?"

"Stara Veharica je bolna in prav težko umira. Hreneni, da bi ji vi odprli vir prave vere, gospod Jurij!"

"Takoj jutri zjutraj pojdem k nji! Zdi se mi, da jokska!"

4900 mladih pevcev vadi

za občinske pevske revije, ki bodo 16. aprila, in za veliko okrajno revijo, ki bo 23. aprila v Novem mestu pod pokroviteljstvom podpredsednice OLO tov. inž. Vileme Pirkovič — Kao izmed 126 pevskih zborov bo zastopal naš okraj na republiškem pevskem festivalu od 20. do 23. maja v Celju? — Pravočasne in solidne priprave obetajo, da bodo letošnje občinske pevske revije množična manifestacija mladega rodu

Vlado Lamut: LADJE V ANVERSU (1960)

Ni kaj razveseljiv, čeprav upravičen, ni bil očitek, ki so ga izrekli lani, da je bil v pošepevanju mladinskega zborovskega petja in organizaciji revij mladinskih in pionirskih pevskih zborov novomeški okraj na zadnjem mestu v Sloveniji. Res so se nekateri zbori na šolah pripravljali, vendar so le v zasavskih občinskih revijah uspeli pripraviti občinske revije, ki so bile velika spodbuda za resnejše, kvalitetnejše in smotnejše delo z mladinskimi pevskimi zborskimi, kot je bilo poudarjeno na skupščini. Osnovna pomanjkljivost pa je bila v pojmovanju revij kot tekmovalni prireditvi, zaradi česar se veliko zborov za revije sploh ni pripravilo.

V preteklem tednu so bila v vseh občinah pod vodstvom predsednika okrajnega glasbenega sosveta Jožeta Petančiča posvetovanja, ki jih je sklical okrajni glasbeni svet, s široko udeležbo predstavnikov svetov za kulturo in prosveto ter svetov za šolstvo ObLO, svetov Svobode in PD, političnih organizacij, društev prijateljev mladine, mladinskih komitejev in glasbenih strokovnjakov in pedagogov. Lep odziv dokazuje, da je povsod veliko zanimanje za glasbeno vzgojo in kulturno udejstvovanje mladine. Na posveth so izvolili pripravilne odbore za občinske revije in sklenili, da naj bo revija za mlade pevce v občini prvi praznik. Pripravljali odbori bodo organizirali za udeležbo revij dramske, lutkovne in kino predstave, obiske krajevnih znamenitosti, športne prireditve in podobno. Po-

skrbeli bodo tudi za primerno pogostitev. Za razliko od lanskega leta, ko so pevci le zapeli, nato pa odšli na svoje domove, bo letos glavna skrb pripravljalnih odborov, da poskrbe za čimlepše razpoložene in čim prisleknejši sprejem več sto pionirjev in mladincev, ki bodo prišli v občinske centre 16. aprila. Sklenjeno je namreč, da bodo tega dne revije v vseh občinah okraja. Zbori na šolah se za revije že pripravljajo, tako v brežiški občini 24 zborov s 1068 člani, v črnomaljski 12 zborov s 510 člani, v metliški 7 zborov s 155 člani, v novomeški 40 zborov s 1486 člani, v severniški 15 zborov s 555 člani, v trebanjski 12 zborov s 330 člani in v Vidmu-Krškem 16 zborov s 661 člani. V okraju torej 4900 mladih pevcev v 126 pevskih zbora vadi, da bi pokazali svoje znanje, veselje do petja in se ustvrstili med tiste

Ze dalj časa nismo ničesar slišali o učiteljskem pevskem zboru našega okraja, zato smo zaprosili njegovega predsednika tovariša Marijana Missona, da nam je odgovoril na nekaj vprašanj:

Slišati je, tovariš Misson, da zbor učiteljskega našega okraja ne uspeva več tako kakor v svojem začetku; prosimo, povejte kaj o tem. Učiteljski pevski zbor okraja Novo mesto deluje že vrsto let. Zadnje čase je res prišlo do nekega zastaja, ker so člani nerodno prihajali k študiju. Po drugi strani pa je mnogo povpraševanja, kdaj bodo zopet vaje. To da razumeti, da prosvetni delavci s terena čujijo potrebo po aktivu, ki bi naj prevzel mentorstvo za pouk glasbene vzgoje.

Kaj je zbor v glavnem napolnilo za sedanjost spremembo v delu? Dosedanja oblika dela s študijem koncertnega programa ni povsem ustrezala. Zaradi tega

je UPZ preusmeril svoje delo v glasbeni aktiv s širšo dejavnostjo, predvsem pa bo nudil pomoč za uspešno izvajanje nacrta glasbene vzgoje. Vsakemu učenemu predmetu more biti dopolnilo domača vaja, le kvalitete vokalne glasbe pridobi otrok z neposrednim delom. Od tod toliko težav in naporov pri pouku glasbene vzgoje.

Kako se bo odvijalo bodoče delo v zboru? Da je UPZ preusmeril svoje dejavnosti predvsem v strokov-

no izpopolnjevanje članov, je povsem razumljivo. Uspoštevajoč terenske razmere, si je aktiv izbral zanimiv in pester program dela, ki je univerzalen in zato primeren za vsakega šolnika, ne oziraje se na to, če trenutno tudi ne poznuje petja. Glasbeni aktiv bo deloval mesečno v dvodnevni seminarjih: vsako prvo soboto v mesecu in v nedeljo dopoldne. Za tako dejavnost je UPZ našel pri merodajnih čimteljih v okraju polno razumevanje in vso podporo.

Šola-izobraževalni center

Ze ko smo odprli novo Vajensko šolo raznih strok v Novem mestu, smo zapisali, da je šola z vseživljivo odprla nov stran svoje zgodovine in da ji novi prostori in delavnice dajejo možnost, da prične izvajati reformno vajenske šole.

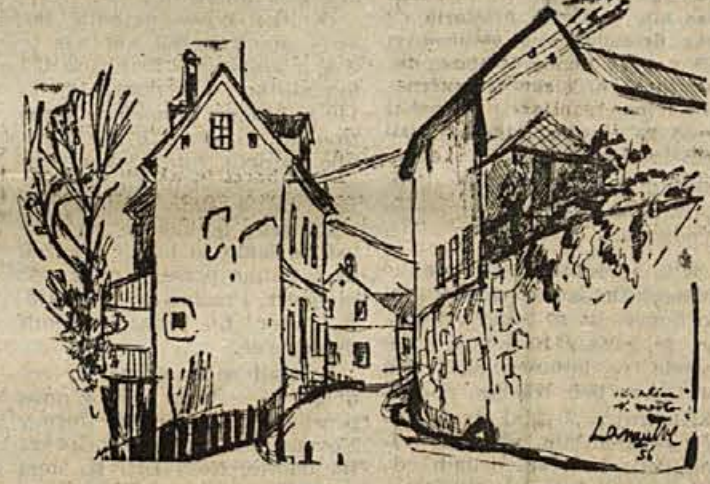
V letnih prostorih šole sta bili odprti dve delavnici — to je prvi rezultat reformirane šole. Tudi šolska vajenska skupnost s sodelovanjem LM in učiteljskega zbora uspešno vključuje mlade delavce v šolsko delo. V raznih komisijah so ti ljudje spoznali vlogo današnje družbe ter s prevzetno funkcijo začutili odgovornost do naše skupnosti.

V letošnjem šolskem letu smo naredili še korak naprej. Pouk smo uredili tako, da obiskujejo vajenci po tri mesece redni strnjeni pouk: od septembra do decembra drugi letnik, od decembra do marca tretji letnik, ki bo ob zaključku šolanja opravljal že pomožni teoretični izpiti. Ko bo ta zapustil šolske prostore, bodo klopi zasedli dijaki prvih letnikov vse do junija. Najbolje bo julija še zaključila razstava izdelkov teh mladih ljudi.

Po smernicah znane resolucije o strokovnih šolah in izobraževanju kadrov postaja vajenska šola pravi izobraževalni center za določene obrtne stroke, zlasti za lesno in oblačilno stroko ter nekatere veje kovinarstva. V Sentiernju in v Črnomlju sta bili uklinjeni vajenski šoli — učenci so se preselili v Novo mesto; razen njih pa obiskujejo to šolo še dijaki iz Trebnjega, vse Bele krajine in Brežic. Novost šole je tudi v tem, da bo postala center za izpopolnjevanje v že naštetih vejah obrti za starejše pomočnike in mojstre. V Trebnjem bo organiziran seminar za lesno stroko, pripravljajo pa ga tudi na Dvoru in v Beli krajini.

Novi način pouka nalaga seveda učiteljskemu zboru in tudi dijakom vse večjo skrb in odgovornost do dela, zato je važno, da jim pomagata šolska in mladinska organizacija. Lesna in oblačilna delavnica se razvijata v okviru šolske zadrage in pomagata šoli z dobrot svojih uslug. Več poučnih ekskurzij v Ljubljano na razstavo Internirancev ter sejma mode in nekaj obiskov v novomeških podjetjih so nedvomno razširili znanje vajencev. Sredi januarja je izšla tudi prva številka vajenskega lista »Naš vodil«. Izahaja kot list šolske skupnosti. Ze prva številka je pokazala, da bo list lahko izpolnil vrzel v strokovni in vzgojni literaturi, razen tega pa bo širil kulturno obzorje vajenske mladine. List

odgovornost do dela, zato je važno, da jim pomagata šolska in mladinska organizacija. Lesna in oblačilna delavnica se razvijata v okviru šolske zadrage in pomagata šoli z dobrot svojih uslug. Več poučnih ekskurzij v Ljubljano na razstavo Internirancev ter sejma mode in nekaj obiskov v novomeških podjetjih so nedvomno razširili znanje vajencev. Sredi januarja je izšla tudi prva številka vajenskega lista »Naš vodil«. Izahaja kot list šolske skupnosti. Ze prva številka je pokazala, da bo list lahko izpolnil vrzel v strokovni in vzgojni literaturi, razen tega pa bo širil kulturno obzorje vajenske mladine. List

VLADO LAMUT: Šolska ulica v Novem mestu (1956) (Opozarjamo, da bo naš rojak, akademski slikar Vlado Lamut, v soboto zvečer ob 18. uri odprl v prostorih Dolenjskega muzeja samostojno razstavo svojih najnovejših del, nastalih lani med študijem v Belgiji in po vrnitvi)

Brežice pred revijo

V Brežicah je bila 7. februarja razširjena seja občinskega sveta SPD. Predsednik sveta Jakob Drnač je v referatu izčrpno razčlenil delo društev brežiške občine v obdobju po okrajni skupščini. Društvena aktivnost napreduje, kljub pomanjkljivi materialni osnovi. Ko je govoril o vnašanju novih oblik dejavnosti, je poudaril, da je pomanjkanje prostorov edina ovira za ustanavljanje klubov, čeprav je potreba po klubih po mnenju vseh zastopnikov društev in članov sveta velika. Referat in razprava sta posvetila precej pozornosti tudi dramski dejavnosti, ki je v občini zelo razširjena. Pač pa je premalo sodelovanja med študenti in občinskim dramskim svetom, posebno glede izbire repertoarja.

Na seji so razpravljali tudi

o izvedbi občinske revije mladinskih in pionirskih pevskih zborov. Potrdili so zaključke širšega posveta, ki je bil v ta namen pred sejo sveta. Sprejeli so sklepe o udeležbi na okrajnih revijah. Zaključki seje, ki je premočila dosedanje izvajanje programa in možnosti za uresničitev sklopov skupščine in kongresa, bodo nedvomno tehtni napotki vsem društvom za nadaljnjo krepitev in razvoj kulturnoprosvetne dejavnosti.

Na seji, ki so se je udeležili tudi predsednik okrajnega sveta Janez Gartner, sekretar občinskega komiteja ZKS Janez Voljčanšek in predsednik občinskega komiteja LMS, so izvolili novo 7-člansko predsedstvo sveta. Za predsednika je bil ponovno izbran Jakob Drnač.

Na seji so razpravljali tudi

Dragoceni šepet preteklosti

Veter zavija po razvalinah, dež, sonce in zmrzal počasi krushijo omet, kamenje in ostanke zidov, nekaj veličastne grajske stavbe. Počas, iz leta v leto se izpreminjajo razvaline v kup sivga kamenja. Čez desetletja, morda čez sto let, bodo izginili zadnji sledovi. Novi rod bo lahko le s pomočjo obledelih fotografij dobil predstavlo o tem kakšni so bili v davni preteklosti gradovi — prebivališče že davno pomirlih fevdalcev.

Slamnat streha in iz grobo obetanih brun zravnata značilna dolenjska hišica z vežo, ognjiščem, izbo in krušno pečjo postaja redkost. Tehnika prodira s svojimi pridobitvami tudi na vas. Osamljena taborna cerkva z napol razpadlim obzidjem, ki je v času turških vpadov nudila zaščito knežjemu prebivalcu, se bo nevdržavana zdaj zdaj sesula pod zobom časa. V njej domujejo netopirji, veter zvižga skozi odprta okna, loputa z linami, pljuska dežja moči slike svetnikov, ki zvišenih pogledov zro s stena, kamor jih je pred stoletji naslikal neznan umetnik.

Glejte, tu je bilo taborišče naše čete pred napadom! — pripoveduje skupini šolarjev partizan prvoborec in kaže z roko med drevje v gozdno globel. Nobenih ostankov partizanskega tabora ni več, toda on se ga dobro spominja. In kaj bo, če nena doma umre? Ali bo še kdo, ki se bo spominjal? Tako je z mnogimi prizorišči bojev, pohodov, s partizanskimi skrivališči, kurirskimi javkami, za NOB pomembnimi kraji in predmeti.

Kolovrat, preslica, na stari način kovane burkle, tečaj za vrata, stara konjska pokdev, da celo navaden lesen kmečki voz, vse to bo prav kmalu izginilo. Srčaja iz hodnega platna, hlače robače, doma stiskan suknovno vršnik, lončena posoda in še mnoge druge stvari izpodjeda razvoj. Stari, idilični kraji izpreminjajo zaradi novih gradenj svoje prejšnje

lice. Človek je tudi v preteklosti ustvaril mnogo, zidal hiše po svoje, se po svoje oblačil, delal, se veselil in živel. Da, celo jezik se izpreminja. Stari izrazi izginjajo, zamenjujejo in v izpodrivajo jih novi. Marsikaj postaja preteklost, nazivje temu pa se to celo pridobiva na pomenu in vrednosti, saj je vsa naša sedanost zgrajena na preteklosti. Na videz nepomembni, drobni predmeti, ruševine stavb, mesta, kraji, umetniške tvorbe in pokrajine pričajo o preteklosti našega ljudstva. Za nas in poznejše rodove pomenijo dragocen dokaz o tvornosti, kulturni stonji in duhovnem bogastvu naših prednikov in njihovem zgodovinskem razvoju. Med te dokaze prihajemo preprosto orodje, izdelano pred stoletji in tisočletji ter največje umetnine.

Mnogo zgodovinsko pomembnih, neprecenljivih vrednosti, ki pričajo o preteklosti našega ljudstva se nam je ohranilo, mnoge pa smo tudi izgubili. Nekaj so za ohranjanje teh vrednot skrbeli posamezniki, družine in razna društva, pozneje pa je skrb za to prevzela država. Ze v stari Avstro-Ogrski je bila ustanovljena komisija za spomeniško varstvo, nato po prvi svetovni vojni, je njeno delo prevzel nov organ, izhajalo so zakoni in predpisi, ki so določali naloge spomeniškega varstva. Mi smo začeli skrbeti zanj že med narodnosvobodilnim bojem. Po vojni je spomeniško varstvo prešlo spet več organizacijskih oblik. Najpomembnejše je to, da je postalo varstvo spomenikov velika naloga vse družbe in ne več le upravnih in znanstvenih organov, kot je bilo prej.

Mnogo smo izgubili in mnogo zamudili. Med zadnje vojne je fašistični okupator planil najprej po zgodovinskih in umetniških vrednostih našega ljudstva. Uničeval je knjige in arhive in odvažal umetnine. Zaka? Oporekal je obstoj slovenskega ljudstva, zato se je trudil odstraniti do-

kaze njegove zgodovinske preteklosti. Mnogo je bilo uničenega med bombardiranjmi, mnoge umetnine in druge zgodovinske vrednosti so postale plen med NOV v naših gradovih, kamor se je zatekel ali okupator ali domači izdajalec in od koder so ga partizani izgnali z orožjem. Pa vendar hrani naše ljudstvo še dovolj zgodovinskih spomenikov in umetniških vrednot, celo toliko jih je, da nas zanje marsikje zavidajo. Amerika je mlada država, zato se trudi na domesti pomanjkanje lastnih zgodovinskih in umetniških vrednot z nakupom le-teh, kjer koli jih dobi. Zaka? torej ne bi svojih hranili in cenili tudi mi?

Posavski, Dolenjski in Belokranjski muzej so opravili veliko nalogo pri zbiranju zgodovinskih predmetov, pri njihovem urejanju in pri spomeniškem varstvu nasploh. Pomagale so jim komisije za spomeniško varstvo pri raznih organih. Čas je, skrajni čas, da prične pri tem pomembnem delu pomagati vse ljudstvo, organizacije, podjetja, kratka vsa družba. O tem je razpravljala okrajna ljudski odbor na zadnji seji in sprejel priporočilo Dolenjskega muzeja, ki mu je doslej na področju okraja bila poverjena ta skrb. Odborniki so živahno razpravljali. Sekretar okrajnega komiteja ZKS tovariš Franc Pirkovič-Čort je o spomeniškem varstvu povedal nekaj zelo lepih misli, ki jih skoraž v celoti posredujemo bralcem. Dejal je:

Dolenjski študent — Prešernov nagradjenec

Med letošnjimi študenti — prešernovimi nagradenci je trenutno najmlajši obiskovalec novojske gimnazije Srečko Ostrožnik, doma iz Trzišča. Kot pendist tovarne zdravil »Kra-« in študent zadnjega letnikemlje je dobil letos na kulturi za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo Prešernovo nagrado za nalo na področju kromatografije organske analize. Nagradu ob doseženem uspehu srčne čestitke!

Živahna dejavnost v severniški občini

Prešernova proslava je postala v popolnoma novem letu. V Sevnici so na ta ter pripravili »Večer doma-« poezije, kjer so mladinci pionirji brali svoja dela ter do dobili priznanje. Nastopili mladinci in pionirji s petmi in tudi prozi.

Učitelji se seznanjajo z novimi predpisi o šolstvu na sektorskih konferencah učiteljev. Dosedaj sta bili dve taki konferenci: na Studencu in v Sevnici. Na njih so predelali novo zakonodajo, pogovorili pa so se tudi o sodelovanju pri odločanju o osebnih dohodkih, o sodelovanju v pionirskih igrah in drugih važnih zadevah.

Obudimo si spomin
Naša država obsega 255.804 kvadratnih kilometrov. Od tega imajo ljudske republike: Srbija 88.361, Hrvaška 56.538, Slovenija 20.251, Bosna in Hercegovina 51.129, Makedonija 25.713, Črna gora 13.812 kvadr. kilometrov.

DOLENJSKI LIST naj bo manjka v nobeni družini v domačem okraju!

revijo pevskih zborov ima

Ob letošnjem črnomaljskem prazniku

(Nadaljevanje s 1. strani)
jenega dela. Komunalni sistem, ki tako jasno dokazuje upravičenost obstoja, je sprostil vse pobude naših ljudi in podpira vsa pozitivna stremjenja posameznikov in krepi socialistično demokracijo. Dostojanstvo in volja človeka prihajata vse bolj do izraza, saj je človek v pravih socialističnih odnosih osrednji in najvažnejši čimtelj.

Ze teh nekaj naštetih dejstev pač jasno pričajo o ogromni časi in doslej doseženih uspehih. Treba pa bo seveda še marsikaj narediti, da bomo živeli še lepše življenje. Dohiteti moramo razvitejšje kraje, za to nalogo pa bomo morali združiti vse naše sile. Obseg proizvodnje v črnomaljski občini se bo povečal od 4 milijard in 74 milijonov v lanskem letu na 12 milijard v letu 1965. Narodni dohodek, ki je znašal lani na prebivalca 114.000 din, naj bi dosegel čez 5 let že 339 tisoč dinarjev, število zaposlenih pa se bo prav tako občutno povečalo.

Al imamo pogoje za uresničitev tako pomembnih načrtov? Imajo jih! Čeprav industrija v občini še ni opremljena, je vendarle uspešno prebrodila začetne težave. Uspešno se je uveljavila na trgu s kvalitetnimi in iskanimi izdelki. Tuji kadrovske se je okre-

pila. Potrebno pa bo čim hitreje pozornost. Razvijati in izpopolniti bo treba omrežje trgovin in gostilniških obratov, kakor tudi turističnih objektov; vsem tem bo treba pomagati zlasti s sposobnimi kadri. Pred nami je naloga, da razvijemo vodovodno in električno omrežje, zlasti pa moramo pospešiti gradnjo daljnovoda visoke napetosti Novo mesto — Črnomelj, saj bi sicer lahko industriji v občini začelo primanjkovati pogonske energije.

Krepiti bo treba in vsestransko poglabljati delavsko in

družbeno upravljanje. Povsod bo treba dosledno uvesti načelnega nagajevanja po delu, k čimer bomo spodbujali delovne ljudi k večji storilnosti, hkrati pa bomo odkrivali notranje rezerve. Proti samovolji posameznikov v podjetjih, ustanovah in zavodih se je treba boriti in dati družbenemu upravljanju popolno veljavo. Vso pozornost moramo pospešiti pravilnim odnosom do človeka; za njegovo življenje, težave in vzgojo se moramo resnično bolj zanimati.

To pa so samo nekatere izmed nalog, ki jih bomo morali upoštevati, ko se lotimo uresničevanja novega načrta nadaljnjega razvoja črnomaljske občine.

Prepričan sem, da bomo zdaj sprejete naloge lahko izpolnili in tako dosegli namene, ki smo jih s sodelovanjem vseh državljanov vložili v osnutek novega petletnega plana gospodarskega razvoja občine Črnomelj. To prepričanje izvira iz dejstva, da smo v sedanjem razvoju ustvarili materialne pogoje in obogatili naše izkušnje. Razen tega imamo jamstvo v pripravljenosti in v prizadevanju naših delovnih ljudi, ki nas niso nikoli razočarali — ne v najusodnejših dneh NOB in ne v nič lažjih časih v povojni obnovi in graditvi.

Zato trdno verujem da bo tako tudi v bodoče in da bomo prispeli vsak svoj delež pri graditvi lepše bodočnosti današnjemu človeku in našim bodočim rodovom.

V tem prepričanju, ki izraža hkrati želje, čestitam vsemu prebivalstvu za občinski praznik in mu želim v bodoče čim več novih uspehov pri vseh naših skupnih naporih!

Naj živi spomin na velike dneve naše narodnoosvobodilne borbe!

JANEZ ZUNIC, predsednik ObLO Črnomelj

Dva 19-stanovanjska bloka, ki sta že vseljena, in 20-stanovanjski blok v gradnji. Sprejadj logarska hiša, ki jo je tudi zgradilo Belokranjsko gradbeno podjetje

Z majhnimi sredstvi: enkrat več

Trikotaža in konfekcija »BELOKRANJKA« pred velikimi načrti — V novih, svetlih prostorih bo dobilo delo 200 žena — Z 12 milijoni investicij se bo proizvodnja v nekaj letih povečala za 290 milijonov dinarjev

Kolektiv Belokranjke v Črnomlju je pridno delal, vendar je njegove želje po razvoju podjetja in povečanju zmogljivosti preprečeval prostor. Stavba, v kateri deluje obrat, je majhna, niso se imeli več kam širiti. Gradnja novega objekta bi veljala težke milijone, saj bi morali zgraditi stavbo, ki bi zadoščala za razvoj podjetja v daljši bodočnosti. Izračunali so, da bi potrebovali v ta namen okoli 100 milijonov dinarjev. Tolikšno investicija bi bila za kolektiv prehuo breme. Našli so drugo, boljše in cenejšo rešitev. Preselili se bodo v preurejeno stavbo valjičnega mlina Zora. Oprema mlina je zastarela in ne ustreza več zahtevam sodobne mlinarske proizvodnje, prostoro mlina pa bo s primerno preureditvijo s pridom uporabila Belokranjka. Le 12 milijonov jih bo veljalo vse skupaj.

Delavke so bile v sedanjih prostorih utegnjene, toliko da so se lahko premikale med stroji. Preselile se bodo v preurejene prostore z dvorano za konfekcijo, z dvorano za plejalstvo, z lepo urejenimi sanitarnimi, družbenimi prostori, sejno sobo in obratom družbene prehrane. S preureditvijo zgradbe bodo pričeli še ta mesec. Vsi načrti so že pripravljani. Preselitev ni pomembna samo za kolektiv. V novem, povečanem obratu bo prostora za zaposlitev novih žena in deklet. V občini Črnomelj je na

razpolago mnogo ženske delovne sile, prav ta pa bo našla zaposlitev v novi Belokranjki. Se letos bo mesto dosedanjih 48 ljudi delalo v Belokranjki morda že 200 delavk, prihodnje leto pa lahko število zaposlenih naraste na 400. Belokranjka bo pomagala rešiti velik družbeni problem v občini Črnomelj — zaposlitev ženske delovne sile.

Na odseku za delo je že pričeljavljeno 120 žena in deklet, ki se bodo zaposlile v povečanem obratu Belokranjke. Kolektiv se že zdaj ukvarja z njihovim izobraževanjem. Ko bodo do stopile za stroj, bodo že poznale njegove osnovne lastnosti in bodo lahko takoj proizvajale. Na predavanjih jih poučujejo strokovnjaki iz podjetja, pa tudi Delavska univerza priskoči na pomoč, če je potrebno. Proizvodnjo bo treba zaradi večjih zmogljivosti in novih strojev reorganizirati, dosedanje delavke pa bodo v obratu prevzle vodilna mesta kot strokovno usposobljene delavke v proizvodnji.

V letu 1960 so naredili za 72 milijonov bruto proizvodov. Po letošnjem proizvodnem načrtu bi morali narediti za 96 milijonov blaga, zaradi rekonstrukcije obrata pa ga bodo naredili vsaj za 160 milijonov dinarjev. Prihodnje leto se bo proizvodnja še povečala: narasla bo na 200 do 360 milijonov dinarjev. Ze letos bo pripelo nekaj novih strojev domače proizvodnje, prihodnje

leto pa jih bodo kupili še nekaj v inozemstvu. Začeli bodo izdelovati pletenine najnovjših modnih vzorcev. Proizvodnjo bo tekla po tekočem traku. Vse to bo kolektiv Belokranjke zmogel z lastnimi sredstvi.

M. J.

IEV v Semiču: lastni uvoz in izvoz?

Semiški obrat IEV iz Ljubljane je, ko so ukinili ljubljansko podružnico te tovarne, dobili nalogo: sami boste izdelovali kondenzatorje iz Ljubljane bodo dobili še nekaj strojev in drugega materiala. Ze za letos pa so se odločili

Črnomelj ob svojem letošnjem prazniku

Spomin na 19. in 20. februar 1944, ko je v Črnomlju prvič zasedal SNOS (Slovenski narodnoosvobodilni svet), časti občina Črnomelj vsako leto kot svoj občinski praznik. V nedeljo zvečer je bila v okviru letošnjih prireditelj v Prosvetnem domu igra »Dva ducata rdečih vrtincev«, večeraj popoldne pa šahovsko tekmovanje črnomaljskih ekip. Drevi ob 19.30 bo v dvorani Prosvetnega doma »Ustni časopis«, ki ga prireja podružnica Novinarskega društva iz Novega mesta s sodelovanjem časnika »Dela«. Dolenskega lista in RTV Ljubljana. Jutri, v petek ob 8.30 bo slavnostna seja občinskega ljudskega odbora v Črnomlju, v soboto, 18. februarja pa bo ob 19.30 slavnostna akademija s kulturnim sporedom.

povečati letno proizvodnjo od sedanjih 368 milijonov dinarjev na 4 milijardo. O tem je več povedal predsednik obratnega delavskega sveta:

»Gre namreč za to, da se po družnice nekoliko specializirajo. To marsikdaj poveča proizvodnjo, predvsem pa izboljšuje kakovost. Ljubljanski in naši obrat sta imela le 600 milijonov letne proizvodnje, 1 milijardo bomo dosegli le, če bodo stroji postavljeni pravilno. Ni vseeno, ali jih namestimo v začetku ali na koncu leta. Prav tako bomo morali za 15 do 20 odstotkov povečati delovno silo, kar zdej krijeamo samo potrebe domačega trga.»

Na vprašanje, kaj predvideva petletni perspektivni plan, je tovariški predsednik dodal:

»Predvsem dve stopnji razvoja: povečati in obnoviti je treba obratni prostor. Do zdaj je zadržana je okrog 20 odstotkov. Sploh je naša želja, da čimprej uresničimo načrt. Če bodo pogoji ugodni, lahko računamo, da bo znašala proizvodnja 1965 2 milijard 2 milijarde, — potrebovali bi še deset novih strojev.»

Obratni delavski svet ima pred seboj mnogo nalog. Njihova želja: lastni uvoz in izvoz. Sami bodo stuzili devize. I. Z.

DELOVNI KOLEKTIV

RUDNKA KANIZARICA

POZDRAVLJA DELOVNO LJUDSTVO, POSEBNO PA RUDARJE ČRNOMALJSKE OBČINE, TER JIM ZA OBČINSKI PRAZNIK ISKRENO ČESTITA

Od 4 na 12 milijard

Nekaj podatkov iz osnutka predloga petletnega plana gospodarskega razvoja občine Črnomelj v letih 1961—1965

Vsakega črnomaljskega občana bo verjetno zanimalo nekaj podatkov o razvoju gospodarstva pa tudi gospodarskih panog v občini v naslednjih petih letih. Podatke smo vzeli iz predloga petletnega plana.

Družbeni bruto proizvod vseh panog gospodarstva se bo v petih letih povečal od približno 4 na skoraj dvanajst milijard dinarjev. Največ se bo povečal v industriji (od 1,7 na 7,1 milijarde), v kmetijstvu od 1,3 na 2,2 milijarde (privatni sektor) in od 103 na 273 milijonov v socialističnem sektorju, v gradbeništvu od 330 na 600 milijonov, v gostinstvu od 172 na 213 milijonov, v obrti od 325 na 975 milijonov. Trgovina bo povečala promet od 655 milijonov na 1 milijardo, kmetijske zadruge pa od 500 milijonov na 632 milijonov. Število zaposlenih v socialističnem sektorju se bo v istem obdobju povečalo od 2175 na 3387.

Največji porast do leta 1965 je predviden v naslednjih industrijskih obratih in podjetjih (porast je povezan z rekonstrukcijo podjetij in obratov):

BELT od 2800 ton sive litine na 6300 ton. Brutoprodukt na zaposlenega bo znašal v tem podjetju ob koncu petletke okoli 6 milijonov dinarjev.

RUDNI KANIZARICA bo povečal proizvodnjo premoga na 90.000 ton.

IEV, OBRAT SEMIČ predvideva porast brutoprodukta od 368 milijonov na 2 milijardi.

BELSAD V ČRNOMLJU bo po-

večal brutoprodukt od 137 na 575 milijonov dinarjev.

Proizvodnjo bo zaradi rekonstrukcije povečala še pekarna Kanizarica, pri obrtnih podjetjih pa Kovičar, Mesnica, Pekarija, Elita in še nekatera.

Predvidena je ustanovitev frizerske delavnice na Vinici in v Semiču, dnevnica oskrba Vinice, Dragatuša, Adlešič in morda še Gradca s kruhom in mesom. Adaptirati namestijo več trgovin itd.

V GOSTINSTVU predvidevajo (spet) dograditev hotela v Črnomlju, preureditev večine gostinskih lokacij, povečanje zmogljivosti doma na Mirni gori, dograditev campinga na Vinici in popravilo ceste Mirna gora — Planina.

NEBOTIČNIK V BELI KRAJINI v naslednjih petih letih je predvidena zgraditev dveh 10-nadstropnih stolpnic. Skupno bodo zgradili v občini 200 eno in dvosobnih stanovanj in samskih sob. Razen tega bodo zgradili poslovno stanovanjsko stavbo za lekarno, kjer bo tudi 6 trosobnih stanovanj. Privatnikom bodo dali posojilo — seveda k njihovi udeležbi — za 25 stanovanj.

liino postaja vodovoda Dobljče, razširili in prenovili v Črnomlju in okolici vodovod, v Semiču pa bodo pripravili načrte za prenovitev vodovoda in začeli z deli.

KANALIZACIJA: rekonstruirali bodo glavni kanal v Črnomlju in uredili čistilne naprave. Razširili bodo kanalizacijsko mrežo v skladu z obnovno črti in ulice.

CESTE IN ULICE: uredili bodo cesto v Črnomlju od Elektro do Lovskega roga in napravili pasajo pri Kvascih v Balkovčevi ulici (leta 1961). Uredili bodo cesto od Lovskega roga do vključno trga Črnomelj (leta 1962), od trga do glavnega mostu in v stranskih ulicah (leta 1963). Uredili bodo ulico 21. oktobra v skladu z gradnjo blokov, ulico Pod smreko, Zupančičevo cesto do spomenika na Gričku, zgradili oporne zidove in uredili trg Pod tipo ter cesto Belokranjskega odreda. Modernizirali bodo Zupančičevo ulico ter uredili cesto na Mirno zoro.

ELEKTRIFICIRALI BODO VASI: Črešnjavec, Mala Lahinja, Knežina, Bistrica, Topli vrh, Nova Lina, Drežnik, Marindol, Pavičiči in Zastava.

JAVNA RAZSVETLJAVA: uredili bodo moderno javno razsvetlavo novega stanovanjskega naselja Pod smreko in Ulce 21. oktobra. Prenovili bodo stare javne razsvetljave v Črnomlju in Semiču.

TRZNICE: v Črnomlju bodo zgradili novo trznico in uredili trzni prostor. Postavili bodo javno tehtnico.

PROMET: naredili bodo avtobusno postajo v Črnomlju.

SOLSTVO IN PROSVETA: dogradili bodo šolo v Dragatušu in zgradili 7 učilnic za osnovno šolo v Črnomlju. Dogradili bodo vinskih osnovno šolo, adaptirali ostale šole in nabavili potrebno opremo. Opremilni bodo kino dvorani v Dragatušu in na Vinici ter pripravili vse za gradnjo dvorane v Adlešičih. Dogradili bodo spomenik padlim borcem Bele krajine na Gričku ter obnovili in vzdrževali sedanje spomenike.

ZDRAVSTVO: pripravili bodo načrte za gradnjo Zdravstvenega doma v Črnomlju, zgradili splošno in zobno ambulanto na Vinici ter opremili prostore za zobno ambulanto v Semiču.

CESTE: modernizirali bodo cesto Metlika — Črnomelj — Vinica.

Nakazane so le večje gospodarske investicije, ki bodo izvršene v naslednjih petih letih. Gradnje se bodo začele, ko bodo na razpolago finančna sredstva in urejeno vse potrebno. Gradili bodo po prioriteten vrstnem redu.

Kot osnova za skoro trikratno povečanje brutoprodukta so sestavljali et plana vzeli: prekoračitev lanskega plana (40 odst večja proizvodnja kot leta 1959), da bodo mobilizirali za izvršitev plana vsa prosta sredstva gospodarskih organizacij in občine, da se bo povečala proizvodnja zaradi večje storilnosti in boljše organizacije dela ter da bodo prenovili nekater gospodarske objekte. Trikratno povečanje brutoprodukta niso »mačeje solze«. Plan je lep a velik. Če ga bodo izvršili, o čemer ne dvomimo, se bo blaginja občanov občutno dvignila.

I. P.

Takole so zarezali pryte brazde v nekdanje črnomaljske stelnjke. Traktorist tov. Starešič pravi, da korenine niso mogle ustaviti njegovega »Fergusona« (Foto:Jože Skof)

Ena občina - ena zadruga

Kmetijska zadruga Črnomelj je sestavljena iz področja, na katerem je prej delovalo 6 kmetijskih zadrug, KPZ Črnomelj ter prej samostojno manjše posestvo. 2.541 kmečkih gospodarstev z 20.389 ha kmetijskih zemljišč obsega, od tega je 6.578 ha obdelovalne zemlje in 9.540 ha gozdov. Njeni lastni proizvodni obrati se raztezajo na površini 500 ha, med njimi je 420 ha obdelovalnih površin, kar je 10 odst. vseh takšnih površin v občini.

Kmetijska proizvodnja v občini Črnomelj ima pred seboj dve poti: kmetijsko in gozdarsko. Precejšnji predeli so za kmetovanje neprimerni, zato bodo kaj kmalu zagospodarili na njih gozdarji. Gozd, ki ga bodo zasadili, bo prinašal mnogo več kot kmetovanje. To se bo zgodilo predvsem na iz-

razito ktaškem svetu in na višinskih predelih. Centralni zadrugi svet je na prvem zasedanju že ustanovil dva proizvodna obrata v zadrugi. Oba bosta poslovala na podlagi samostojnega ekonomskega računa. Prvi proizvodni obrat je kmetijski. Sestavljajo ga delovišča Krasine, Lokve, Dragatuš in Okljuk, drugi obrat je gozdarski. Ta bo opravljal gozdnoogojitvena dela, investicije in izkoriščanje v zasebnih gozdovih. Imel bo tudi svojo drevesnico. Oba proizvodna obrata bosta imela delavski svet kot organ delavskega samoupravljanja.

Kmetijski proizvodni obrati zadruga obsegajo zdaj približno 500 ha površin. Zadruga jih bo povečala z zakupom in odkupom zemljišč ter z nadaljnimi agromelioracijami stelnjnikov. Približno 60 ha stelnjnikov površin in 200 ha gozdnih površin bodo z melioracijskimi deli v bodočnosti usposobili za kmetijsko proizvodnjo. Najugodnejši so pogoji za živinorejsko proizvodnjo. Vzoredno s tem bodo na vseh obratih morali pridelovati zadostne količine živinske krme žit, zelene krme ter silaže.

Po proizvodnem in investicijskem programu bi potrebovali na zadrugi obratih 180 milijonov dinarjev investicijskih sredstev. Tu so všteti izdatki za vse objekte, upravne prostore, stanovanja, vodovod in kmetijske stroje. Zadruga bo letos prispevala iz svojih skladov v te namene 15 mili-

jonov dinarjev. To vsoto bodo uporabili za udeležbo pri njetju posojil. 105 milijonov sredstev je že zagotovljenih.

Na melioriranih stelnjških površinah v Dragatušu in na Krasincu bodo zgradili tipske hleve za krave. 400 stolišč z izmolišči bo veljalo 23 milijonov dinarjev, gradnja hlevov za teleta pa 38 milijonov dinarjev. V hlevih bo prostora za 1.200 telet. Živinorejski obrati bodo dajali vsako leto 400 ton pitanih goved in 35 ton smetane. Posneto mleko bodo uporabljali za krmljenje telet. Krave bodo dajale mleko in mlada teleta, z mlekom pa bodo pitali teleta.

Za strojno obdelavo površin bodo potrebovali več kmetijskih strojev. Zadruga ima zdaj 14 traktorjev, kupiti jih bo morala še 6, za kar potrebuje 18 milijonov dinarjev. 10 ha hmeljev nasadov je že rodnih.

Razen s svojo proizvodnjo se bo zadruga še naprej ukvarjala tudi z razvijanjem pogodbene proizvodnje z zasebnimi kmečkimi proizvajalci. Kmetovalci bodo vsako leto zredili približno 4 tisoč prašičev ter manjše količine žit in krompirja. Proizvodnja krme se bo povečala zaradi odloka o agrominimumu v travništvu. Na sedežih nekdanjih kmetijskih zadrug bodo še naprej delovale nove poslovne enote KZ, v okviru le-teh pa prejšnji zadrugi sveti. Poslovne enote bodo opravljale enake dejavnosti kot prej zadruga, le knjigovodstvo in obračun strojne ter prevoznega parka bo opravljal zadruga centralno. Kmetijski stroji bodo shranjeni na treh področjih: na Krasincu, Dragatušu in Črnomlju. Centralni zadrugi svet bo upravljal vsa zadruga. Imel bo 80 članov, med njimi bo 25 neposrednih proizvajalcev iz zadrugi obratov, drugi pa bodo voljeni iz vrst zasebnih proizvajalcev, članov zadruga.

Nereseno je le še področje Starega trga, ki je preterovno, da bi bilo samostojna poslovna enota v zadrugi, preveliko pa, da bi ga priključili drugam. Vse kaže da se bo tudi to področje lahko kot nova poslovna enota združilo v novi, veliki Kmetijski zadrugi Črnomelj.

Miloš Jakopec

V ČRNOMLJU: NOCOJ ustni časopis

Mestna organizacija Socialistične zveze delovnega ljudstva priredi drevi ob 19.30 v dvorani Prosvetnega doma USTNI ČASOPIS s sodelovanjem časnikarjev Dela, Dolenskega lista in RTV Ljubljana. Nastopili bodo tudi domači javni delavci in zabavni ansambel. Nagradno žrebanje kuponov brezplačnih vstopnic ne zamudite!

So let so na hrabiščih okoli Ravnega samo pasli, orali in sejali. Če je kdo potreboval pesek za hišo, da je nasul pot ali kaj drugega, ga je nakopal spodaj v dolini. Potem je tam blizu stekla avtomobilska cesta. Prišli so ljudje z vrtalnimi stroji in domačini so ugibali: »Pesek iščejo!« so se nasmihali in zmagovito z rameni, kako čudni so ti »ženirji« iz mesta z dolgimi latami in zabočki, v katere so previdno vlagali vzorce iz globine 5, 10, 15 in 25 metrov.

Nato je vse utihnilo. V mestu pa so o tem veliko govorili: na okrajnem ljudskem odboru in v pisarnicah Investicijskega biroja; pobuda se je združevala z idejo: povečati narodni dohodek in proizvodnjo v naših krajih.

»Tu leži več kot 200 milijonov ton najboljših kremenčevih peskov! Vsa Zahodna Nemčija nima niti treh takih nahajališč kot je naše Ravno. Čeprav jim ne manjka ne peska ne tovarna za steklo in za kremenčeve zidake! Dve stoletja bi lahko izdelovali iz te dragocene surovine kaj... KAJ!«

Ta »kaj« se je zavrtel ljudem v možgane kakor vijak. V mapah so se začeli kopčičiti podatki geologov, inženirjev gradbene stroke, mnenja kolektiva podjetja »KREMEN«, ki naj bi postalo investitor nameranih gradenj. Tehnolog in drugi specialisti INVESTITORSKEGA BIROJA v Novem mestu so izoblikovali predlog:

Na Ravnah predlagamo zgraditev TOVARNE PENJENEGA BETONA: 70.000 kub. metrov na leto; dobava v poljubnih profilih po željah gradbenih podjetij, bodisi v obliki stavnih elementov, nosilcev in pod. Zraven tega obrata naj stoji TOVARNA KREMENCEVIH ZIDAKOV: letna proizvodnja 13 milijonov 536 tisoč kosov zidnih enot. Proizvodnja in obeh obratih: izrazit primer avtomacije. Docela mehanizirana obrata bosta zaposlila le 112 ljudi. Kompletna investicija za oba dela znaša 910 milijonov dinarjev. Za vsa strojno opremo je mogoče dobiti inozemski kredit. V naši državi ni še nobene tovarne te vrste. Gradnja sicer dve podobni tovarni, ki pa ne bosta delali po našem sistemu, niti ne s polno avtomacijo.

nom bo laže in prijetnejše rešati kruh sebi in svojim otrokom. Iz domače zemlje bomo jemali njene zaklade in jih preoblikovali v izdelke, ki jih danes tako zelo potrebujemo: v kremenčeve zidake in penjen beton. Iz proizvodnje obeh obratov na Ravnem bo poročeno na primer zgraditi: iz penjenega betona do 2000 stanovanj, iz kremenčevih zidakov pa 900 stanovanj na leto.

Ustanoviteljevi načrti se uresničujejo

Delo, ki smo ga pravkar opisali, je predmet poslovanja mladega kolektiva INVESTICIJSKEGA BIROJA v Novem mestu. Okrajni ljudski odbor ga je ustanovil, ker je živo občutil potrebo po podjetju, ki bi s pomočjo znanstvenikov in praktikov raziskovalo in proučevalo možnosti, kako povečati proizvodnjo v domačem okraju, kako najpametneje vlagati nove investicije v gospodarstvo in izven njega. Ze prvo leto je docela potrdilo koristnost zamisli ustanovitelj. INVESTICIJSKI BIROJ je sprojehtiral programov za skupno vrednost 12 milijard in 80 milijonov dinarjev, od česar odpade na bodoče gospodarske investicije v okraju 97,7% in 2,3% na negospodarske naložbe. Če proučimo interni plan mladega podjetja z realizacijo v prvem le-

treb pa je pripravil nekaj projektov za javne stavbe. Izkoriščanje domačih bogastev — nekovinskih rudnin, lesa, lepot narave za turizem in pod. — je osnovna dejavnost za projektiranje v novomeškem INVESTICIJSKEM BIROJU.

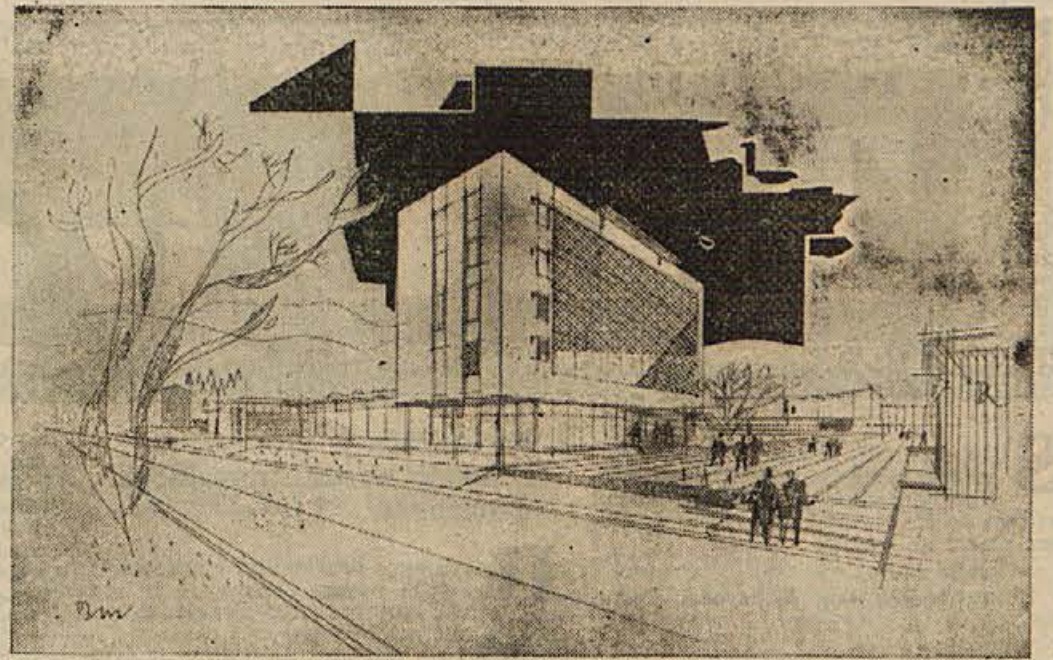
OLO planira v novi petletki precej investicij; samo v industrijo bomo vložili predvidoma po 5 in pol milijarde dinarjev na leto. Brez pravočasno in temeljito pripravljene programov ter projektov danes sploh ni mogoče razpravljati o kakršnikoli investiciji. Samo lani so dodelile banke industriji v našem okraju 3 in pol milijarde. Lani sprojehtiranih 12 milijard je najboljši dokaz, kako potrebna je delo INVESTICIJSKEGA BIROJA, ki mora delati programe vsaj za 3 do 4 leta vnaprej; pove pa nam tudi, kako zelo nam je tako podjetje manjkalo že prej in da je bilo ustanovljeno pravzaprav že nekoliko pozno. Ze v tem kratkem letu obstoja pa je z delom docela upravičilo svoj obstoj.

Pomembna naloga, ki si jo je kolektiv INVESTICIJSKEGA BIROJA postavil na prvo mesto, je želja spremljati investitorja od ideje do realizacije — se pravi od prvih zamisli o koristnosti neke nove investicije do trenutka, ko bo stekla proizvodnja v novi tovarni, rekonstruiranem obratu

vestitorjem pomagati in jih spremljati na vsaj poti: od ideje do tovarne.

Kaj je v mapah z naslovom »IZDELANI PROJEKTI«

Obrata za izkoriščanje kremenčevega peska na Ravnah smo že omenili. IBN je izdelalo investicijski program v tehnološkem in ekonomskem pogledu tudi za TOVARNO RAVNEGA STEKLA v Novem mestu. Projehtna vrednost investicije: milijarda in 458 milijonov din, od tega za obratna sredstva 190 milijonov. Vrednost bruto produkta na leto 2 milijardi in 300 milijonov, kapaciteta nove tovarne pa bo znašala 4 milijone 425.000 kvadrat. m ravnega 2 mm stekla. Rentabilnost tovarna: 87%. Slovenija bo z novim objektom pokrila vse svoje potrebe po ravnem steklu, nekaj pa ga bo, moč kasneje tudi izvažati. Kljub silno kratkemu roku so bili projekti pravočasno izdelani in tudi odobreni. Tehnološki postopek v tovarni bo najsodobnejši, saj bo mogoče izdelovati steklo vseh debelin od 2 do 20 milimetrov in po posebnem postopku, ki jamči izredno čistost stekla. Osnovne surovine: kremenčev pesek, apnenec in dolomit imamo doma. »KREMEN« bo dvignil svojo sedanjo proizvodnjo peskov od 50 do 90.000 ton letno, kasneje

Skica bodočega hotela v Sevnici (Projekt: INVESTICIJSKI BIRO, NOVO MESTO)

pepel odlagali na zgrajen obrat za izdelovanje materiala, ki je podlaga za enega izmed tipov lahkega betona. Lahko ga bodo konfektionalni v formate, v vsakem primeru pa je to dober, lahek in zanesljiv izolacijski material iz odpadka, ki bi sicer šel v smetišče. Osnovna ideja za sinter pe-

narjev zaradi nadaljnje izpolnitve tehničnih naprav in dodatkov po najpogostejšem sistemu. Če lani ne bi bili pravočasno izdelani projekti za novo cementarno, se zdaj verjetno ne bi mogli v našem okraju pogovarjati o novi cementni industriji na Senovem...

Turizem — zlata jama, z katere še ne jemljemo dovolj...

Med naravne zaklade šteje mo v okraju predvsem tudi lepote naših krajev. Ze večkrat smo ugotovili, da nam je avtomobilska cesta odprla pot v svet, da je to naša žilavodovodnica. Razvijati pa moramo turizem predvsem na vseh stranskih vejah te velike aorte — vzdolž stranskih cest in potov, kjer vabijo gradovi in doline, reke in potoki, ribištvu in lov, muzeji, zdravilišča, zgodovinske in naravne znamenitosti, spomeniki iz let NOB in še marsikaj, s čimer je Dolenjska s Spodnjim Posavjem in Belo krajino zares bogata.

Načrti INVESTICIJSKEGA BIROJA? V izdelavi je projekt novega hotela v Sevnici, središča, zgodovinske in naravne znamenitosti, spomeniki iz let NOB in še marsikaj, s čimer je Dolenjska s Spodnjim Posavjem in Belo krajino zares bogata. Načrti INVESTICIJSKEGA BIROJA? V izdelavi je projekt novega hotela v Sevnici, središča, zgodovinske in naravne znamenitosti, spomeniki iz let NOB in še marsikaj, s čimer je Dolenjska s Spodnjim Posavjem in Belo krajino zares bogata.

Ni slučaj, da si je INVESTICIJSKI BIRO izbral tudi turizem in gostinstvo za predmet svojega udejstvovanja; obe področji sta sestavni del v planu predvidenih prizadevanj, da tudi s tega gospodarskega panogama pomagamo našim krajem do večjega

cijskega biroja potrjuje v praksi misel o decentralizaciji takih služb in njihovi specializirani prilagojenosti lokalnim potrebam.

V novomeškem okraju bomo v prihodnjih letih še marsikaj zgradili, obnovili in povečali. Pri vsaki investiciji bo vprašanje rentabilnosti, smotrnosti naložbe, čedalje važnejše. INVESTICIJSKEMU BIROJU se obeta po vsem tem, kar smo pravkar našli (omenili pa smo samo nekatere glavne objekte, ki jih je lani projektiral IBN), še veliko hvaleznega dela. Ga bo zmogel s sedanjim kadrom? Zdal je kolektiv zaključena, strokovno in ekonomsko utemeljena celota 17 ljudi, izmed katerih je 7 fakultetno izobraženih strokovnjakov; imajo inženirje, gradbenike, arhitekta, ekonomiste in druge uslužbence, povečali pa bodo število stalnih nameščencev na 25, kar zahtevajo potrebe, dovoljujejo pa prostori, ki so si jih pridobili. Iz skromnega začelka se je podjetje po prvem letu že tolikanj finančno okrepiło, da je lahko razporedilo na sklade 12 milijonov dinarjev. Uporabili jih bodo izključno za ureditev prostorov in sorazmerno drago opremo; samo raznozvrstni aparat stane na primer milijon dinarjev.

Vse delo v kolektivu je akordirano; vedno so roki naročnikov izredno kratki in ni se še zgodilo, da bi kdo izmed investitorjev dejal, da se mu ne mudi. Ker so uslužbenec plačani po učinku, se vsak do kraja potruði, da kvaliteto in pravočasno izpolni nalogo. Delo jih pri tem tako zaposli, da ne iščejo drugih honorarnih služb, saj se zavedajo, da terja dobro projekiranje celega človeka. Prav zato bodo število uslužbencev še povečali. Pri vsem tem pa je bil INVESTICIJSKI BIRO v Novem mestu lani precej pod planiranimi osebnimi prejemki sorodnih jugoslovanskih podjetij, v katerih je prišlo leta 1959 na enega zaposlenega 637.500 din prejemkov, v IBN pa lani 469.000 dinarjev, kar pomeni, da so za 33 odstotkov pod povprečjem.

OD IDEJE DO TOVARNE

INVESTICIJSKI BIRO, NOVO MESTO, podjetje za ekonomsko, tehnološko in gradbeno projektiranje, po prvem letu svojega dela, uspehov, načrtov in pričakovanj za bodočnost

tu njegovega obstoja, je treba ugotoviti: plan 15 milijonov din, kot »bruto proizvod podjetja«, je bil presežen za 240 odstotkov. Primerjamo še vrednost izdelanih investicijskih in idejnih projektov ter glavnih projektov za nekatere naročnike s stroški za to delo: 36 milijonov planske realizacije proti 12 milijardam sprojehtirane vrednosti. Na stroške projektiranja odpade dobri 3 promile, kar je prav go-

ali povečani delavnici. Vsklajeno z gospodarskim načrtom razvoja v okraju poteka delo INVESTICIJSKEGA BIROJA: njegovi tehnološki, gradbeni inženirji, ekonomisti in drugi strokovnjaki pomagajo raziskovati, v katera interesantna področja kaže vlagati zdaj in v bližnji prihodnosti večja ali manjša sredstva. Surovinska baza, možnosti za prodajo izdelkov na domačem in tujem trgu, vprašanje konkurenčnosti, morebitne devizne kalkulacije, skladnost načrta z republiškim in zveznim družbenim planom, problem kadrov in dolga vrsta drugih vprašanj — vse to je treba poznati in vedeti, ko dobivajo želje in ideje svoje prve konkretnejše oblike v osnutkih bodočih planov. Z vsemi temi nasveti je treba naročniku-investitorju vsak čas postreči, med že začetim delom pa budo spremljati tehnološko, saj se na svetu vedno vse spreminja in kar je bilo na primer lani v kakšni panogi še moderno, je letos že malce zastarelo. Dopolnjevatj programe z najnovjšimi tehnološkimi izsledki je prav zato dolžnost projektiranja.

Ko je revidiran in potrjen idejni projekt, sledi izdelava glavnega projekta. Vmes je treba pripraviti za banko zahtevek za posojilo, to je dolga, zapletena vrsta obrazcev, pravzaprav ekonomska študija. Sledijo kontakti s proizvajalci opreme, vedeti je treba vnaprej za kreditne pogoje, dobavne roke, morebitne nakupe strojev ali opreme v tujini, spet z dobrim poznavanjem tehnologije po svetu.

Kako JE INVESTICIJSKI BIRO kot prvo projektivno podjetje v državi organiziralo posvetovalno in nadzorno službo za investitorje, nam pove ponudba, ki jo lahko prebere na tej strani. Je samo dokaz več, da hoče podjetje in-

pa celo na 150.000 ton. To, kar imamo v domačih tleh, bomo posteno izkoristili.

Program TOVARNE ZDRAVIL - KRKA v Novem mestu za nov obrat antibiotikov (investicija 800 milijonov din) je delo IBN. Izdelan je program tudi za Prehrambeno industrijo v Črnomlju za proizvodnjo sadnih koncentratov.

Pomoč lesni industriji v okraju

Za KOPITARNO v Sevnici je IBN izdelal program strojne rekonstrukcije in nato načrte za kompletno rekonstrukcijo ter preselitev tovarne na sedanje travnike ob Savi. — MIZARSKA PROJEKTIVNA ZADRUGA v Sevnici bo po zaslugi projektov IBN povečala proizvodnjo od 162 na 542 milijonov din letno. Program kompletne rekonstrukcije (za 400 milijonov investicij) bo dal skupnosti še več specialnih izdelkov tega znane kolektiva; ki slovi doma in po svetu po stilnem pohištvu, opremah za reprezentančne stavbe in izdelavi pohištvu po specialnih naročilih.

Izdelan je bil tudi projekt za MIZARSTVO v Brestanici in za NOVOLES v Novem mestu, ki bo preselil obrat drobnega pohištvu na Stražo, s čimer bo izboljšal pogoje za obratovanje, z večjo koncentracijo podjetja pa bodo ustvarjene možnosti za uresničitev lesno industrijskega kombinata na Dolenjskem.

Sinter pepel in cementarna na Senovem

Odlaganje pepela je postajalo za Termoelektrarno v Brestanici iz leta v leto težji problem. Namesto da bi metali pepel v potok in z njim še nadalje onesnaževali vodo, bodo zdaj pridobili na leto 35.000 t sinter pepela za gradbeni material. Samo tri take tovarne so doslej v Evropi; brestaniška bo četrta. Za 270 milijonov din investicij (pri čemer je vstih 80 milijonov, ki so že bili namenjeni za odpepeljevanje iz elektrarne s

SPOŠTOVANI INVESTITOR!

Projektivno podjetje »INVESTICIJSKI BIRO« v Novem mestu je kot prvo v državi organiziralo posvetovalno in nadzorno službo za investitorje.

Za to želimo si je skupno strokovnjakov, ki lahko na željo investitorja organizirajo na kateremkoli gradbenem in LES lokalnem, splošnem ali projektantskim nadzor vseh vrst gradbenih, obrtniških in instalcijskih del.

Kvaliteto betonskih in armirano-betonskih del na Vaši gradnji lahko spremljamo stalno z našo leteco ekipo, ki na željo investitorja v dogovorjenih ali pogodbeno določenih časovnih presledkih analizira svez beton na Vaših objektih pred vgraditvijo in izda takoj po zaključeni analizi, ki sledi še v nekaj urah, izvid o kakovosti betona in vseh betonskih sestavin. Za tak način preiskave in nadzora je naša ekipa najboljše opremljena.

Ekipo vodi strokovnjak-specialist za vprašanja kakovosti gradiva in gradbenih del. Poleg kakovostne kontrole svetuje Vam in Vašim izvajalcem glede organizacije in Vam pomaga, da lahko gradbena dela v poljubni fazi izgradnje končate kvaliteto in čim ceneje.

Investicijski biro prevzema obračun gradbenih del in Vam lahko preskrbi lokalne nadzorne organe za vodenje gradbene knjige in gradbene dnevnika.

Na Vašo željo vam poiznajamo za prevzem gradbenih, obrtniških in instalcijskih del z izvajalci, prav tako pa Vam svetuje pri izbiri gradiva in dobaviteljev.

Investicijski biro posreduje ponudbe domačih in inozemskih dobaviteljev strojne opreme in Vam v vsakem oziru pomaga pri izbiri Vašega investicijskega programa.

Na Vašo željo Vam pošljemo metode kontrole kakovosti in nadzora ter Vam predlagal naše pogoje za stalno posvetovalno in nadzorno službo v zvezi z Vašimi investicijami.

Nadajamo se, da se boste sedaj ali v bodočnosti poslužili posvetovalnih in nadzornih uslug, ki Vam jih nudimo in Vas tovariško pozdravljamo!

INVESTICIJSKI BIRO - NOVO MESTO.

Res, nobenega posebnega povoda ni za kakršenkoli jubilej; ne gre za reklamo in ne za iskanje dela. Ni še minilo leto dni, kar je bilo 20. maja 1960 registrirano v Novem mestu novo podjetje, o katerem vedo mnogi še danes zelo malo, marsikdo pa tudi ničesar. Zato se vam predstavljiva.

INVESTICIJSKI BIRO, PODJETJE ZA EKONOMSKO, TEHNOLOŠKO IN GRADBENO PROJEKTIRANJE.

7. oktobra 1959 je OLO v Novem mestu na dveh listih papirja izdal odločbo št. 01-I-187, s katero je Okrajni ljudski odbor podjetje ustanovil in mu določil te naloge:

- Raziskovanje in proučevanje možnosti za investicijsko vlaganje v gospodarske in negospodarske panoge na področju okraja Novo mesto;
- priprava in izdelovanje investicijskih programov;
- izdelovanje investicijskih projektov v gradbenem, tehnološkem in ekonomskem pogledu od idejnih zamisli do dokumentacije, ki jo zahteva banka za odobritev posojila, kakor tudi glavnih projektov;
- izvrševanje vsakovrstnih uslug investitorjem;
- prevzemanje nadzora in pomoči pri realizaciji investicij.

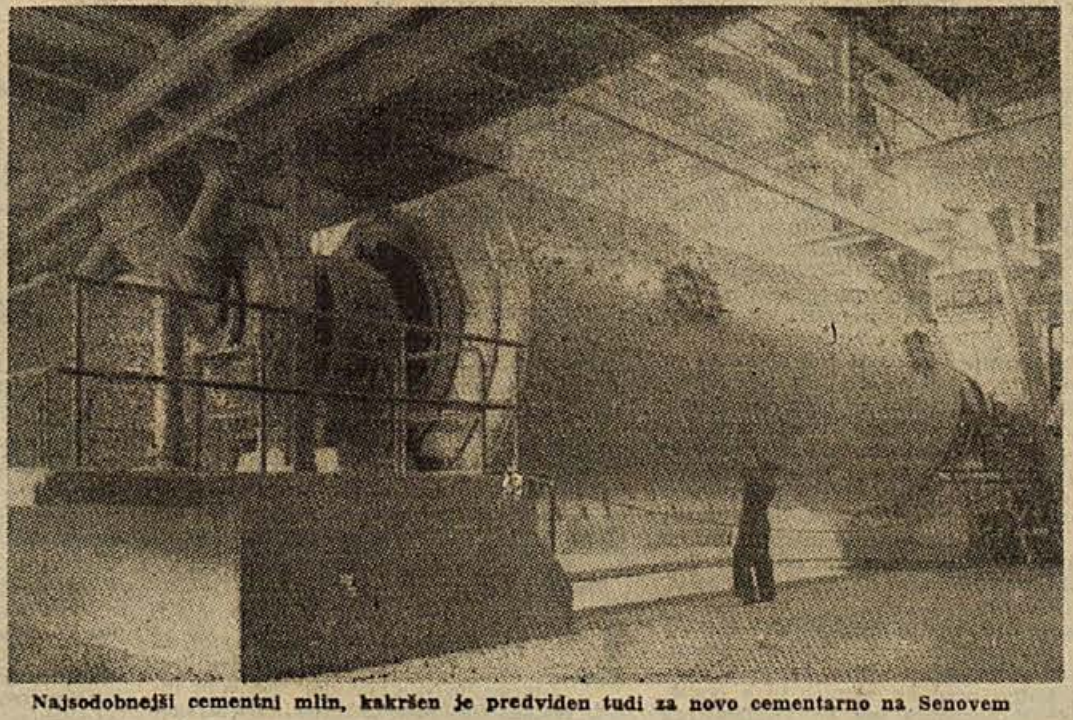
Z 800.000 dinarji začetnih osnovnih in obratnih sredstev je kolektiv začel svoje delo. Za njim je prvo leto dni življenja, načrtov in prvih uspehov. Ali jih poznamo dovolj? Danes se vam predstavljiva.

Tako se je začelo. Ideji in spodbudi je sledil investicijski program in idejni projekt. Zamislil mnogih strokovnjakov — vmes so bili načrti inženirjev, geologov, ekonomistov, tehnološka študija s predlogi in skice, fotografije podobnih strojev v inozemstvu, sheme za obratovnalni proces, predračuni za izkope, gradnje, montažne stavbe novega obrata, skice za polnjenje avtoklav, mehaniziran odvoz in nakladanje gotovih izdelkov, skice dovoznih cest in pridruženca na avtomobilsko cesto, pa predračuni vseh instalcijskih, vse navadno še v dveh variantah — so začele dobivati jasnejše oblike. Desetkrat je bilo treba vse podatke, predloge, študije in načrte prekopiirati in zvezati v lične mape in knjige, da so lahko šli programi na ogled in potrditev v Ljubljano in naprej v roke Investicijski banki.

Prvim projektom bo sledil glavni projekt. Potem bodo nekega dne pripeljali na Ravno bagerje in mehanične lopate bodo začele odkrivati zemljo. Dotlej pa morajo biti pripravljene vsi, tudi najmanjši načrti za sleherni vijak, cev, podstavek in stroj, za električno in vodovodno napeljavo. Ekonomske, tehnološke in gradbene študije za projekt RAVNE so medtem narasle vsaj za 30 kg teže; v njih je zbrano dragoceno gradivo, ki kaže pot od ideje do nove tovarne.

Ko bodo na Ravnem prišli iz strojev prvi kremenčevi zidaki in prvi kubični penjenega betona, se ljudje v okolici ne bodo več posmihali inženirjem; stodvranjastim domačim

tovo izredno nizka številka. INVESTICIJSKI BIRO v Novem mestu si je že v prvem letu obstoja izbral posebno področje: projektiranje industrijskih gradbenih materialov, lesne industrije, turizma in gostinstva, kar v celoti odgovarja tudi potrebam in načrtom okrajnega perspektivnega razvoja, pravtako pa je v skladu s smernicami programa razvoja gospodarstva v LR Sloveniji za obdobje 1961 do 1965. S stanovanjskimi problemi se podjetje ne ukvarja. INVESTICIJSKI BIRO ni projektiral nobenega stanovanjskega bloka, zaradi nujnih po-

Najsodobnejši cementni mlin, kakršen je predviden tudi za novo cementarno na Senovem

TBC iz oči v oči

Na današnji sestavek vas seznanja z življenjem na Oddelku za tuberkulozo pljuč Splesne bolnišnice v Novem mestu. Včasih je bila tuberkuloza zanesljivo smrtna bolezen, danes pa jo morejo zdravniki z modernimi zdravili popolnoma pozdraviti. Tudi na Dolenjskem je primarij dr. Smrečniku, dr. Zakrajčkov, dr. Trobiš in njihovim sodelavcem uspelo zmanjšati njen obseg na minimum. Opravili so ogromno delo: pregledali so skoraj sto tisoč državljanov. Umrljivost na njihovem področju se je od leta 1951 do letos zmanjšala od 6,62 na 2,25 smrtnih primerov na deset tisoč prebivalcev. Lahko rečemo, da se bliža čas, ko tuberkuloze kot boleznih ne bo več. Zda pa prisluhnete reportaži o ljudeh, ki ji danes že gledajo v obraz.

Sedel sem tako, da sem svoje nove prijatelje lahko nepristransko opazoval. Vprašujoč, kratak pogled je zdrsnil od časa do časa z igralnih podobice po mojem plašču ali čevlji.

«Here je adut...»

Tisti trenutek sem se zavedel. Tedni, meseci...

«Stiham!»

Zdaj je seveda prepozno. Samo še nekaj minut v svoji srcaji in hlačah, potem pa vsa meglena bodočnost v progasti pidžami in rjavem plašču iz velveta...

Preoblekel sem se v kopalnici. Nehote mi je obstal pogled na nekem robu nove garderobe, kjer so bile uvezene nerodne, rumene črke:

TBC.

«Ti boš crknil!» so mi razložili pozneje v sobi. Vsekakor lep pozdrav in prijetna tolažba. Če hočeš napisati poročilo o neki stvari, moraš biti sam zraven. Novinarji v Kongu in Laosu stoje v isti vrsti z juristami bataljoni, torej tvegajo življenje, da bi pisali reportažo. Kaj pa jaz?

Z mano je drugače: Jaz pišem reportažo, ker sem tvegal življenje!

Na križišču je presunljivo zajokala sirena reševalnega avtomobila

Ustavil se je pred našimi vrati. «Fantje, novega dobimo!» Tudi zgornje nadstropje, kjer so ženske, je bilo polno radovednih obrazov.

Sofer je s pomočnikom izvelkel iz avtomobila škripajoča nosila. Na njih je ležal bled, suh fant s svetlimi brčicami: «Silvo! Silvo je spet prišel.» so se prepadeno spogledali.

Silvo je doma nekje iz Bele krajine. Dvakrat ali trikrat je bil že tukaj in preden je prvič prišel, so mu bacili pospravili že doberšen del pljuč. Vsa zdravniška umetnost mu ni mogla pomagati več kot zakrpati ostanek in strogo zabičati, ko je odhajal.

«Glej, da boš pameten! Ne ženi se tako, pusti skrbi drugim in misli nase!»

na oči in nihče bi nas ne mogel zadržati, da se ne bi poslovili od fanta.

So že pri vratih. V tem trenutku se je Silvo dvignil za nekaj centimetrov, se z muko nasmehnil, pomahal z levico in spet omahnil na blazino. Veke na oči so za-trepetale:

«Si videl kako...»

Skozi stisnjeno grlo ni mogel nihče odgovoriti. Bilo je tiho kot za pogrebom. Nosila so zavrtela neke v možganih in vrata so rezko tlesnila v zapahih.

Cez štirindvajset ur je umrl.

«Preluba gospa dohtar...»

Dokler z inštituta ne sporoče dvakrat ali trikrat, da v bolnikovem pljučku (izmečku, kulturi) niso našli bacilov, ne more nihče domov, pa čeprav je zdrav kot riba. Marsikdo ostane še dalj, da pa le ne bi bilo prehudo, spuste zdravniški

Tukaj šele se začno najhujše težave za zdravnike: odkriti in zdraviti bolezen na pljučih je z današnjimi sredstvi lahko, uspešno zdraviti kompleksno dušo tuberkuloznega bolnika pa zna le malokdo...

Nekaj visi danes v zraku

Prišel je «en nov». Na obrazih glavnih navihancev, starih pacientov, žari nedolžno veselje: «Ta ga bo pa tolkel!» Popoldne mine kot bi trenil in težko je reči ali vzbuja večje zanimanje «ta nov».

je spravljena po vseh mogočih tajnih tičkah.

«Je prišla dohtarca, pa je pela ko H. Nič si ni dala k' seb, nič, nič, nič! In že spet bufet?» je rekla. «Ste spet točil?» pa: Seveda, v čaj sem ga dal! nam polko (in še žikne ilegalni birt na nadaljuje: «Vidiš, takole nastradaš, ko hočeš gim dobro. Potlej pa se reče, da ga in pet litrov. Če bi ga res imel, precej ga gor: Fantje, pijte! Tako ga pa ne bom nobenemu več, ga rajši vrzam dol čez raso! Tudi za ta boljše prijatelje ga ne več točil!»

Ta boljše prijatelji seveda drugo je Ena zunan ganljivo moledujejo s svojimi študenteska pri Ložovi postelji in kdo bi bil tako mesto je iz ga srca... sicer pa bodo mati v ned... Ker je b toletnega... ritke, smo s kaj oblikov rememb, sl... soletnem p... ne, da grem lahko domu... Jaz sem rimi dopoln mislil, da bom tukaj dokler ne bodo češ bolj teko odke v na lubu in jih m bolj vse s spremem iesčne pri... sta v štude... p tudi ne be... ni na čas;... antih takra... Ce izhaj... »Štu... Student... omeskeg... umo sebi pe... rinašal ves... vljenja in... endar pa se... lški odbor... bog dopln... bilo silša... čun našeg... letos, da... članek... as in o na... aj bi še ka... a, tudi kd...

Barometer dobre volje

Danes vodi vizito tovariš primarij J. Smrečnik, ki je star partizan in sploh korajfanti, vseeno odločil, da poprosi za dop... za deset dni, hišo popravljamo...»

«Pa boste vi zidali?»

«Ne, ne! Samo zraven bom. Saj ven... moram biti zraven kadar se hiša zida!»

«Kdaj pa greste?»

«Jutri, v soboto.»

«Hm, jutri! Da boste lahko v nedeljo, se nasmeje primarij, med vrati požuga: «Kar smo v vseh teh mesecih zdravili, lahko v enem tednu stran vrže odhajajočo vizito. To pa ne ve kako letos malo vina, da ga ne bomo kaj d... pili. Da ga prosim naj mi da deset jur... ne bi tako teško dal...»

Zdaj primarij se Francelj: «Bodi vesel, da ima kapico nazaj. To znak, da je dobre volje! Če bi jo imel čelu, ne bi Janec jutri videl Bele kra... ne... in se spet loti svoje mreže s cof...»

«Jože, na rentgen!» poklicke sestra.

Jože je šele dva dni tukaj in mu je t... ba še marsikaj povedati:

«Oblecite si haljo, pa karton vzemi sabo!»

«Zakaj pa karton?»

«Da te vpišejo, glej ga! Pa blazino... Jože jo dostojanstveno mahša s kartono in veliko belo blazino pod pazduho po ho niku, na stopnišču pa se zbere domala nadstropja nesmejanjih obrazov. Sele... stra Mirko» na rentgenu pove nič hude slutecemu Jožetu, da je tisto z blazi krepka potegavščina...

POGLED NA POSLOPJE ODDELKA ZA PLJUČNE BOLEZNI NOVOMEŠKE BOLNIŠNICE V KANDIJI

«Bom, bom...» je nestršno priklimal Silvo, v duhu pa že videl, kako spet veselo drvari in poganja konjčka po dišečih brazdah.

Vrnil se je s krvavim izmečkom. Rečevati ostanke ostanek je nevaležen posel. Ne da se napisati kakšni občutki te spreletavajo, ko vidiš človeka, ki je z mislijo še ves v svojem gozdu, pri volih, med trtami - v prsnem košu pa mu plahuta krvava praznina... To je groza počasnega umiranja.

po temeljitim posvetu koga tudi na «dopust». Zadnjič so šli domov oče in zdravnik zdej malce skrbi, saj so minili že trije dnevi, kar bi morali biti nazaj, pa jih še ni.

Zunaj rahlo rosi iz teme in ura gre že proti devetih, ko zaškripljejo vhodna vrata. Dežurna zdravnica se razveseli:

«O, oče! Ste vendar prišli, smo že mislili, da ste se izgubili!»

«Pršu, pršu! Kaj pa bom?» Zaslutli smo, pravzaprav zavohali... «Ja oče, saj ste fajhteni!»

ki «ga bo tolkel» ali pa kino, ki tudi samo enkrat na teden poživi hišo...

Vse lépo hitro mine in tudi kina je knalu konec. Dežurna sestra ugaša luč po sobah in iz najbolj pridnih postelj že prihaja rahlo žaganje.

«Ta nov» se trudi na vse kriplje, da bi zadel. Misli se mu pode po glavi in skozi odprta vrata je čez teraso slišati šumenje vode, ki pada iz kovita pri bližnjem mlinu. Vse je mirno...

«Škrt, škrt!»

Kaj je to?

«Škrt, škrt, škrt!»

Lavdon! Novinec se zdrzne in si pomane oči: saj škrtka pod njegovim vzglavjem!

«Škrt, škrt! Miš! Seveda! Kot nor skoči pokonci in mahne z blazino po žimnici, da kar zabobni po verandah.

«Škrt, škrt!»

Naša reportaža

Vendar - zdravniki so čudodelniki. - Spet je prišel dan, da so lahko dejali: «Glej, da boš pameten. Ne ženi se tako, pusti skrbi drugim in misli nase!»

«Bom, bom...»

Pripeljali so ga nazaj v reševalnem avtomobilu z rdečo peno na ustih. Pripovedoval je še, da bo kupil njivo, prodal junca in da ima opeko za novo hišo že naročeno. Zdaj leži že tretji teden na visoko podprtem vzglavju in oči ima zaprte. Diha kratko in sunkovito. S čim neki? Vsi napori zdravnikov in bolničarjev in strežnikov, vsi požkusi, vse prečute noči, vsa zdravila, vse zamaži! Silvo nima več pljuči!

«Kaj ko bi ga dali domov?»

Ta trenutek se je zbudil iz nezavesti. Oči so mu zasiale s poslednjim ognjem, presunljivo je zaspešetal:

«Ne, samo ne domov...! Doma... bom umrl!» in spet je spustil utrujene veke. Silvo je vedel, da greš lahko domov samo kadar si zanesljivo zdrav ali pa kadar...

V nedeljo popoldne ga je obiskala žena. Kdo ji bo povedal kaj jo čaka jutri?

Silvo je dobil injekcijo, ki podaljšuje življenje za štirindvajset ur. Pri zavesti je in živahen. Kaj, če se mu le obrne na boljši?

Pred hišo se je ustavil «rdeči križ». Silva so obtekli in zdaj ga na nosilih nesejo v avtomobil. Pol petih je, vendar smo vsi

«Kaj ne bom, ko pa pada. Luba moja ženska, to ni tako ajnfah. Sm mislu, de bu pršu trahtar orat, pa kar lije! Zato sem pa tud urlaub podaljšou! Morje malu razumet kolk mam jest dela doma!» in možakar rahlo poboža zdravnico z dvema prstoma po licu.

Obeta se, hec' in publika se že zbira po hodniku. Zdravnica tipa očeta pod sukriječem, če je morda premočen in ga prepričuje naj gre spat, on pa se ne da odgnati:

«Preluba gospa dohtar, povejte mi no kaj je z mojo kulturo? Bom šu hmal domu?»

Zdravnica zmaje z glavo: «Saj ste komaj prišli, ko pa začeti v očetovi malhi polliterico s kačjo slino, pripomni v splošno veselje navzočih:

«Oče, oče! Pogledjte vašo kulturo...»

«Ja, to je pa za prijatne!»

«Kar zase prihranite, ampak za jutri, ne za danes. Zdej se greva preobleč in spat, pa bo vse dobro!»

«Dobro? Mar nisem dober? Sej sem trezen!»

«No, trezen ravno ne, kaj?»

«Hedu plan pa tud ne!»

Dan je podoben dnevu

«Ze gréjo!»

«Kdo je danes?»

«Dohtar!»

Vsi vedo kdo je «dohtar», kdo «dohtarca» in kdo «primar». Več zdravnikov namreč ni na oddelku in tako so si ti trije zlahka razdelili «funkcije», morda nekoliko težje dolžnosti, saj morajo izmenoma dežurati na oddelku, razen tega pa se obiskovati dispanzerje v Žužemberku, Trebnjem, Črnomlju, Kočevju in Novem mestu. Če bi imel dan kaj več ur, bi še morda šlo, tako pa - seveda, plačani so z dinarji, z več dinarji kot morda kakšna uradnica, ki ji je edina skrb, da ne bi turška ob pol desetih ušla po kuhalniku in se takoj nato že lahko pravi, da ne bo zamudila pravočasnega štarta pet minut pred drugo uro...

«Dobro jutro!»

Res je «dohtar». Vizita, ki jo vodi, se pozanima za temperaturo, predpiše tablete, pokara koga, če je sinoči razgrajal...

In potem se začne počitek. Glavna naloga bolnika je, da počiva in je, spet počiva, kaj malega pojé, se sprehodi pod balkonom, še kaj pojé in gre čimprej spat.

Lahko si mislite, da je tak delavnik za človeka, ki je garal od vida do vida, korenita sprememba. Hitro se popravi in najhujša nevarnost je mimo. Vendar, na žalost, počitek in jedata nista vse - mogoče niti pol ne! Spanje in tek sta namreč odvisna od dobrega razpoloženja. Marsikomu se stoži po delu, po ženi, po dekletu, po domu. Skrbi za posevstvo in družino mu ne daje miru. Bolnišniški dnevni red vsak dan bolj ubija in namesto da bi šlo na bolje gre na slabše.

Besedo hrepenenje preprost človek malo pozna, tukaj pa ga lahko vidiš z vlažnim očmi naslonjenega na ograjo verande, kako komaj vidno premika ustnice in s pogledom sledi meglicam vse od vijoličastega Roga, dokler ne izginejo neke za Gorjanci. Hrepenenje, hrepenenje.

Zahvala

Na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice smo v četrtek, 26. januarja, doživeli prijeto presenečenje, ko je igrala skupina SYOBODE -DUSAN JEREB- iz Novoga mesta uprizorila igro «Za stanovanje gre», ki nas je zelo razveselila. Za nas je vsaka taka prireditve veliko doživetje in bi želeli, da bi nas igrala skupina še večkrat razveselila s svojim obiskom.

Zal je pri nas stiska glede prostora, dvorana je premajhna, razen tega pa še zasedena z bolničarsko šolo; stalnega odra nimamo, imamo le željo, doživeti vsaj drobce tega, kar doživljajo ljudje izven bolnišnice saj smo končno tudi mi doprinesli delček k sedanjemu lepemu življenju. Srečni smo in hrabri nas, da tisti, ki današnje blaginjo uživajo zdravi in srečni v krogu svojih dragih, ne pozabijo na nas, ki smo meseci in meseci v bolnišnici in hrepenimo po ozdravljenju.

Igralski skupini se lepo zahvaljujemo.

Pacientni pljučnega oddelka

«Madona!» Bumf, bum, tresk! «Te bom al' ne!»

«Škrt!»

Fantje se smeji pod odejo, novinec pa bumf, bumf!

«Škrt, škrt!»

Kdo neki se bo pre naveličal? Nekdo še vztrajno cuka z dolgo črno nitko, ki škra blja s koščkom lesa v prazni škatlici vzgalič pod zglijem novega bolnika...

Prohibicija

Liz ima bufet čez'. Včasih se zgodi, da ga kdo od oseba zasahi pri prepovedanem točenju, vendar škoda ni nikoli velike, ker hrani britnha buča dragoceno tekočino v stekleničkah od sirupa. Tako nikdar ne morejo odkriti cele zaloge, ki

V »prostem času«

V prostem času» je odprta debata na cenejših razvedrilo:

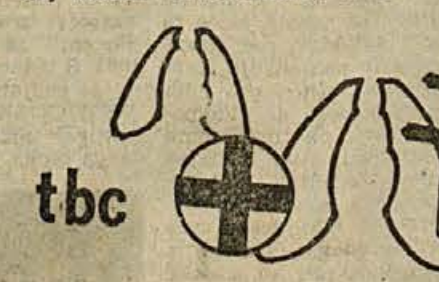
«Ja prijatelj, lahko kooperacija ni niu, ki ima dobro zemljo! Jaz pa dam ti liko za gnojilo in za seme, da mi nič ostane, če si prav dobra letina. Kaj pa, kadar je slaba? Preveč moram tvegati. D lavcu v tovarni je vseeno ali sije sonce: pada toča, on ve, da bo na koncu mese dobil plačo. Jaz pa?»

«Bi šel pa raje v zadrugo?»

«Misliš, da je kar vsaka zadruga d bra? Kaj pa če je ravno naša zanič, ima dva milijona izgube ob letu?»

Druga skupina se je zbrala okrog vet rana iz Prve svetovne:

«Boš ti meni pravil, ko sem bil na S ški fronti pa v Rusiji pa na Nemškem, se vrti zemlja okrog sonca? Saj nisem ne saj vendar različno vidim, da pride son

vsak dan naokrog! Da je zemlja okrog in da so pod nami tudi ljudje? Beži, be najdi si drugega bedaka!»

«Kaj pa santeliti?»

«Ne lomi ga. Kaj pa verjameš cajtes gom, saj veš, da samo lažejo. Jaz jih poznam.»

«Fantje, malica!» Jožica je prinesla za nan pladenj tablet. Fantje se namrdnje Fui!

Pa kaj ko nič ne pomaga: vsak dan tr deset tablet, debelih kot lesniki in zoprn kot smrtni greh.

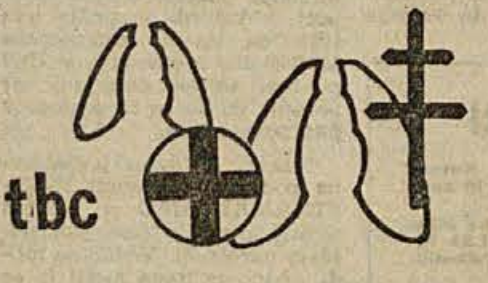
Brrr!

In dokler jih ne pozablješ vsaj deset tisoč, nisi kaj dosti ne pomaga. Ali ste iz čunalj koliko časa to traja?

Zanesljivo se vsakdo nekega dne vse skupaj naveliča, samo zdravnik ne. Daje ti pogum in upanje, da se še vedno izpla živeti, mogoče še bolj kot prej.

Vse drugače znaš ceniti svobodo takra ko si zanjo prikrajšan in vse drugače niti življenje, kadar zauka sova iz visokih črnih smrek na vrhu oddelka.

Sivolasi polkovnik iz sobe številka 4 je pošušal samo enkrat: pela je zaj... MARJAN MOSKO

Zato je najboljša obramba pred jetiko - zdravje!

Smešno! Pa je le res: bacili se raje naselijo takrat, ko je telo oslabiljeno zaradi boleznih (pljučnica, gripa) in tam kamor najlažje pridejo. Ker so tako majčni in lahki, da plavajo po zraku, jih najprej potegnemo s sapo v pljuča. Tukaj je lepo toplo, sveže krvi za hrano dovolj - polzukusimo...

ZDRAVI BOLNIM: TELEVIZOR

Uredništvo Dolenjskega lista se je odločilo, da s pomočjo dolenjskih podjetij in naročnikov našega tednika izvede skromno akcijo. Podmladkarji Rdečega križa po šolah v okraju so zbrali za bolnike Pljučnega oddelka bolnišnice v Novem mestu čez tisoč knjig za knjižnico, prosvetno društvo SYOBODA «Dusan Jereb», jih razveseli s svojim programom kadar je le mogoče, mi pa smo sklenili zbrati sredstva, da bi jim lahko v imenu zdravih soljudi kupili televizijski sprejemnik. Nekaj ur programa na dan lahko precej zmanjša enoličnost dolgotrajnega zdravljenja marsikateremu izmed stopenetdesetih bolnikov v bolnišnici nad Krko. In stopenetdeset tisoč dinarjev res ni taka vsota, da je dežela, iz katere so doma bolniki

(Kočevska, Bela krajina, Posavje, Suha krajina in Dolenjska) ne bi mogla zbrati. Ze jutri pričakujemo prva nakazila na naš tekoči račun št. 606-70/3-24 pri Komunalni banki v Novem mestu, sprejeli pa bomo tudi najmanjše prispevke, ki bi jih posamezniki poslali ali prinesli v naše uredništvo na Glavni trg št. 3 v Novem mestu.

Priskočite na pomoč v človekoljubni akciji! Imena vseh darovalcev bomo po želji sproti objavili v našem listu. Pri vseh nakazilih denarja po pošti navedite na hrbtni strani položnice oziroma na virmanskem nalogu še pripis: «Za televizor bolnikom TBC».

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA

Slovenski kongres telesne kulture

I. kongres telesne kulture bo 7. in 8. aprila v Ljubljani - Sklicali ga bodo PARTIZAN Slovenije, ŠPORTNA ZVEZA SLOVENIJE in CENTRALNI KOMITE LMS - Čemu tako majhno število delegatov iz našega okraja?

Zvezni kongres telesne kulture jeseni 1964 leta v Beogradu je imel predvsem manifestativni značaj, sklicatelj I. kongres slovenske telesne kulture pa imajo namen rešiti konkretne probleme, ki so se pojavili in ki izvirajo iz slovske tradicije naše telesne kulture in v mnogem iz zavirajo njeno nadaljnjo rast...

Tam, kjer delujejo, je naloga oblikovati zvezo za telesno kulturo, da v sodelovanju z Občinskimi odbori SZDL in Občinskimi komiteji LMS sklicajo občinske konferenčne, na katerih morajo analizirati stanje telesne kulture v komunah in izučiti tiste probleme, ki jih bodo njihovi delegati iznesli na kongresu v Ljubljani...

Novomeški okraj bo zastopalo le 15 delegatov

Skupni sekretariat Partizana Slovenije in Športna zveza Slovenije je po pooblastilu sklicateljev kongresa določil število delegatov za posamezne občine in okraje. Pri določanju števila so upoštevali razvost telesne kulture v posameznih komunah...

Novomeški okraj bo zastopalo 15 delegatov. Ta številka je v primerjavi z nekaterimi drugimi okraji odno primerna, zlasti pa zaradi primerjava z nekaterimi občinskimi (Ljubljana-Center 12 delegatov), okraj Marjanez 22 delegatov in okraj Murska Sobota 12 delegatov.

Da bi proučili probleme naše telesne kulture in nakazali smerice za bodoče delo, so Partizan Slovenije, Športna zveza Slovenije in Centralni komite LMS sklicali I. KONGRES TELESNE KULTURE SLOVENIJE. Ta bo zasedal 7. in 8. aprila 1965 v Ljubljani, zbirali pa bo deležce iz naših telesnokulturnih in vseh ostalih družbeno-političnih organizacij.

Namen kongresa je, da se na področju telesne kulture vsaj delno spreminijo in čeprav ima telesna kultura utrla enotno pot do uspehov. Čeprav se je v naši telesni kulturi v povprečnem obdobju marsikaj spremenilo in čeprav ima telesna kultura sedaj drugačno mesto in vlogo kot v stari Jugoslaviji...

V začetku marca: občinske konference

Uspešno delo I. kongresa telesne kulture Slovenije je v prvi vrsti odvisno od temeljitih priprav, ki se morajo kmalu pričeti v vseh osnovnih organizacijah, posebno pa na občinskih konferencah za telesno kulturo. Na šestih od vseh članov osnovne organizacije je treba najprej proučiti vse probleme, ki jih prinaša življenje v osnovni enoti (društvo, klub, sekcija) in zvoledni iz svojih vrst tvarišč in tovarišice, ki bodo zastopali organizacijo na občinski konferenci.

Skrb za strokovne kadre

Potrebe po strokovnih kadrih, po voditeljih, in dopolnjevanje znanj. Nadaljevalni seminarji so bili do sedaj za orodno telovadbo in rokomet, v februarju in marcu pa bodo nadaljevalni seminarji za atletiko, odbojko, ritmiko in tretji seminar za orodno telovadbo. Udeležba telovadnikov iz posameznih društev ni najboljša, vendar pa je zanimanje za posamezne seminare vedno večje. V prvem seminarju za voditelje orodne telovadbe (24. in 25. decembra) je bilo 9, pr. 16 telovadnikov in telovadke iz 11 društev na drugem (21. in 22. januarja) pa 24 iz 13 društev. Tudi v ostalih panogah pričakujemo, da bo na nadaljevalnih seminarjih udeležba večja, saj se je dopolnilo, da nekateri splošno vedo, da tečaj. Krivi so nekateri neaktivni odbojniki, ki so razpisle in vabila okrajne zveze verjetno neprebrane daji v arhiv. Tudi to se se dogaja,

O delu in načrtih novomeškega Avto-moto društva

Čeprav smo o novomeškem Avto-moto društvu zadnje čase manj pisali, to še ne pomeni, da društvo ni delo. Našpoto: 54 kandidatur v bodočih sosejeh, se prav pridno izobražuje na dveh tečajih, izmed katerih se je prvi začel že 26. decembra. Tečajniki kažejo veliko vnanje, pa tudi dobri plačniki so, za kar jih je treba pohvaliti. V začetku marca se bo začel tečaj za obveznike predvojske vzgoje. Na zadnji seji upravne odbora AMD so med drugim sklenili da bodo devizna sredstva, ki jih ima društvo pri SGP Pionir, odstopili OLO oz. okrajni obrtni zbornici. Gospodarska komisija je medtem ocenila stara vozila, last društva, ki bodo prodana na licitaciji (2 avtomobila Mercedes, avtomobil Skoda in motocykl Panhard).

Investijski program za gradnjo servisa in garaž je izdelan. Društvo pa nujno potrebuje poligon (prostor za praktično delo s tečajniki), upravni odbor je sklenil, da bo društvo kupilo avtomobil Fiat 600 in motor 175 ccm znamke Puch za potujevanje civilnih tečajnikov. Za inštruktorje v motornih voznih bodo kupili usposobno obleko, rokavice in čevlje. Jutri popoldne bo spet seja upravne odbora AMD, na dnevnem redu so poročila in razprave o delu v pooblaščenem in gospodarske komisije društva.

PROTI VSEM BOLEZNIH MODERNEGA ČASA : JEJMO RAZUMNEJE!

To ali ono osnovno hranilno prvino je do neke meje mogoče nadomestiti z drugo. Drugače povedano, kalorične potrebe - povprečen človek porabi dnevno okoli 2500 kalorij - je mogoče kriti s hrano, ki vsebuje ogljikove hidrate, beljakovine in maščobe v različnih razmerjih.

Obstaja celo zakon - imenujejo ga zakon izodnamizma - ki pravi, da je vseeno, če organizem prejema namesto ogljikovih hidratov maščobe, ali beljakovine namesto maščob, glavno je, da s to ali ono vrsto živila prejme potrebno količino kalorij.

To pravilo ima izjemo. Nekaterih beljakovinskih snovi - aminskih kislín, triptofana, istidina, lisina, cistina - človeški organizem ne more sam proizvajati. Te aminske kisline pa so nujno potrebne za tvorbo tkiv, zato jih telo mora prejemati s hrano, in sicer živalskega izvora. Niti rastlinske beljakovine ne morejo nadomestiti teh dragocenih snovi, ki so neobhodno potrebne za normalno rast organizma v dobi dorasčanja.

Potrebe po beljakovinah so precej visoke: odrasel človek jih potrebuje dnevno približno gram na kilogram svoje teže, torej nekako 65 do 80 gramov. Vedeti moramo, da je za 80 gramov teh beljakovinskih snovi treba jesti vsaj 40 dkg mesa ali sira!

Maščobe so izrazito rezervno živilo. Naš organizem jih lahko sam proizvađa. Težnja sodobne dietetike je, naj bi uživali čim manj maščob. Res je, da vprašanje zveze med zelo masno hrano in arteriosklerozo (poapnenjem žil) še ni rešeno, nedvomno pa je pametno maščobe v prehrani omejiti. Določena količina maščob pa je organizmu vseeno potrebna. Nedavna raziskovanja pričajo, da utegne pomanjkanje nenasičenih maščobnih kislín povzročiti hude motnje v delovanju jeter in ledvic.

Povsem neškodljivi so ogljikovi hidrati. Te hranilne snovi so v naravi najbolj razširjene in tudi najcenejše. Zato tvorijo sestavni del prehrane v slabo razvitih delih sveta, mnogo manj pa jih porabijo v gospodarsko razvitih deželah. Skoraj vsi zdravniki se danes strinjajo s tem, da "absolutne" diete, temelječe samo na eni prehrabi prvini, niso primerne, vsaj za zdravega človeka ne. Izključno mlečna, vegetarijanska ali sadna prehrana našemu organizmu ni primerna, kajti človek po svoji anatomski in fiziološki zgradbi, po navadah in instinktu ni ne izključno rastlinojed in ne samo mesojed, ampak oboje. Vsakršna preveč enolična prehrana utegne prej ali slej privede do pomanjkanja vitaminov, rudninskih snovi ali beljakovin.

Vsaka prehrana, kakršne vrste je že, mora zagotoviti dnevno zadostno količino beljakovinskih snovi - pri otrocih 2 do 3 grame na kilogram telesne teže, pri odraslih, kakor smo že rekli, gram na kilogram telesne teže. Od dnevnih množic beljakovin naj bo vsaj tretjina živalskega izvora: preskrbe nam jo meso, ribe - tudi konzervirane, sušene ali nasoljene - ali sir.

Povedati moramo, da sir lahko popolnoma nadomesti meso v prehrani. Sir ima večjo hranilno vrednost in vsebuje več beljakovin kakor meso; razen tega je tudi cenejši. Normalna prehrana mora vsebovati obilico sadja in zelenjave. Ne zaradi hranilne vrednosti, ampak zato, ker vsebuje veliko vitaminov in rudninskih snovi, zlasti kalcija - prvine, ki je v prehrani skoraj zmeraj primanjkuje.

Prav tiste povrtnine, ki so najmanj ceneje in najmanj redilne, vsebujejo največ kalcija; to so cikorka, zelje, pesa, kreča in artičoka. Ne smemo pozabiti, da kuhanje precej zmanjša količino vitaminov, rudninskih soli in redilnih snovi v povrtninah in žitaricah. Zato je najbolje, da jih uživamo - kadar ni mogoče presnih - v obliki omak in zelenjadnih juh; mnogo dragocenih snovi se namreč izluži med kuhanjem v vodi, ki jo pa v tako pripravljene zelenjave uporabimo. Vitamini niso živila pravem pomenu besede, ampak nekakšne zaščitne snovi. Kadar jih v prehrani primanjkuje, nekeakšno posledice: rahitis, skorbut, motnje vida, nevroze, prebavne težave.

Uspela zabava v Sevnici

Sobotna maškara, ki je priredilo v svojem domu TVD Partizana, je zelo dobro uspela. V prijetnih in domiselno okrašenih prostorih se je zbralo okrog 400 obiskovalcev, ki so videli več izvirnih in spodobnih mask. Med maskami je bilo 9 večjih skupin kot: »Planinska naveza-encijan«, »Pomlad«, razni begi, pesve, maškarade s haremii in spremstvom in z vprego šestih belcev; nadalje so lahko videli »Luciferja« s peklenskimi cigankami. Predmetno rajanje je trajalo več do zore. Marljivo delavci »Partizana« bodo dobiček porabili za telesnovadno dejavnost.

Penko - letošnji prvak Novega mesta

Turnir za letošnje prvenstvo Novega mesta v šahu se približuje koncu. Penko je z lepo zmago nad Radovanovcem dokazal, da so bila upravičena mnenja, da bo letošnji prvak. Penko je igral prav dobro in je redko je bila njegova zmaga ogrožena. Vrstni red po 10. kolu je naslednji: Penko 8 in pol (1), Radovanovič in Sitar 6 in pol (2), Klešar 6 in pol (1), Avsec 5 in pol (2), Jenko 5 (2), Mestnik 5 (1), Čujnik 3 in pol (2) itd.

Zdaj vodi SLOVENSKI JADRAN

Četrto kolo TT-jevega tekmovanja uradnih slovenskih listov in RTV Ljubljane je prineslo doslej najboljšo rezultate. Predstavnika »Slovenskega Jadrana« iz Kopra in ljubljanskega »Poleta« sta pravilno usagnila 8 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več.

V Sevnici vodi Rudi Blas

Poročali smo že, da se je 17. januarja začel drugi turnir šahovske sekcije DVD Svobode iz Sevnice. Turnir, ki je zdaj prešel v drugo polovico, velja tudi za prvenstvo Sevnice. V prvi polovici so vodili neporaženi Maurer, Rautar, Sustušter in Inž. Mrva. V tej skupini je bil vse do poraza s Sustušterjem tudi Rudi Blas. Prav zaradi tega poraza pa je začel Blas igrati bolj premišljeno. Zdaj je edini med 21 šahisti, ki je izgubil samo en dvojbi. Inž. Mrva je z eno izgubljenim partijo sredi remiziranjem na drugem mestu. Inž. Mrva bo verjetno prehitel lanskega zmagovalca Blas je lani delil 1-2. mesto; ima pa lažje nasprotnike kot vodči. Rudi Blas pa mora igrati še z močnimi nasprotniki, kot so Inž. Mrva, Zemljak, Rautar in B. Košir. Vendar bi bilo presenečajo napovedovati uspeh posameznih igralcev. Lahko preseneti še Edi Rautar, ki je lani z Blasom delil prvo mesto, vendar za prvo mesto nimamo možnosti. Seveda tudi druga presenečenja niso izključena. J. B.

V NEDELJO V NOVEM MESTU: TURNIR NAJBOLJŠIH V NAMIZNEM TENISU

Okrajna tekmovanja v namiznem tenisu so vedno bolj pogostna in to je tudi vzrok, da se kakovost igralcev izboljšuje. Turnir desetih najboljših igralcev in šestih najboljših igralcev v Sevnici, ki bo v nedeljo, 19. februarja, v Novem mestu (od 8. ure dalje v telovadnici osnovne šole), bo velikega pomena. Ker se bo vsak igralec pomeril z vsakim, bo turnir del pravilno sliko o znanju in telovadnih sposobnostih najboljših igralcev in igral v okraju. Pri moških bodo nastopili Turk, Pleček, Gunde, Somrak in Berger. Iz Novega mesta, Turna, Idra in verjetno Nargalja iz Krškega, Boljkovec iz Crnomlje, medtem ko nam predstavniki Metlike in Brezje še niso znani. O favorizih je težko govoriti, toda največ upanja na zmago ima Turk, zelo novarenc pa mu bo Boljkovec.

V prihodnje več uspehov

V četrtek, 2. februarja, je bil v Otočcu redni letni občni zbor TVD Partizana. Udeležilo se je 78 članov in ljubiteljev športa. Ko so pregledali dosedanje delo društva, so ugotovili, da so bili najuspešnejši nogometaši. Igralci namiznega tenisa in šahisti. Na prireditvi v pooblaščenem in gospodarske občine so nogometaši dosegli prvo mesto. V razpravi na poročila je bilo največ govora o dosedanjih uspehih društva. Na koncu so izvršili nov odbor. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Vinko Rahžej. Med sklepi sta najvažnejša ta: popraviti bodo dom in nabavili več zog. Jože Baškovič

Nad 450 ljudi je prišlo v četrtek zvečer na ustni časopis v dvorani kina na Senovem. Bilo jih je toliko, da so morali odpreti celo stranska vrata dvorane, kakor kaže slika, in še jih je precej ostalo zunaj. Na uspelem večeru so razen članikarjev DELA, DOLENSKEGA LISTA in RTV iz Novega mesta sodelovali tudi četnik senovske SVOBODE in glasbeni ansambel »STEB« Svobode Brestanica

Zlata poroka MARIJE in JANEZA ZIDARIČ v Dobovi

Na matičnem uradu krajevnega odbora v Dobovi je bila 4. februarja redka slovensost: ta dan sta imela zlato poroko - 50 let skupnega življenja - Marija in Janez Zidarič iz Sel št. 17 pri Dobovi. Poročila sta se 6. februarja 1911 v Kapelah; imela sta 13 otrok, izmed katerih sta desetim prava vplačila in lepo življenje. Danes se lahko ponosno ozreta na otroke, vnuke in vnukinje. Praven vzgojo 10 živčih otrok sta imela v življenju težko pot. Kot kmetovalca sta se pehala za obstoj na zemlji v težkih časih nekdanje kraljevine, najhujši udarec pa sta doživela, ko su nemški nacisti z drugimi domačini vred izselili z rodne rude in ju pregnali v nemška taborišča. Ostala sta zvesta in trdna Slovenc kakor vsa njuna družina. Vedela sta, da so jugoslovanski narodi doma zgrabili za orožje in da bo prišla svoboda. Dočkala sta jo in se radostna vrnila na opustošeni dom, ki sta ga z ljubeznijo in velikim trudom spet obnovila. V tihih družinskih srečih sta zdava in čila pričakala visoki jubilej, zlato poroko. Krajevni odbor v Dobovi jima je podaril skromno darilo. Člani organizacij, kolektivov in prebivalci Dobove z okolice vrd jima ponovno čestitajo za visoki jubilej in jima želijo še mnogo srečnih in zadovoljnih dni v skupnem življenju!

Penko - letošnji prvak Novega mesta

Turnir za letošnje prvenstvo Novega mesta v šahu se približuje koncu. Penko je z lepo zmago nad Radovanovcem dokazal, da so bila upravičena mnenja, da bo letošnji prvak. Penko je igral prav dobro in je redko je bila njegova zmaga ogrožena. Vrstni red po 10. kolu je naslednji: Penko 8 in pol (1), Radovanovič in Sitar 6 in pol (2), Klešar 6 in pol (1), Avsec 5 in pol (2), Jenko 5 (2), Mestnik 5 (1), Čujnik 3 in pol (2) itd.

Zdaj vodi SLOVENSKI JADRAN

Četrto kolo TT-jevega tekmovanja uradnih slovenskih listov in RTV Ljubljane je prineslo doslej najboljšo rezultate. Predstavnika »Slovenskega Jadrana« iz Kopra in ljubljanskega »Poleta« sta pravilno usagnila 8 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak napovedovalec na razpolago le eno samo kolo in nič več. Predstavnika našega lista v tem kolu - Marjan Kuhar iz Novega mesta - sicer ni med zmagovalci, toda vseeno je njegov rezultat tako dober, da je ohranil našemu listu visoko mesto v vrstnem redu. V prvem delu svoje napovedi je imel nesrečno roko, saj je od šestih usagnil le en rezultat, zato pa se je v drugem popravil in od šestih usagnil 5 rezultatov, kar je doslej rekord v tem tekmovanju in tudi drugič lep uspeh. Upoštevati je treba, da spet niso izostala presenečenja in da ima vsak

V Tržišču so nam povedali

Na zborih volivcev v Tržišču — bili so dobro pripravljani in obisk zadovoljiv — so razpravljali o perspektivnem planu, razen tega pa še o najbolj perečih krajevnih vprašanjih. Poti so zelo slabe, kakšnih posebnih sredstev pa plan za to ne predvideva. Organizirani bodo morali več akcij in zbrati potrebna sredstva. Ljudje bodo pomagali s prostovoljnimi delom in zbirali sredstva v obliki samopriponov.

Vodovod v Tržišču napaja le del naselja. Volivci želijo, naj bi vsaj vse središče dobilo pitno vodo. Seveda bodo tudi to vprašanje več ali manj sami rešili. 88 odstotkov volivcev je članov Socialistične zveze. Prebivalci pravijo. Kaj ko bi nam pomagala prav SZDL!

O pokopališču in mrtvašnici menijo, da nista najbolje urejena, zlasti mrtvašnica ne, v kateri, kakor govorijo, še mrlič niso varni pod streho. Razpravljajo pa že o tem, da bi bilo najno urediti prostor za novo pokopališče, ki naj bi bilo od sedanjega oddaljeno najmanj 500 metrov.

Protisna zborovanja v Vidmu-Krškem

Prebivalce občine Videm-Krško je vest o gnusnem zločinu nad vodnjem kongoskega ljudstva P. Lumumbo in sodelavca pretesla v dno srca. V torko so delavci tovarne papirja in celuloze na Vidmu, Kovinarske zadruge, Elektrarne v Breslanici in rudnika na Senovem priredili protisna zborovanja, s katerih so poslali 4 brzojavke Organizaciji združenih narodov v New York. Delovni ljudje obsojajo zločin nad afriškimi voditelji in zahtevajo stroge kazni za kolonialiste in Kongu in za tiste, ki jih podpirajo in vzdržujejo. Včeraj ob 13. uri je bilo v Krškem veliko javno protisno zborovanje, na katerem so prebivalci mesta ostro kritizirali najnovjši zločin kolonialistov nad kongoskim ljudstvom.

D. K.

Zakaj na cesti v Krškem prah?

Dolgoletna želja prebivalcev Krškega, da bi se zgradila cesta skozi mesto, se je uresničila. Ni se pa uresničila želja, da bi ne bilo več prahu. In zakaj? Nič se ne spravi, da bi ukazal odstraniti zdrobljen pesek, ki so ga januarja posipali po ledeni cesti! Zopet se dvigujejo oblaki prahu... Upravičeno je kritika prebivalstva, ki sprašuje, koliko časa bo treba še zapirati okna in držati na cesti roke na ustih. Vsi pa smo prepričani, da odstranitev peska s ceste ne bi mnogo stala, manjka le dobra volja.

I. Z. D. K.

Iz Suhe krajine pišejo

VOLIVCI V AJDOVCU: HOČEMO ELEKTRIKO

Na zadnjem zboru volivcev so zahtevali, naj elektrifikacijski odbor iz Ajdovca čimprej pripravi obračun dosedanjih del. Ta zahteva prebivalcev Podlope in Brezove rebrji je upravičena, saj je pri njih že marsikatero gospodarstvo za elektrifikacijo prispevalo več kot gospodarstva iz Ajdovca, Srednjega in Velikega Lipovca, kjer že imajo elektriko. Nadaljnja dela bodo lahko končali, saj potrebujejo le še okrog tri milijone dinarjev, od tega pa sta dva milijona že zagotovljena iz posojil bivše KZ na Dvoru, en milijon bodo dobili pri obračunu s sedanjimi in prihodnjimi porabniki elektrike na celotnem področju Ajdovca.

DESNI BRG ŽUZEMBERKA: PRI IZLIVKI NI VODE

Medtem ko ima del prebivalstva na levem bregu Krke v Žuzemberku že vodovod, se je na desnem bregu osušila edina pipa, kjer je doslej tekla voda. Črpalki, ki je prej dovajala vodo tudi na levi breg, so ustavili. Na desnem bregu je namreč porušila dovodna cev k izlivki. Prebivalci, ki morajo zaradi tega nositi vodo iz Krke, so zelo nezadovoljni. Prav bi bilo, če bi dva tečaja je veliko zanimanje, saj so načela za tako nego in vzdrževanje povsem nova in zelo uspešna.

Iz Škocjana se oglašajo

V januarju je bil v Škocjanu tečaj Rdečega križa za dekleta. Tečaja se je redno udeleževalo 20 deklet. Z velikim zanimanjem so spremljali predavanja o prvi pomoči, ureditvi doma, o zdravi prehrani, še prav posebej pa so se veselile zadnjega dela tečaja, to je praktičnega pripravljanja hrane. Ob zaključku so dekleta povedala, da so se na tečaju naučile mnogo koristnih stvari in da bodo prihodnje leto na drugi del tečaja spet prišli.

Ta mesec bo Rdeči križ organiziral še dva tečaja za nego bolnikov na domu. Tudi za ta dva tečaja je veliko zanimanje, saj so načela za tako nego in vzdrževanje povsem nova in zelo uspešna.

B.

Poljanci o svojih problemih

Pred dnevi so bili v Poljanski dolini zbori volivcev, na katerih so razpravljali o perspektivnem planu črnomajskih občin. Zbori so tudi ocenili delo krajevnih odborov (zdaj sta v črnomajski občini dva krajevna odbora več). Volivci so predvsem razpravljali o krajevnih problemih, več o slabih cestah in prometnih zvezah s Črnomljem. Precej so govorili o zobozdravstveni službi v Poljanski dolini. Kraj je zelo oddaljen bodisi od Črnomlja ali od Kočevja. Če si hoče človek popravljati zobe, ima največkrat še s prevozom dovolj stroškov, velikokrat pa niti na vrsto ne pride. Volivci so prevsem za šolske otroke zahtevali boljše pogoje pri popravilu zob. Zobozdravnik naj bi v prihodnje objel dvakrat na teden obiskal Poljansko dolino. Nadalje so razpravljali o ustanovitvi lesne obrti in žage. Lesa je dovolj, saj odpeljejo od tam čez 1500 skubev hlodov na leto. Če bi pomagala občina, bi kaj lahko ustanovili manjši obrat in v njem zaposlili delovno silo, ki je je preveč.

Cesta od Vrha gore do dobilso čkega ovinka je nujna. Sedanja je prestrma in prenevarna za vozila. Volivci menijo, da bi bilo potrebno zgraditi železobetonski most čez Kolpo. Predlogov pa je bilo še več.

Krajevni odbor Zveze borecv

Če pestrejši!

Delavnost mladine novomeške občine se iz leta v leto širi. Vse to nalaga vodstvu občinskega komiteja odgovorne naloge. Zanimajo se, da uresničijo sklope, ki jih je sprejela mladina na svoji občinski konferenci, zahteva precejšnje pomoč vse mladine. Program je v letošnjem jubilejnem letu še bolj pester kot prejšnja leta.

V TEM TEDNU WAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtak, 16. februarja — Danilo Petek, 17. februarja — Silvin Sobota, 18. februarja — Dragoslava Nedelja, 19. februarja — Miroslav
Ponedeljek, 20. februarja — Leon
Torek, 21. februarja — Irena
Sreda, 22. februarja — Marjeta.

KINO

Črnomelj: 17. in 19. februarja ameriški barvni film »Hrabri in smelci«, 21. in 22. februarja ameriški barvni film »Princ in igračke«. Dolenjske Toplice: 18. februarja francoski film »Montparnass«. Kostanjevica na Krki: 19. februarja angleški pustolovski film »Abdulah veliki«. 18. februarja francoski film »Montparnass«. 19. februarja ameriški film »Sonce zopet sijalo«. 22. februarja nemški film »Nedokončana zgodba«. **Makronog:** 16. februarja francosko-italijanski film »Štiri korake v oblake«. 18. in 19. februarja ameriški film »Doživljaji kapitana Valja«. **Novo mesto — Krka:** od 17. do 19. februarja jugoslovanski film »Košček sinjega neba«, od 21. do 23. februarja ruski barvni film »Rdeče listje«. **Novo mesto — Dom JLA:** od 17. do 19. februarja čehoslovanski film »Vrnjeni življenju«, od 20. do 22. februarja ameriški film »Zlati trobenta«. **Semič:** 19. februarja ameriški barvni film »Hrabri in smelci«. 21. in 22. februarja italijansko-francoski film »Poslednji raj«. **Trebnje na Doli:** 18. in 19. februarja ameriški barvni film »Hrabri in smelci«. Predstava v soboto ob 19. uri in v nedeljo ob 14., 16. in 18. uri.

ZAHVALA

Krajevni odbor Rdečega križa v Smilnem pri Novem mestu poklanja 2000 dinarjev namesta venca na grob Franca Prijetaja iz Smilnega dijaški kuhinji v Novem mestu.

RAZPIS

Uprava za ceste LRS razpisuje delovno mesto cestnega nadzornika v Kočevju za leto 1963. Prijavitelj mora imeti vsaj štiri leta delovne izkušnje. Informacije daje in prošnje sprejema Uprava za ceste LRS, Tehniška sekcija, Novo mesto, Ljubljanska 8.

PREKLICI

IZGUBILA SEM ZDRAVSTVENO IZKAZNICO št. 30121 in jo s tem predložim. Informacije daje in prošnje sprejema Uprava za ceste LRS, Tehniška sekcija, Novo mesto, Ljubljanska 8.

IZGUBILA SEM ZDRAVSTVENO IZKAZNICO št. 10690 in jo s tem predložim. Informacije daje in prošnje sprejema Uprava za ceste LRS, Tehniška sekcija, Novo mesto, Ljubljanska 8.

KUPIM DRUŽINSKO STANOVANJE

Novo mesto ali bližnji okolici. Plačam kakor v notovini. Naslov v upravi lista. (107-61)

PREJEMEM gospodinjstvo pomočnico, lahko tudi začelnico, za varstvo otrok. Grezoz Repanšek, domač v Radomlje.

NOVO V KRMELJU

razpravljali o perspektivnem planu rudnika.

11 odstotkov rudarjev stanuje v Krmelju, poudarjajo pa, da je precej pogojev za ustanovitev rudarske kolonije. Rudnik zgradi na leto za svoje člane 3 stanovanja, vendar bi bilo potrebno zgraditi vsaj 6-stanovnijski blok. Predvsem manjka sanitskih stanovanj. Potrebnovali bi še dva lokala, obrtno in trgovsko delavnico.

Petletni perspektivni plan predvideva tudi dograditev zdravstvenega doma (graditvo so pričeli že 1958. leta, za katerega potrebujejo še okrog 3 milijone dinarjev. Hkrati bodo uredili zobozdravstveno in patronežno službo in ustanovili lekarno.

Gostinski obrat bodo tudi morali ustanoviti. Pogojev za razvoj turizma je v tem kraju dovolj. Uredili bodo še nekaj tujskih sob.

Trgovsko podjetje »Sloga« iz Sevnice bo v Krmelju zgradilo bencinsko črpalno; nekaj delov zanj so že nabavili.

Kmetijska zadruga iz Tržišča se je združila s Kmetijsko zadrugo v Šentjanžu. Tako bo tudi na tem področju samo ena kmetijsko-gospodarska enota.

SPORED RADIO LJUBLJANA

SOBOTA — 13. FEBRUARJA:
6.00-8.00 Dobro jutro! (Pisan glasbeni spored) — 8.25-8.50 Nekaj domačih — 9.00-9.40 Reklame — 9.45 Glasba ob delu — 9.50 Narodni motivi v komorni glasbi — 9.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Majhno potovanje po Jugoslaviji — 10.15 Erno Dohnanyi: Variacije na otroško pesem za klavir in orkester — 10.40 Angleška mladina — 10.45 Ansambel Maurice Larcange — 11.00 Po svetu — 11.30 Pionirski tehnik — 11.50 Otroci izbirajo pesmico — 12.00 Skladbe S. Binioškega — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Zabaevan opoldanski spored — 12.35 Obvestila in zabavna glasba — 12.40 S knjižnega trga — 12.45 Ali vam enakojst — 12.46 Občinski zbor Enakost iz Kranja — 12.50 Lokalni dnevnik — 12.55 Pionirski spored — 13.00 Pionirski spored — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Iz naših krajev — 13.50 Od arje do arje — 14.20 Sport in športniki — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.45 Obvestila, reklame in zabavna glasba — 14.50 Kmetijska glasba — 15.00 Ali vam enakojst — 15.05 Lokalni zbor Enakost iz Kranja — 15.10 Lokalni dnevnik — 15.15 Pionirski spored — 15.20 Pionirski spored — 15.30 Pionirski spored — 15.40 Pionirski spored — 15.50 Pionirski spored — 16.00 Pionirski spored — 16.10 Pionirski spored — 16.20 Pionirski spored — 16.30 Pionirski spored — 16.40 Pionirski spored — 16.50 Pionirski spored — 17.00 Pionirski spored — 17.10 Pionirski spored — 17.20 Pionirski spored — 17.30 Pionirski spored — 17.40 Pionirski spored — 17.50 Pionirski spored — 18.00 Pionirski spored — 18.10 Pionirski spored — 18.20 Pionirski spored — 18.30 Pionirski spored — 18.40 Pionirski spored — 18.50 Pionirski spored — 19.00 Pionirski spored — 19.10 Pionirski spored — 19.20 Pionirski spored — 19.30 Pionirski spored — 19.40 Pionirski spored — 19.50 Pionirski spored — 20.00 Pionirski spored — 20.10 Pionirski spored — 20.20 Pionirski spored — 20.30 Pionirski spored — 20.40 Pionirski spored — 20.50 Pionirski spored — 21.00 Pionirski spored — 21.10 Pionirski spored — 21.20 Pionirski spored — 21.30 Pionirski spored — 21.40 Pionirski spored — 21.50 Pionirski spored — 22.00 Pionirski spored — 22.10 Pionirski spored — 22.20 Pionirski spored — 22.30 Pionirski spored — 22.40 Pionirski spored — 22.50 Pionirski spored — 23.00 Pionirski spored — 23.10 Pionirski spored — 23.20 Pionirski spored — 23.30 Pionirski spored — 23.40 Pionirski spored — 23.50 Pionirski spored — 24.00 Pionirski spored — 24.10 Pionirski spored — 24.20 Pionirski spored — 24.30 Pionirski spored — 24.40 Pionirski spored — 24.50 Pionirski spored — 25.00 Pionirski spored — 25.10 Pionirski spored — 25.20 Pionirski spored — 25.30 Pionirski spored — 25.40 Pionirski spored — 25.50 Pionirski spored — 26.00 Pionirski spored — 26.10 Pionirski spored — 26.20 Pionirski spored — 26.30 Pionirski spored — 26.40 Pionirski spored — 26.50 Pionirski spored — 27.00 Pionirski spored — 27.10 Pionirski spored — 27.20 Pionirski spored — 27.30 Pionirski spored — 27.40 Pionirski spored — 27.50 Pionirski spored — 28.00 Pionirski spored — 28.10 Pionirski spored — 28.20 Pionirski spored — 28.30 Pionirski spored — 28.40 Pionirski spored — 28.50 Pionirski spored — 29.00 Pionirski spored — 29.10 Pionirski spored — 29.20 Pionirski spored — 29.30 Pionirski spored — 29.40 Pionirski spored — 29.50 Pionirski spored — 30.00 Pionirski spored — 30.10 Pionirski spored — 30.20 Pionirski spored — 30.30 Pionirski spored — 30.40 Pionirski spored — 30.50 Pionirski spored — 31.00 Pionirski spored — 31.10 Pionirski spored — 31.20 Pionirski spored — 31.30 Pionirski spored — 31.40 Pionirski spored — 31.50 Pionirski spored — 32.00 Pionirski spored — 32.10 Pionirski spored — 32.20 Pionirski spored — 32.30 Pionirski spored — 32.40 Pionirski spored — 32.50 Pionirski spored — 33.00 Pionirski spored — 33.10 Pionirski spored — 33.20 Pionirski spored — 33.30 Pionirski spored — 33.40 Pionirski spored — 33.50 Pionirski spored — 34.00 Pionirski spored — 34.10 Pionirski spored — 34.20 Pionirski spored — 34.30 Pionirski spored — 34.40 Pionirski spored — 34.50 Pionirski spored — 35.00 Pionirski spored — 35.10 Pionirski spored — 35.20 Pionirski spored — 35.30 Pionirski spored — 35.40 Pionirski spored — 35.50 Pionirski spored — 36.00 Pionirski spored — 36.10 Pionirski spored — 36.20 Pionirski spored — 36.30 Pionirski spored — 36.40 Pionirski spored — 36.50 Pionirski spored — 37.00 Pionirski spored — 37.10 Pionirski spored — 37.20 Pionirski spored — 37.30 Pionirski spored — 37.40 Pionirski spored — 37.50 Pionirski spored — 38.00 Pionirski spored — 38.10 Pionirski spored — 38.20 Pionirski spored — 38.30 Pionirski spored — 38.40 Pionirski spored — 38.50 Pionirski spored — 39.00 Pionirski spored — 39.10 Pionirski spored — 39.20 Pionirski spored — 39.30 Pionirski spored — 39.40 Pionirski spored — 39.50 Pionirski spored — 40.00 Pionirski spored — 40.10 Pionirski spored — 40.20 Pionirski spored — 40.30 Pionirski spored — 40.40 Pionirski spored — 40.50 Pionirski spored — 41.00 Pionirski spored — 41.10 Pionirski spored — 41.20 Pionirski spored — 41.30 Pionirski spored — 41.40 Pionirski spored — 41.50 Pionirski spored — 42.00 Pionirski spored — 42.10 Pionirski spored — 42.20 Pionirski spored — 42.30 Pionirski spored — 42.40 Pionirski spored — 42.50 Pionirski spored — 43.00 Pionirski spored — 43.10 Pionirski spored — 43.20 Pionirski spored — 43.30 Pionirski spored — 43.40 Pionirski spored — 43.50 Pionirski spored — 44.00 Pionirski spored — 44.10 Pionirski spored — 44.20 Pionirski spored — 44.30 Pionirski spored — 44.40 Pionirski spored — 44.50 Pionirski spored — 45.00 Pionirski spored — 45.10 Pionirski spored — 45.20 Pionirski spored — 45.30 Pionirski spored — 45.40 Pionirski spored — 45.50 Pionirski spored — 46.00 Pionirski spored — 46.10 Pionirski spored — 46.20 Pionirski spored — 46.30 Pionirski spored — 46.40 Pionirski spored — 46.50 Pionirski spored — 47.00 Pionirski spored — 47.10 Pionirski spored — 47.20 Pionirski spored — 47.30 Pionirski spored — 47.40 Pionirski spored — 47.50 Pionirski spored — 48.00 Pionirski spored — 48.10 Pionirski spored — 48.20 Pionirski spored — 48.30 Pionirski spored — 48.40 Pionirski spored — 48.50 Pionirski spored — 49.00 Pionirski spored — 49.10 Pionirski spored — 49.20 Pionirski spored — 49.30 Pionirski spored — 49.40 Pionirski spored — 49.50 Pionirski spored — 50.00 Pionirski spored — 50.10 Pionirski spored — 50.20 Pionirski spored — 50.30 Pionirski spored — 50.40 Pionirski spored — 50.50 Pionirski spored — 51.00 Pionirski spored — 51.10 Pionirski spored — 51.20 Pionirski spored — 51.30 Pionirski spored — 51.40 Pionirski spored — 51.50 Pionirski spored — 52.00 Pionirski spored — 52.10 Pionirski spored — 52.20 Pionirski spored — 52.30 Pionirski spored — 52.40 Pionirski spored — 52.50 Pionirski spored — 53.00 Pionirski spored — 53.10 Pionirski spored — 53.20 Pionirski spored — 53.30 Pionirski spored — 53.40 Pionirski spored — 53.50 Pionirski spored — 54.00 Pionirski spored — 54.10 Pionirski spored — 54.20 Pionirski spored — 54.30 Pionirski spored — 54.40 Pionirski spored — 54.50 Pionirski spored — 55.00 Pionirski spored — 55.10 Pionirski spored — 55.20 Pionirski spored — 55.30 Pionirski spored — 55.40 Pionirski spored — 55.50 Pionirski spored — 56.00 Pionirski spored — 56.10 Pionirski spored — 56.20 Pionirski spored — 56.30 Pionirski spored — 56.40 Pionirski spored — 56.50 Pionirski spored — 57.00 Pionirski spored — 57.10 Pionirski spored — 57.20 Pionirski spored — 57.30 Pionirski spored — 57.40 Pionirski spored — 57.50 Pionirski spored — 58.00 Pionirski spored — 58.10 Pionirski spored — 58.20 Pionirski spored — 58.30 Pionirski spored — 58.40 Pionirski spored — 58.50 Pionirski spored — 59.00 Pionirski spored — 59.10 Pionirski spored — 59.20 Pionirski spored — 59.30 Pionirski spored — 59.40 Pionirski spored — 59.50 Pionirski spored — 60.00 Pionirski spored — 60.10 Pionirski spored — 60.20 Pionirski spored — 60.30 Pionirski spored — 60.40 Pionirski spored — 60.50 Pionirski spored — 61.00 Pionirski spored — 61.10 Pionirski spored — 61.20 Pionirski spored — 61.30 Pionirski spored — 61.40 Pionirski spored — 61.50 Pionirski spored — 62.00 Pionirski spored — 62.10 Pionirski spored — 62.20 Pionirski spored — 62.30 Pionirski spored — 62.40 Pionirski spored — 62.50 Pionirski spored — 63.00 Pionirski spored — 63.10 Pionirski spored — 63.20 Pionirski spored — 63.30 Pionirski spored — 63.40 Pionirski spored — 63.50 Pionirski spored — 64.00 Pionirski spored — 64.10 Pionirski spored — 64.20 Pionirski spored — 64.30 Pionirski spored — 64.40 Pionirski spored — 64.50 Pionirski spored — 65.00 Pionirski spored — 65.10 Pionirski spored — 65.20 Pionirski spored — 65.30 Pionirski spored — 65.40 Pionirski spored — 65.50 Pionirski spored — 66.00 Pionirski spored — 66.10 Pionirski spored — 66.20 Pionirski spored — 66.30 Pionirski spored — 66.40 Pionirski spored — 66.50 Pionirski spored — 67.00 Pionirski spored — 67.10 Pionirski spored — 67.20 Pionirski spored — 67.30 Pionirski spored — 67.40 Pionirski spored — 67.50 Pionirski spored — 68.00 Pionirski spored — 68.10 Pionirski spored — 68.20 Pionirski spored — 68.30 Pionirski spored — 68.40 Pionirski spored — 68.50 Pionirski spored — 69.00 Pionirski spored — 69.10 Pionirski spored — 69.20 Pionirski spored — 69.30 Pionirski spored — 69.40 Pionirski spored — 69.50 Pionirski spored — 70.00 Pionirski spored — 70.10 Pionirski spored — 70.20 Pionirski spored — 70.30 Pionirski spored — 70.40 Pionirski spored — 70.50 Pionirski spored — 71.00 Pionirski spored — 71.10 Pionirski spored — 71.20 Pionirski spored — 71.30 Pionirski spored — 71.40 Pionirski spored — 71.50 Pionirski spored — 72.00 Pionirski spored — 72.10 Pionirski spored — 72.20 Pionirski spored — 72.30 Pionirski spored — 72.40 Pionirski spored — 72.50 Pionirski spored — 73.00 Pionirski spored — 73.10 Pionirski spored — 73.20 Pionirski spored — 73.30 Pionirski spored — 73.40 Pionirski spored — 73.50 Pionirski spored — 74.00 Pionirski spored — 74.10 Pionirski spored — 74.20 Pionirski spored — 74.30 Pionirski spored — 74.40 Pionirski spored — 74.50 Pionirski spored — 75.00 Pionirski spored — 75.10 Pionirski spored — 75.20 Pionirski spored — 75.30 Pionirski spored — 75.40 Pionirski spored — 75.50 Pionirski spored — 76.00 Pionirski spored — 76.10 Pionirski spored — 76.20 Pionirski spored — 76.30 Pionirski spored — 76.40 Pionirski spored — 76.50 Pionirski spored — 77.00 Pionirski spored — 77.10 Pionirski spored — 77.20 Pionirski spored — 77.30 Pionirski spored — 77.40 Pionirski spored — 77.50 Pionirski spored — 78.00 Pionirski spored — 78.10 Pionirski spored — 78.20 Pionirski spored — 78.30 Pionirski spored — 78.40 Pionirski spored — 78.50 Pionirski spored — 79.00 Pionirski spored — 79.10 Pionirski spored — 79.20 Pionirski spored — 79.30 Pionirski spored — 79.40 Pionirski spored — 79.50 Pionirski spored — 80.00 Pionirski spored — 80.10 Pionirski spored — 80.20 Pionirski spored — 80.30 Pionirski spored — 80.40 Pionirski spored — 80.50 Pionirski spored — 81.00 Pionirski spored — 81.10 Pionirski spored — 81.20 Pionirski spored — 81.30 Pionirski spored — 81.40 Pionirski spored — 81.50 Pionirski spored — 82.00 Pionirski spored — 82.10 Pionirski spored — 82.20 Pionirski spored — 82.30 Pionirski spored — 82.40 Pionirski spored — 82.50 Pionirski spored — 83.00 Pionirski spored — 83.10 Pionirski spored — 83.20 Pionirski spored — 83.30 Pionirski spored — 83.40 Pionirski spored — 83.50 Pionirski spored — 84.00 Pionirski spored — 84.10 Pionirski spored — 84.20 Pionirski spored — 84.30 Pionirski spored — 84.40 Pionirski spored — 84.50 Pionirski spored — 85.00 Pionirski spored — 85.10 Pionirski spored — 85.20 Pionirski spored — 85.30 Pionirski spored — 85.40 Pionirski spored — 85.50 Pionirski spored — 86.00 Pionirski spored — 86.10 Pionirski spored — 86.20 Pionirski spored — 86.30 Pionirski spored — 86.40 Pionirski spored — 86.50 Pionirski spored — 87.00 Pionirski spored — 87.10 Pionirski spored — 87.20 Pionirski spored — 87.30 Pionirski spored — 87.40 Pionirski spored — 87.50 Pionirski spored — 88.00 Pionirski spored — 88.10 Pionirski spored — 88.20 Pionirski spored — 88.30 Pionirski spored — 88.40 Pionirski spored — 88.50 Pionirski spored — 89.00 Pionirski spored — 89.10 Pionirski spored — 89.20 Pionirski spored — 89.30 Pionirski spored — 89.40 Pionirski spored — 89.50 Pionirski spored — 90.00 Pionirski spored — 90.10 Pionirski spored — 90.20 Pionirski spored — 90.30 Pionirski spored — 90.40 Pionirski spored — 90.50 Pionirski spored — 91.00 Pionirski spored — 91.10 Pionirski spored — 91.20 Pionirski spored — 91.30 Pionirski spored — 91.40 Pionirski spored — 91.50 Pionirski spored — 92.00 Pionirski spored — 92.10 Pionirski spored — 92.20 Pionirski spored — 92.30 Pionirski spored — 92.40 Pionirski spored — 92.50 Pionirski spored — 93.00 Pionirski spored — 93.10 Pionirski spored — 93.20 Pionirski spored — 93.30 Pionirski spored — 93.40 Pionirski spored — 93.50 Pionirski spored — 94.00 Pionirski spored — 94.10 Pionirski spored — 94.20 Pionirski spored — 94.30 Pionirski spored — 94.40 Pionirski spored — 94.50 Pionirski spored — 95.00 Pionirski spored — 95.10 Pionirski spored — 95.20 Pionirski spored — 95.30 Pionirski spored — 95.40 Pionirski spored — 95.50 Pionirski spored — 96.00 Pionirski spored — 96.10 Pionirski spored — 96.20 Pionirski spored — 96.30 Pionirski spored — 96.40 Pionirski spored — 96.50 Pionirski spored — 97.00 Pionirski spored — 97.10 Pionirski spored — 97.20 Pionirski spored — 97.30 Pionirski spored — 97.40 Pionirski spored — 97.50 Pionirski spored — 98.00 Pionirski spored — 98.10 Pionirski spored — 98.20 Pionirski spored — 98.30 Pionirski spored — 98.40 Pionirski spored — 98.50 Pionirski spored — 99.00 Pionirski spored — 99.10 Pionirski spored — 99.20 Pionirski spored — 99.30 Pionirski spored — 99.40 Pionirski spored — 99.50 Pionirski spored — 100.00 Pionirski spored — 100.10 Pionirski spored — 100.20 Pionirski spored — 100.30 Pionirski spored — 100.40 Pionirski spored — 100.50 Pionirski spored — 101.00 Pionirski spored — 101.10 Pionirski spored — 101.20 Pionirski spored — 101.30 Pionirski spored — 101.40 Pionirski spored — 101.50 Pionirski spored — 102.00 Pionirski spored — 102.10 Pionirski spored — 102.20 Pionirski spored — 102.30 Pionirski spored — 102.40 Pionirski spored — 102.50 Pionirski spored — 103.00 Pionirski spored — 103.10 Pionirski spored — 103.20 Pionirski spored — 103.30 Pionirski spored — 103.40 Pionirski spored — 103.50 Pionirski spored — 104.00 Pionirski spored — 104.10 Pionirski spored — 104.20 Pionirski spored — 104.30 Pionirski spored — 104.40 Pionirski spored — 104.50 Pionirski spored — 105.00 Pionirski spored — 105.10 Pionirski spored — 105.20 Pionirski spored — 105.30 Pionirski spored — 105.40 Pionirski spored — 105.50 Pionirski spored — 106.00 Pionirski spored — 106.10 Pionirski spored — 106.20 Pionirski spored — 106.30 Pionirski spored — 106.40 Pionirski spored — 106.50 Pionirski spored — 107.00 Pionirski spored — 107.10 Pion

5. - Sedeč po zgodbah, ki jih je pripovedoval, je moral vse svoje življenje prebiti med najhujšimi zločinci, ki jih je kdaj nosilo morje. Moj oče je dostikrat tarna, da nam bo spravil krčmo na kant, ker bodo gostje začeli izostajati. Toda ni bilo tako: ljudje so se kapitana navadili, ker jim je nudil v dolgočasem življenju zanimivo spremembo. Res je zdavnaj potrošil tiste zlatnike, toda oče se je bal terjati in sta ga najbrže jeza in strah vrgla tako kmalu na bolniško posteljo.

6. - Nihče ni videl, da bi bil kapitan kdaj odprl svojo veliko mornarsko skrinjo. Samo enkrat se je zgodilo, da mu je kdo upal ugovarjati. Moj ubogi oče je ležal že na smrt bolan in obiskal ga je dr. Liversey. Ko je opravil pri bolniku, je stopil v sobo za goste, kjer je kapitan pel svojo kvantarsko pesem. Doktor se zanj ni zmenil in se je začel pogovarjati s starim vrtnarjem Taylorjem. Kapitan je udaril s pestjo po mizi - vsi so utihnili, le doktor je prijazno nadaljeval svoj pogovor in mirno kadil svojo pipo.

7. - Kapitan je pogledal divje okrog sebe, grdo zaklel in zarjul: -Mir, tam v medkrovju! -Kaj govorite z menoj? - Je vprašal zdravnik in nadaljeval: -Ce boste še nekaj časa tako pilli rum, bo svet kmalu rešen velikega lumpa. - Stari malo-pridnež je tedaj planil kvšku, polegnil izza pasu dolg mornarski nož. Vsi smo otrpnili. Zdravnik pa je ostal miren in dejal: -Ako ne spravite noža pri priči, vam obljubljam, da pridete na vislice. In glejte, da se ne boste več vedli tako nevljudno.

8. - Odslej kapitan ni več nadlegoval gostov. Nekoga dne v mesecu januarju se je kapitan odpravil na obalo. Bil sem sam v gostinski sobi, ko je vstopil neznan gost. Postregel sem mu z rumom, ko me je zaupljivo vprašal, če stanuje pri nas podčastnik Bill. Povedal sem mu, da pri nas stanuje samo kapitan in on se je zarežal: -Kako me bo Bill vesel! Vem, da še bolj kot če bi mu dal kozarec dobrega žganja. - Pri teh besedah je oprezno gledal proti vogalu hiše.

KEMIJA V OSPREDJU

Kot v vseh razvitih deželah, tako je tudi v Jugoslaviji kemija zajela vse industrijske panoge. Razvoj tehnike, prometa, stavbinstva, prehrane, zdravstva in še marsičesa si brez kemije sploh ne moremo zamisliti. Naša kemična industrija proizvaja v primeri s predvojno petkrat več solne kisline, trikrat več kalcirane in kavstične sode, dvanajstkrat več farmacevtskih surovin itd. - Vendar bo treba storiti še marsikaj, da bomo bolje izkoristili domače surovine in izboljšali kakovost kemičnih proizvodov. Zato pa je potrebno znanstveno raziskovalno delo na tem področju.

Jugoslavanski kemiki so sprejeli v svoj novi program tudi temeljito raziskovanje domačih vrst nafte, ker je to nujno potrebno za ekonomsko izkoriščanje tekočih goriv.

Laboratorijski polzkusi so

pokazali, da se z dodajanjem takozvanih humusnih kislin zemlji doseže zelo dober prihodek nekaterih žitaric, zlasti rži. Zdad bodo šli na praktične poizkuse na terenu, pri čemer bodo preizkušali več vrst žitaric.

Posebno skrb bodo kemiki posvetili delu pri tehnologiji prehrabnih proizvodov. To je za Jugoslavijo zelo pomembno vprašanje, če upoštevamo,

da večina prebivalstva še zmeraj pridobiva hrano na tradicionalni način iz svoje naravnih proizvodnje. Vpliv sodobne tehnike in tehnologije na prehrano je še zmeraj majhen. Toda skrb za kakovost in sestav prehrane čedalje bolj prevzema družbena skupnost. Narasča število hladilnikov, podjetij za konzerviranje hrane, restavracij pri velikih pod- jetjih in drugih objektov za

ljudsko prehrano. Zato bodo znanstveniki v celoti zajeli proučevanje škroba in njegovih derivatov, rastlinskih in živalskih maščob, rib, mleka, problem predelave moke, industrijskega vrenja, proizvodnje bombonov, sladkarij itd. Vse to z namenom, da se tovrstna proizvodnja modernizira in pomeni.

prosenka kaša do srednjega ve- ka osnovna prehrana. Proso vsebuje več maščob kakor druge žitarice, ima pa tudi veliko silicija, ki je nujno potreben za črvinost kože, trdnost zob in lesk las. Cim mlajše je človeško telo, toliko več silicija potrebuje, zato je prosenka kaša za otroke in mladega človeka še posebej koristna in pripo- ročljiva.

Kako hitro lete ptiči

Strokovnjaki so s posebnimi optičnimi aparati zmerili hitrost ptic in ugotovili te-le hitrosti:

ptice pevke lete s hitrostjo 32 do 59 km na uro, golobi 48 do 63, vrane do 72, sokoli od 64 do 77, divje gosi od 67 do 88, divje race pa od 75 do 95 km na uro.

NEKAJ OKROGLIH

NEVAREN ZLOČINEC

Neki guverner je obiskal veliko jetnišnico in vprašal vsakega kriminalca, zakaj je zaprt. Vsi jetniki so trdili, da sedijo povsem po nedolžnem, le eden je priznal, da je res kriv. Tedaj je ukazal guverner: -Tako! vrzite tega po- kovarjenca skozi vrata na svo- bodo, sicer bo pokvaril vse druge, ki so nedolžni!

ga, je poveljnik Švicarjev pokleknil in zmolił tole molitev: -Gospod bog, če je pravica na naši strani, daj, da zmaga- mo. Če je pravica na strani sovražnika, naj zmaga on? Če pa slučajno ne boš vedel, na čigavi strani je pravičnejša pravica, potem te prosim, da se umakneš malo v stran in gledaš, kako se znajo Švicarji bojevati!

MOLITEV ŠVICARJEV

Ko se je leta 1476 švicarska vojska zbrala pri Martenu, da se upre napadu Karla Smele-

SUMLJIVO NAVODILO

-Načelniki naše ustanove, ki nimajo lastnih tajnic, lahko uporabljajo dekleta iz stroje- pisnice.

- Ti, že spet teče k nam sosed! - Kaj pa je to huđega? - Seveda je huđo! Kadar ji česa zmanjka, pa prosí pri nas na po- sodi! Če le pomislim, da jo je večraj zapustil njen mož...

- Recite gostu, naj se nikar ne razburja! Dobil bo celega pi- ščanca, plačal pa bo samo jajce!

Hotel velikan

V Moskvi bodo letos začeli graditi hotel, ki bo največji v Evropi: Imel bo 3400 sob in bo sprejel lahko 5886 gostov. V hotelu bodo tudi trgovine, dve kino dvorani in koncertna dvo- rana s 3000 sedeži.

Ribe plezalk

Ob obalah zahodne Afrike živi posebna vrsta rib - perio- faltamusa. Dolge so do 15 cm, imajo pa škrge tako urejene, da se prav dobro počutijo tudi na suhem. Če jim preti nevar- nost, se zarijejo v ilovico ali splezajo na dreve.

Žepna podmornica

Italijanski konstruktorji so zgradili majhno podmornico, ki je že dobila naziv -podvodna vespa. V podmornici je prostora za dva človeka, po- ganja pa jo električni motor na baterije. Pod vodo vozi s hitrostjo 7 km na uro.

Ali poznate domače kraje?

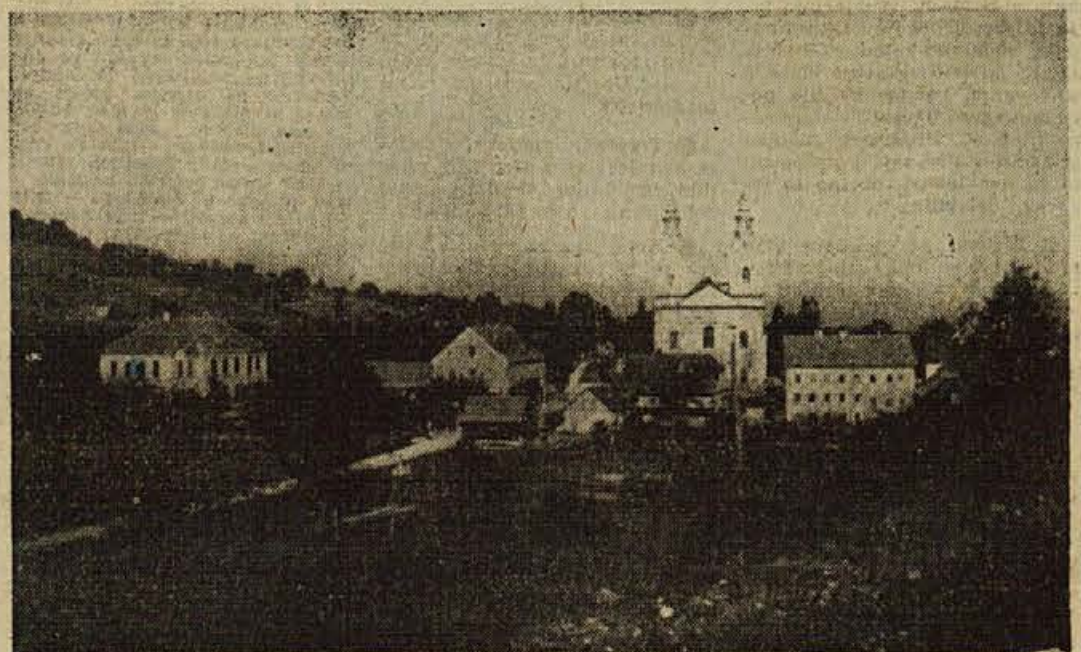
DRAGI PIONIRJI IN PIONIRKE!

Vse kaže, da smo Vam pretekli teden zastavili prelahko slikovno uganko - do torika opoldne ste poslali kar 209 pravih odgovorov! Tokrat je bilo treba odgovoriti na 3 vprašanja takole: BREŽICE, Miro Kambič, izmed vasi Lenart, Brezina, Zakot, Crnec, Velike Malence, Bukovšek in drugih pa naštetí vsaj tri! Zreb je zato določil spet pet nagrad: 1. nagrada - 1000 din dobi Breda Baškovič, učenka 1.a razr., osnovna šola Brežice; 2. knjžne nagrade (slikanico NEPOKORJENI BREGOVI) pa dobijo: Marijan Omrzel, 5.a r., šola v Artičah; Darko Avsec, 6.b razred, osn. šola, Brežice; Branko Grubič, Cerina 16, p. Brežice; Jože Iljaž, Sp. Sušica 39, p. Bizeljško.

Danes objavljamo malo težjo uganko: do torika nam pošljite 3 kratke odgovore na sledeča vprašanja:

1. kraj, ki ga predstavlja slika; 2. ime in priimek predsednika krajevnega odbora v tem kraju; 3. naslov občine, v kateri se nahaja ta kraj.

Slike ni treba rešati iz časnika! Na ovoj, v katerem boste poslali čitljivo napisan odgovor, napišite: SLIKOVNA UGANKA. Zadnji rok za sprejemanje rešitev: torek, 21. februar 1961.

georgij volodin MODRI ŽAREK

V nekem takem jutru je na verando hiše ob neki stopil odrasel in krepak deček. Pogledal je na Donjce in veselo vzkljknil: -Mama, mama, pojdem na reko! -Saj se nisi zajtrkoval! -Bom hitro zajtrkal! -Videč, da mu mama ne brani več, je urno skočil v čoln in zavesljal proti strmi obali na drugi strani Donjca. Na reki se je sklekl in pljusnil v vodo. Dolgo ga ni bilo na površje in mati se je že vznemirila. Slednjije se je daleč ob peščen obali pokazal iz vode, obsijan od sonca.

Mati je olajšano vzdihnila in zavila v hišo. Da, tudi sin je že dorasel velik je. In ona, Galina Arkadjevna, ne more verjeti, da je Boris Antonovič, njegov oče, res mrtev. Kako rad je imel taka jutra in reko! In prav tako jo je strašil z raznimi objest- nostmi kot zdaj Saša...

-Boris, Boris... še zmeraj si v mojem srcu. Nihče ne ve, kje so te fašisti ustrelili, zato še zmeraj upam, te čakam! V gesta- povskem arhivu so našli tvojo obsodbo, in da si ustrelen je in ta dan, novembra... Ujetniki so se vrnili, vrnili so se deportir- ranci iz Nemčije. Le tebe ni, Torej je res... jaz pa vendar ne verjamem...-

Galina Arkadjevna si je obrisala solze in se ustavila pred hišo. Po peščen obali je hodil sin s težkimi koraki, kot oče. Da, Saša je zrasel, toda čedalje manj vprašuje po očetu. Noče se dotikati mamine nezacejene rane. Je pa kot Boris, lju- beznič, toda trmast. Hoče poiskati stvari, ki jih je zasula eksplozija prvi dan vojne. Galina se slabo spominja, kaj je pripove- doval Boris, preveč je doživela med vojno. Saša pa se resno pripravlja na pot. S to- varišem Koljo sta naredila čoln, pomagaj jima je stari sosed. Zdad pa prosí, naj mu kupi še puško...

Ko je stopila na prag, je prišel lep de- ček srednje postave. Nasmehnil se je in jo vprašal: -Dober dan! Kje je Saša? -O, Kolja, dober dan! Kaj si tako za- dihan? Ali si komu usel? -Novice prinašam! Kolja je pogledal na reko, opazil čoln in zdiral skozi vrt. -Kolja, Kolja! -ga je skušala ustaviti Ga- lina Arkadjevna. -Kakšne novice? -Priskrbel sem mrežo! je od reke viknil Kolja. -To bova nalovila rib! Zdad manjka samo še puška pa bova odplula! Skočil je v vodo in odplaval na levo obalo.

-Spet ju bom čakala, se je nasmehnila žena. -Do opoldne bosta govorila o svojih načrtih...-

Stopila je v hišo. Toplo jurijsko sonce je priplavalo nad obzorje in reka se je sre- brno zalesketala. Po ulicah so hiteeli ljudje. Pred hišo z veliko stekleno verando se je ustavil visok, sivolas možki. Ogledal si je hišo, pogledoval vanjo skozi odprta okna s

spuščenimi zavesami, se zagledal v stoletni hrast. Nato je odprl vrata in stopil proti vohodu. Galina Arkadjevna ga je opazila, si popravila predpasnik in mu šla naproti. -Oprostite, prosim vas, je razburjeno spregovoril neznanec. -Ak živijo tukaj Tro- pininovi? -Da, je potrdila Saševa mama. -Veste, ne zamerite... rad bi govoril o neki kočljivi stvari, pa ne vem, ali sploh lahko... -Zakaj stojite? Izvolite v hišo! ga je povabila Galina Arkadjevna in se neho- te zbala, da sama ni vedela, zakaj. -Neznanec je urno potegnil iz žepa zeleno beležnico. -Je tole morda vaše? -Vzela je beležnico in jo razburjeno od- prla. -Boris! je vzkljknila in stopila bliže k neznanecu. -Ali je živ? Kje je? je pošepe- tala in omedlela.

Zbudila se je šele v sobi na divanu. V sobi je stal neznanec, naslonjen na okno. Ko je zaslišal njen težki vzdih, se je zra- val in stopil proti nji. -Oprostite, nisem vedel, da je beležnica last vašega moža. Res mi oprostite! Galina Arkadjevna se je dvignila in usedla.

-Dajte mi jo! je zaprosila. -Pripovedujte. -Leta 1941 sem jo bil vzel zajetemu fa- sistu. Zvedel sem, da jo je bil potegnil iz žepa nekemu ruskemu vojaku. Tukaj, v va- sem mestu.-

Galina Arkadjevna ga je zaprosila s po- gledom, naj pove vso resnico. -Oprostite, povejte mi svoje ime. -Galina. -Po očetu? -Arkadjevna. Galina Arkadjevna. -Res vam ne bi hoteli vzeti zadnjega upa- nja, toda vojaki ne lažejo. Sklonil se je k nji in začel šepetaje. -Fašist je rekel, da je beležnico vzel mrtvemu vojaku. Jaz nu- ne bi verjel, toda poglejte: krogla je naj- prej prebila beležnico, in nato...-

-Da, njega so ustrelili, je zajecljala Ga- lina Arkadjevna. -Ustrelili? je naglo vprašal neznanec. -Torej sem bil ujel esesovca. Gotovo jo je bil vzel po streljanju. Nisem vedel, sicer bi bil lopova ubil na mestu. Utrujen je vzdih- nil in pogledal, kam bi se usedel.

-Oprostite, tako me je presunilo, da vas sploh nisem vprašala, kako se pišete. Ujela je neznančev pogled in rekla: -Usedite se, usedite! -Jaz sem Gorčakov, Georgije Ignjatovič, se je predstavil neznanec.

Usedel se je na divan, sklonil glavo in začel, kakor da obuja davne spomine;

Da bi privlekel v svojo briv- nico čimveč starih gostov, si je neki brivec v Kjóbenhavnu na Danskem izmislil zanimivo spre- mbo, kakor jo kaže gornja slika: srčkano mlado dekle v bikini kopalnih brle, strize, masira kožo in umiva glave moškim obiskovalcem. Pravičje, da odidej brivcu posej teče kot namazan. Da pa to pomizuje ženo in njeno čast, seveda v kapitalističnih državah deloda- jalcev ne briga!

Človek-jadro na ledu je Georjey Pope iz Minnewashia v ZDA. Naprava, ki jo je sam izdelal, mu omogoča brez na- pora potovanje po ledu celo s hitrostjo pedeset in več kilo- metrov na uro.

Tehnika in medicina vedno tesneje sodelujeta na najrazlič- nejših področjih. Na sliki je vi- deti, kako se dekle pripravlja pojedst posebno tableto, ki je v resnici najmanjši radijski aparat na svetu, sposoben se v človeškem telesu delati za ur- po zazniti. Aparat zamenjuje razne sonde, s katerimi je tre- ba sicer meriti temperaturo želo- dica in krvnega obtoka, pritisk tekočin in učinkovanje hrane v človekovem telesu, in olajšuje dosežanje težavne pre- tskave

Pravičje, da so delfini najinte- ligentnejše živali. Res jih je precej lahko dresirati in nau- čiti določenih opravil. Slika kaže delfina, dolgega kar štiri metre, ki so ga v znamenitem živalskem vrtu v Miamiju v ZDA naučili, da skače iz vode in sankaže poljub svojemu dre-